

AGRO

MEDIA
Publicație Periodică a Federației Naționale
a Agricultorilor din Moldova "AGROinform"

Nr. 8-9 (54), 30 mai 2009

inform

Abasadorul Ucrainei promite

Modalitatea de control a moldovenilor la granița cu Ucraina va fi coordonată cu partea moldovenească

Instrucțiunile de verificare selectivă la frontiera Ucrainei vor fi coordonate cu partea moldovenească pentru a găsi o modalitate acceptabilă pentru ambele părți, a declarat Ambasadorului Ucrainei în R. Moldova Serghei Pirojov, referindu-se la modificările recente aprobate de Cabinetul de la Kiev, prin care cetățenii străini, inclusiv moldovenii, vor fi obligați să posede o anumită sumă de bani pentru a se întreține pe parcursul șederii în Ucraina.

„Această modificare încă nu a intrat în vigoare, fiindcă modalitatea de verificare a celor care intră în Ucraina trebuie elaborată în baza unei instrucțiuni propuse de către Serviciul de Grăniceri a Ucrainei. Însă, când se va întâmpla acest lucru nu se știe cu precizie. Ei promit că totul va fi gata timp de o lună, fiind necesară și înregistrarea la Ministerul Justiției a Ucrainei. În documentul dat suma de 50 euro pentru o zi de ședere în Ucraina nu există”, a explicat ambasadorul în cadrul ședinței recente a Clubului de Presă ONU.

Potrivit lui Serghei Pirojov, motivul elaborării acestor modificări

este că mulți moldoveni ajung în Ucraina ca migranți ilegali, care nu au resurse financiare pentru a se întreține și crează probleme autorităților ucrainene.

„În baza datelor pe care le avem putem spune că în primul trimestru au ajuns ilegal în Ucraina circa 2 mii de cetățeni ai R. Moldova, printre aceștia se numără persoanele care nu au acte, cei care se ocupă cu contrabanda, trafic de substanțe narcotice, arme”, a spus Pirojov.

Cabinetul de miniștri al Ucrainei a modificat la 6 mai regimul de intrare, ieșire și tranzit a străinilor și apatrizilor în țară. Astfel, moldovenii care vor să călătorească în Ucraina trebuie să dovedească la vamă că dispun de mijloacele financiare suficiente pentru a se întreține. Anterior ambasada Ucrainei în R. Moldova a comunicat că grănicerii ucraineni „vor efectua, în caz de necesitate, un control selectiv”.

Decizia Guvernului de la Kiev este valabilă pentru cetățenii din 90 de țări, inclusiv Moldova, dar nu și pentru cei care locuiesc în zone de frontieră sau doar tranzitează țara.

Expoziția „Gospodăria țărănească” se va desfășura în Găgăuzia

Filiala din Găgăuzia a Camerei de Comerț și Industrie (CCI) a Moldovei invită antreprenorii să participe la expoziția universală „Gospodăria țărănească”, care va avea loc în perioada 6-8 iunie 2009, în satul Congaz, raionul Comrat.

Târgul este organizat, în comun cu administrația publică locală și compania "Bujeak-Expo-Business".

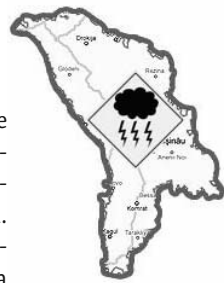
Tematica expoziției include mărfuri de larg consum, produse alimentare (patiserie, cofetărie, produse de panificație, mezeluri, conserve, pește, vinuri și băuturi alcoolice, legume și fructe), tricotaie, parfumerie, încălțăminte, etc. Totodată, evenimentul reprezintă o oportunitate pentru inițierea noilor contacte de afaceri.

Agenții economici interesați de a participa la expoziție pot afla detalii la telefonul 079078105.

Pericol de grindină

În perioada de până la 1 iunie pe teritoriul R. Moldova vor cădea ploi însoțite de descărcări electrice și averse puternice cu grindină mășcată. Potrivit datelor Serviciului Hidrometeorologic de Stat, schimbarea

vremii va fi provocată de pătrunderea din nord-vest a unui ciclon activ. Cantitățile de precipitații pe alocuri vor atinge valori de până la 50 l/m, iar viteza vântului va purta caracter de vijelie în rafale de până la 18-23 m/s. Serviciului Hidrometeorologic de Stat atenționează că în legătură cu ploile prognozate în perioada corespunzătoare, pe unele râulețe și cursuri mici de apă este posibilă creșterea nivelului apei cu 0,5-1,0 m, iar pe alocuri cu revărsarea ei în luncă. Agenții economici, în subordonarea cărora se află iazuri și acumulări de apă, sunt avertizați să acorde atenția cuvenită asupra stării barajelor respective, pentru că unele construcții hidrotehnice, aflate în stare avariata pot fi rupte.

LEAC PENTRU CRIZĂ?

pag. 3

Autoritatile stopează exportul de grâu alimentară și furajer

pag. 5

Pronosticul dezvoltării și răspândirii dăunătorilor și bolilor culturilor agricole pentru luna iunie

pag. 15

Din lipsă de bani

Un moldovean din cinci va renunța la vacanță la mare în acest an

pag. 21

Cartofii timpurii devin accesibili în toata țara

Piețele moldovenești angro au fost invadate, în ultima săptămână, cu cartofi timpurii de import. Producătorii moldoveni vor ieși cu producție similară proprie în luna iunie.

Astfel, la sfârșitul celei de-a doua decade a lunii mai, cartofii timpurii au fost comercializați doar în piața din municipiul Chișinău. Deja la 21 mai, cartofii timpurii erau prezenți în toate

piețele din țară. Totodată, timp de o săptămână, prețul cartofilor timpurii s-a diminuat de la 15-22 lei pentru un kilogram, până la 11-20 lei/kg.

În decurs de două săptămâni

Varza timpurie s-a ieftinit de 3-5 ori

Varza timpurie de import, care a apărut în piețele moldovenești la începutul lunii mai, s-a ieftinit, în ultimele două săptămâni de 3-5 ori, în funcție de piață.

La începutul lunii mai, prețul pentru varza timpurie varia între 8 și 15 lei pentru un kilogram în piețele angro. În vânzare cu amănuntul varza ajungea până la 35 lei/kg.

Actualmente, prețul pentru un kilogram de varză timpurie variază între 3 și 6 lei în piețele angro, iar în piețele cu amănuntul între 5-10 lei pentru un kilogram.

Piața din Cahul expune legume din roada curentă la cele mai atrăgătoare prețuri

Piața angro din orașul Cahul este cea mai ieftină în comercializarea legumelor și pomușoarelor din roada anului curent, arată un studiu al Federației AGROinform, în cadrul căruia sunt analizate prețurile angro la cinci piețe din țară.

În comparație cu alte regiuni ale țării, legumele de import, cum ar fi varza sau cartofii timpurii, castraveții, roșiile sau căpșunile sunt mai ieftine cu 2-6 lei pentru un kilogram.

Astfel, dacă prețul mediu pe țară pentru varza timpurie este de 5 lei/kg, atunci la Cahul acesta nu se ridică mai mult de 3 lei. Aceeași situație este valabilă și pentru alte produse. Acest fapt se datorează apropierii de frontieră cu România, de unde, în mare parte, sunt importate aceste legume.

Federația Agrigultorilor AGROinform prezintă prețurile zilnice angro la fructe și legume pe 5 piețe din Moldova

Prețuri la unele produse agricole colectate la 28 mai 2009

Informația zilnică despre prețuri o puteți accesa pe www.agravista.md

Denumirea produsului	Piața agricolă Edineț			Piața angro Bălți			Piața angro Chișinău (Albișoara)			Piața agricolă Ungheni			Piața agricolă Cahul		
	Preț minim	Preț maxim	Preț mediu	Preț minim	Preț maxim	Preț mediu	Preț minim	Preț maxim	Preț mediu	Preț minim	Preț maxim	Preț mediu	Preț minim	Preț maxim	Preț mediu
Legume															
Salată	-	-	-	-	-	-	30.00	32.00	30.00	-	-	-	-	-	-
Sfeclă de masă	-	-	-	1.20	1.60	1.40	2.00	2.00	2.00	-	-	-	2.00	2.00	2.00
Sfeclă de masă timpurie	-	-	-				10.00	10.00	10.00	-	-	-	-	-	-
Usturoi	-	-	-	16.00	16.00	16.00	17.00	18.00	17.00	-	-	-	-	-	-
Varză	-	-	-	4.00	4.00	4.00	-	-	-	-	-	-	3.50	3.50	3.50
Varză brocolli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Varză conopidă	-	-	-	-	-	-	15.00	15.00	15.00	-	-	-	-	-	-
Varză de pechin	-	-	-	-	-	-	10.00	10.00	10.00	-	-	-	-	-	-
Varză roșie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Varză timpurie	5.00	5.50	5.00	4.50	5.00	5.00	4.00	5.00	4.00	4.00	5.00	5.00	3.00	4.00	4.00
Vinete	-	-	-	-	-	-	25.00	25.00	25.00	-	-	-	-	-	-
Fructe															
Banane	18.00	18.00	18.00	16.00	16.00	16.00	14.32	14.59	14.59	-	-	-	15.00	15.00	15.00
Căpșună	20.00	20.00	20.00	15.00	25.00	15.00	20.00	28.00	23.00	20.00	40.00	20.00	35.00	35.00	35.00
Cireșe	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	12.00	7.00	7.00	13.00	10.00	15.00	15.00	15.00
Mere Golden	-	-	-	16.00	16.00	16.00	10.00	12.00	11.50	-	-	-	12.00	12.00	12.00
Mere Idared	-	-	-	-	-	-	8.00	9.00	9.00	-	-	-	-	-	-
Mere Rihard	-	-	-	-	-	-	11.50	13.00	13.00	-	-	-	-	-	-
Pepene galben (zemos)	-	-	-	-	-	-	30.00	30.00	30.00	-	-	-	-	-	-
Pepene verde (harbuz)	-	-	-	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	-	-	-	-	-	-
Pere	-	-	-	-	-	-	27.00	30.00	30.00	-	-	-	-	-	-
Piersici	-	-	-	35.00	35.00	35.00	30.00	40.00	32.00	-	-	-	-	-	-
Portocale	18.00	18.00	18.00	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	-	-	-	-	-	-
Prune uscate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Struguri albi de masă	-	-	-	-	-	-	40.00	40.00	40.00	-	-	-	-	-	-
Struguri de masă Moldova	-	-	-	-	-	-	14.00	14.00	14.00	-	-	-	-	-	-
Struguri Kișmiș	-	-	-	-	-	-	40.00	40.00	40.00	-	-	-	-	-	-
Struguri roșii de masă	-	-	-	-	-	-	40.00	40.00	40.00				-	-	-

LEAC PENTRU CRIZĂ?

Vlad BERCU

Criza a afectat atât de grav economia, încât doar niște soluții neordinare aplicate fără întârziere ar putea să o ajute să iasă din actuala situație.

Avem și oficial criză, primele semne ale căreia au apărut la sfârșitul anului trecut și care s-a transformat în „incendiu”, „catastrofă”, pe care oficialitățile implicate în campanie electorală nu au vrut să o recunoască pentru „a nu provoca panică”. Producția industrială este după patru luni pe minus 24,2%, transportul de mărfuri este la pământ după o scădere de 64%. Și exporturile nu merg mai bine, Biroul Național de Statistică anunță o reducere cu 18,2%, în primul trimestru. Volumul investițiilor în capital fix a scăzut cu 40%. În patru luni la buget au fost acumulate venituri cu jumătate de miliard de lei mai mici decât se planifica.

În general, orice ar face Guvernul pentru a schimba în bine aceste lucruri pot fi apreciate drept măsură anticriză.

Moldova nu are banii pe care îi au alte țări și deci nu poate aloca milioane pentru domeniile care suferă. Băncile au devenit extrem de exigente și nu se grăbesc să dea credite. Nu putem con-

ta nici pe sprijin financiar masiv din exterior. Mai apare o întrebare: pe cine ajută statul? Pe toți, cum s-a întâmplat până acum, însă rezultatele nu se prea văd. Reducem impozitele? În ultimii ani am redus impozitul pe venitul corporativ pe care l-am adus la zero. Și atunci cum combate Guvernul criza?

Câteva din măsurile ce fac parte dintr-un plan anticriză, au fost anunțate de președintele în exercițiu, Vladimir Voronin, în cadrul unei întâlniri cu oameni de afaceri, membri ai Guvernului în exercițiu, deputați și politicieni.

Ce vrea să facă Guvernul? Păstrarea cotei zero a impozitului pe venitul corporativ nedistribuit pentru următorii patru ani este primul răspuns la criză, cu care mai toată lumea de afaceri este de acord.

Un alt răspuns - introducerea ratei unice la impozitul pe venitul persoanelor fizice în mărime de 15% și majorarea venitului neimpozabil până la 16 500 lei (în calcul s-a luat bugetul minim de consum estimat la 1300 de lei, înmulțit cu 12 luni) pare să-i împace pe acei cu venituri mici, care vor achita un impozit aproape simbolic.

Pachetul de măsuri mai prevede reducerea contribuției sociale până la 19% pentru angajatori și 5% pentru angajați.

Antreprenorii sunt, însă nemulțumiți de propunerea de a majora

taxa pe valoarea adăugată de la 20% la 22%, deoarece, spun ei, mecanismul de restituire a TVA nu funcționează. Majorarea trebuia făcută odată cu modificarea mecanismului de restituire a taxei pe valoarea adăugată. „Nerestituirea TVA din bugetul de stat pentru exportatorii de bunuri și servicii, care iau amploare, de rând cu majorarea cotei la 22%, vor stopa și mai mult activitatea de export”, mai spun ei. Sindicatele propun dimpotrivă o reducere de la 20 la 17% a TVA.

Reducerea impozitelor pe venit și a contribuției sociale pe fondul majorării TVA va duce la o centralizare și mai pronunțată a finanțelor publice.

Vestea bună pentru întreprinderi e că BNM va acorda băncilor comerciale o sumă anumită de bani la rata de bază a BNM de 10% pentru creditarea sectorului real al economiei. Astfel, vor fi create condiții pentru ca băncile să ofere agenților economici împrumuturi la o dobândă de 15-16% în lei, pe un termen nu mai mic de un an. Banca Națională deja a decis să acorde băncilor comerciale pe termen lung credite la o dobândă de 10%. Cine vor fi beneficiarii? Ei vor fi selectați după anumite criterii de performanță sau vor avea acces la ele toți? Va fi la fel de greu să obții un credit, ca și în ultimele luni?

Guvernul mai propune să strângem cureaua. Micșorarea cheltuielilor bu-

getare cu minimum 20% se va face din contul proiectelor care nu sunt de necesitate urgentă. Este o măsură chibzuită după generozitatea nesăbuită de acum câteva luni, când cu criza în față s-au făcut majorări de salarii. Guvernul spune că nu se va renunța la aceste majorări, însă au fost anulate prime, sporuri la salarii care fac cât o majorare. De fapt, astfel poate se va renunța la un sistem pervers de „încurajare” cu prime, sporuri ș.a. a salariatului.

Până însă a lua o decizie la nivel central, Guvernul a obligat administrațiile publice locale să reducă cu 20% cheltuielile. Criza afectează pe toată lumea, de aceea și autoritățile centrale ar tre-

bui să-și strângă cureaua, nu numai cele locale, a fost reacția autorităților din peste 20 de raioane.

Planul anticriză, venit cu mare întârziere, prevede circa 40 de modificări la acte legislative. Parlamentul va examina măsurile anticriză după ce va fi aprobată noua componență a guvernului, cel mai probabil în luna iunie.

În general, leacul dă efect dacă este administrat la timp, o boală în delăsare este cu mult mai greu de tratat, cât de bun ar fi leacul. Unele domenii ale economiei moldovenești se află mai curând într-o stare de anemie, dacă nu chiar de leșin. Iar tratamentul încă nu a început.

Antreprenorii sunt, însă nemulțumiți de propunerea de a majora taxa pe valoarea adăugată de la 20% la 22%, deoarece, spun ei, mecanismul de restituire a TVA nu funcționează

BM negociază cu autoritățile moldovenești deschiderea unui program de creditare pentru întreprinderile mari

Banca Mondială (BM) negociază cu guvernul moldovean deschiderea unui program de creditare pentru întreprinderile mari din R. Moldova, a declarat în cadrul unei conferințe de presă reprezentantul permanent al instituției la Chișinău, Melanie Marlett.

Potrivit reprezentantului BM, "este prematur să discutăm condițiile, sumele și durabilitatea acestui proiect", pe motiv

că actualmente proiectul este în fază de discuții. În același timp, Melanie Marlett și-a exprimat speranța că linia de creditare pentru exportatorii moldoveni ar putea fi deschisă în viitorul apropiat.

Reprezentantul BM a mai afirmat că "viitorul proiect, ca și cele implementate până acum, reprezintă instrumente cu efect rapid în condițiile recesiunii economice".

RISP II oferă condiții preferențiale de creditare pentru achiziționarea sistemelor de irigare

Conferința de presă a fost dedicată aprobării de către Banca Mondială a unei finanțări suplimentare pentru R. Moldova în cadrul Proiectului Investiții și Servicii Rurale (RISP II). Potrivit reprezentanților BM, sursele respective suplimentează alocația totală pentru RISP II de 21 mln USD, mijloace care vor fi utilizate pentru continuarea proiectelor în curs de implementare.

RISP II s-a dovedit a fi un catalizator pentru afacerile în mediul rural, inclusiv pentru afacerile noi, neagricole", a subliniat Melanie Marlett.

Managerul Proiectului Investiții și Servicii Rurale, Liviu Gumovschi a îndemnat agricultorii moldoveni să se asigure cu sisteme de irigare, în condițiile în care anul agricol se anunță a fi unul secetos. Potrivit acestuia, programul de creditare din sursele Băncii Mondiale este canalizat prin băncile comerciale din R. Moldova și presupune o rată a dobânzii cu mult mai mică între 12-13%. Creditul este oferit pe un termen de până la 15 ani, cu o vacanță la plata sumei principale de 3 ani.

Liviu Gumovschi a declarat că în cadrul proiectelor RISP și RISP-II, în perioada 2004-2008, au fost

acordate 1509 de credite investiționale în sumă de cca 300 mln USD. Din cele 1230 de afaceri inițiate, pe parcursul implementării RISP I (anii 2002-2006), doar 15 întreprinderi au dat faliment, ceea ce constituie un procent foarte mic, a spus Liviu Gumovschi.

Alexandru Strulea, antreprenor din raionul Nisporeni, a menționat că, lucrând câțiva ani peste hotare, a reușit să deschidă o întreprindere și să continue o activitate pe care a moștenit-o de la părinți: producerea prunelor uscate. „Cu banii câștigați peste hotare și creditul de la RISP am modernizat procesul de uscare a fructelor, am procurat echipamente pentru a extinde sortimentul de producere”, a spus omul de afaceri.

Irigarea este cea mai bună metodă de prevenire a secetei, consideră oficialii Ministerului Agriculturii

În Republica Moldova ia amploare procesul de reabilitare și extindere a sistemelor de irigare și a suprafețelor agricole irigate, în calitate de sursă principală de prevenire a impactului secetei și a creșterii productivității și calității produselor agroalimentare. Declarația a fost făcută de către ministrul în exercițiu al Agriculturii și Industriei Alimentare, Anatolie Gorodenco, în cadrul unui seminar desfășurat în raionul Briceni.

Potrivit directorului Agenției Apele Moldovei, Veaceslav Iordan, în anul 2008 au fost încheiate 577 de contracte pentru prestarea serviciilor la irigarea terenurilor pe o suprafață de 55 mii ha, iar producătorii agricoli care au dispus de sisteme de irigare anul trecut, au obținut o recoltă mai mare în comparație cu suprafețele neirigate. „În scopul pregătirii către sezonul de irigare pentru anul 2009 și extinderii suprafețelor irigate au fost pregătite 124 de stații de pompare și a fost efectuat controlul a 493 de agregate”, a menționat Iordan.

În cadrul seminarului participanților le-

au fost prezentate câteva tipuri de irigare de pe teritoriul raionului Briceni, acesta considerându-se unul din cele mai dezvoltate raioane la acest capitol din regiunea de nord.

În prezent, în Republica Moldova, din cauza lipsei precipitațiilor, sunt afectate unele culturi agricole. Pentru a diminua ris-

curile secetei, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și-a propus extinderea terenurilor agricole irigate și sensibilizarea în acest a producătorilor agricoli. În aceste scop a fost inițiată organizarea a trei seminare demonstrative zonale, cu informarea populației despre beneficiile irigațiilor.

**Colectoare Solare
Cazane pe BioMasă**
pentru încălzire autonomă,
SERE, depozite, grădinițe, etc.
www.solaraterm.com
tel: 022-51-23-79
mob: 069606344

Pentru a face față
solicitațiilor de irigare

Apele Moldovei a pregătit 124 stații de pompare

În scopul pregătirii către sezonul de irigare pentru anul 2009 și extinderii suprafețelor irigate au fost pregătite 124 stații de pompare și a fost efectuat controlul a 493 agregate.

Directorul general al Agenției „Apele Moldovei”, Veaceslav Iordan, a menționat la un seminar zonal în problema irigațiilor, că în anul 2008 au fost încheiate 577 contracte pentru prestarea serviciilor la irigarea terenurilor pe o suprafață de 55 mii ha, iar producătorii agricoli care au dispus de sisteme de irigare anul trecut, au obținut o recoltă mai mare pe terenurile irigate în comparație cu suprafețele neirigate.

Participanților la seminar le-au fost demonstrate câteva sisteme de irigare în gospodăria agricolă „Nistru Olănești”, raionul Ștefan Vodă, acesta fiind considerat unul din cele mai dezvoltate raioane la capitolul irigare din regiune.

La seminar participanților li s-a prezentat unele proiecte și tehnologii inovatoare pentru menținerea umidității în sol, cât și materiale contemporane în construcția unor întreprinderi de creștere și procesare a producției agricole.

2003 SC CRI-CONSULTING SRL
CONSTRUCȚII CU REALIZAREA INVESTIȚIILOR PRIN CONSULTANȚĂ

EXECUTAREA FUNCȚIILOR DE BENEFICIAR / INVESTITOR
LA CONSTRUCȚII DE ORICE CATEGORIE

ВЫПОЛНЕНИЕ ФУНКЦИЙ ЗАКАЗЧИКА / ИНВЕСТОРА
НА ОБЪЕКТАХ ЛЮБОЙ КАТЕГОРИИ

MD-2012, or. Chișinău, str. 31 August 1989, 129; tel.: 23-76-30, tel./fax: 23-73-26, GSM: 069230428
www.cri-consulting.md e-mail: office@cri-consulting.md

Producătorii de lapte solicită măsuri concrete de protecție a pieței interne de lactate

Unele măsuri de dezvoltare a pieței laptelui și a produselor lactate au constituit subiectul ședinței Consiliului pe Filieră de Produs „Bovine, lapte și carne de bovine, piei și produse procesate și a procesatorilor de lapte” ce a avut loc la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Anatolie Spivacenco, viceministrul în exercițiu al agriculturii și industriei alimentare că sectorul de producere a laptelui, la moment, se confruntă cu dificultăți generate de problema prețurilor de achiziție, comparativ cu cele din perioada rece, pe deoparte și, paralel, de volumele diminuate de colectări a materiei prime solicitate de procesatori, pe de altă parte.

Pe parcursul anilor 2004 - 2008 efectivul de vaci de lapte s-a redus cu circa 90 mii capete, diminuarea cea mai dramatică revenindu-i anului 2007, când au fost sacrificate circa 40 mii animale productive.

Măsurile întreprinse de Minister și susținute de Consiliul pe filiera de produs: reglementarea importului de produse lactate, menținerea prețurilor de achiziție decente pe parcursul anilor 2007 - 2008 au stabilizat întrucâtva situația din sectorul de producere, care s-a marcat prin restabilirea parțială a efectivului de vaci de lapte cu circa 12 mii capete. Astfel, la finele anului 2008, șeptelul de vaci a constituit 180 mii capete, față de 168 mii capete, constatat la finele anului 2007.

În aceste condiții climato - economice precare, producerea laptelui s-a redus neesențial, menținându-se la nivelul de circa 600 mii tone anual din contul majorării productivității animalelor până la 2900 kg pe vacă. Însă modificarea regulilor de joc pe piața internă a lactatelor, generată de liberalizarea importului de produse lactate, a destabilizat drastic activitatea atât a producătorilor primari, cât și a procesatorilor.

Importurile masive de lactate, mai cu seamă a cașcavalului, untului și laptele-

praf au dat o lovitură de șoc complexului de producere - procesare, soldată cu diminuările vânzărilor a produselor respective și, desigur, cu sistarea activității de achiziții, închiderea pe un termen ne-definit a oficiilor de colectare.

Totodată, întreprinderile de profil, drept rezultat al deciziilor Consiliului pe filiera de produs din 14 iulie 2008 și din 02 octombrie 2008, cu mici excepții, au menținut prețurile de achiziție al laptelui recomandate, la nivelul de 3,0 - 3,2 lei/kg și, respectiv 2,80 lei/kg.

Ținem să menționăm că aceste acțiuni au atenuat într-o măsură situația critică din sectorul primar, afectând, însă, activitatea unităților de procesare.

Stocurile de producție (unt, lapte-praf, cașcavaluri) atestate la data de 27.11.2008, în indici valorici, constituiau 101,3 mln lei, iar datoriile creditoare pentru laptele colectat constituiau circa 14 mln lei.

În perioada 17.11.2008 - 04.05.2009 comercializarea produselor respective a evoluat foarte lent, diminuându-se (în 6 luni) cu circa 39 mln lei, stocurile constituind: unt - 271 tone, lapte-praf - 491 tone, cașcavaluri - 623 tone, în sumă de 62,1 mln lei.

Datoriile față de furnizori s-au majorat cu circa 5 mln lei comparativ cu perioada luată în calcul, constituind 18975,1 mii lei. Analiza colectărilor de materie primă, comercializării produselor lactate și a prețurilor de cost pe ultimii 4 ani denotă majorarea prețurilor de achiziție cu circa 17,3, 14,7 și, respectiv cu 15,5 la sută. Notăm că, cele mai mari prețuri de achiziție au fost atestate în anii 2007 - 2008 (cu circa 24,0 - 19,5

la sută), când Consiliul pe filiera de produs a realizat un consens cu procesatorii întru susținerea sectorului de producere a laptelui.

Este regretabilă diminuarea prețurilor de achiziție în primele 4 luni ale anului curent cu circa 19 la sută, acestea fiind prețuri de iarnă, aici, însă, presupunem că începând cu luna mai ele vor fi mai joase comparativ cu cele din sezonul precedent (aproximativ cu 50 la sută). Evident, diminuarea prețului se va solda nu numai cu nemulțumiri din partea producătorilor primari, dar și cu sacrificări în masă ale animalelor productive, fapt ce poate deveni fatal pentru întreg complexul de producere - procesare a laptelui.

Sperăm că la ședința de astăzi vom elabora o tactică adecvată situației și acceptabilă pentru toți agenții economici implicați în piața internă a laptelui, care nu va permite declanșarea unei catastrofe de proporții. Un capitol aparte în activitatea unităților de procesare îl constituie sortimentul și structura acestuia, care pe parcursul ultimilor 7 - 8 ani se menține relativ constant.

Ratele de materie primă procesată pentru fabricarea produselor lactate deasemenea se mențin la aceleași nivele, constituind următoarele volume:

Utilizarea materiei primă 3,5% grăsime în total pe an. 2008 - 175,8 mii tone

Pentru implementarea în producție a unor noi tipuri de lactate au subliniat în opinia multor din participanți, sunt necesare investiții în renovarea utilajelor tehnologice.

Pentru stoparea declinului din complexul de producere și procesare a laptelui și dezvoltarea dinamică a acestuia, Consiliul pe Produs consideră imperios necesară transpunerea în practică a unor măsuri vitale ca: subvenționarea producerii laptelui și/sau a cărnii de bovine,

rezilierea contractelor de livrare a laptelui cu furnizorii intermediari cu preluarea achizițiilor direct de la producători, revizuirea sortimentului de cașcavaluri și producerea unor tipuri de brânzeturi în saramură și proaspete în volum de 40 - 50 la sută în raport cu cele fabricate actualmente, aplicarea unei taxe speciale la importul cașcavalurilor și brânzeturilor grase în volum de 500 euro/tonă prin modificarea Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20.11.1997, cu modificările și completările ulterioare, con-

tracarea importului ilicit al produselor lactate și al falsificării acestora prin preambalarea acestora cu utilizarea logotipelor întreprinderilor autohtone, testarea obligatorie a fiecărui lot de produse lactate importate la conținutul de aditivi alimentari (gustativi, coloranți, stabilizatori, antioxidanți, fermenți etc.) neinclusi în Anexa nr. 1 la Normele și regulile sanitare privind aditivii alimentari, aprobat prin Hotărârea medicului șef sanitar de stat al Republicii Moldova nr. 05-00 din 17.12.2001.

Ministerul Agriculturii a redus prognoza pentru recolta de fructe

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) a revizuit în scădere prognoza recoltei de fructe pentru anul curent, ca urmare a înghețurilor din luna aprilie.

Potrivit serviciului de presă al MAIA, volumul de producere a fructelor pe anul 2009, la moment, conform estimărilor preliminare, va constitui 400,0 mii tone, inclusiv, cca 310,0 mii tone de specii sămânțoase și 80,0 mii tone specii sămburoase (cu 6,0 mii tone mai puțin decât volumul preconizat în programul de producere).

În baza investigațiilor efectuate pe teren s-a constatat că gradul de afectare a organelor reproductive la cais, cireș și pier-sic variază în limitele 10...70 la sută, fiind condiționat de locul amplasării plantațiilor pe teren și caracterul reliefului acestuia, respectarea proiectelor de înființare a livezilor și a elementelor tehnologice de întreținere a plantațiilor. Recolta a fost compromisă, de regulă, în livezile amplasate pe șes, depresiunile închise și cele de pe partea inferioară a versanților cu expoziție de sud, sud-vest și sud-est, unde masele de aer rece s-au menținut o perioadă îndelungată de timp. Nu s-au înregistrat afectări la măr, precum și la plantațiile unde au fost

create perdele de fum. În luna aprilie curent pe o mare parte a teritoriului republicii au fost înregistrate înghețuri în aer cu intensitatea 1-2°C frig. Acest fenomen a afectat culturile agricole aflate în vegetație activă, predominant, în raioanele din centrul și sudul republicii.

Vladimir Voronin propune sistarea temporară a exporturilor de grâu furajer și alimentar

Președintele Republicii Moldova, Vladimir Voronin, a prezidat o ședință la tema situației create în complexul agroindustrial din țară.

Potrivit unei informări prezentate de către ministrul agriculturii și industriei alimentare, Anatolie Gorodenco, pentru roada anului 2009 au fost semănate peste 1,1 mln hectare de teren arabil, inclusiv cu culturi de toamnă - 433 mii hectare, dintre care 310 mii - cu grâu de toamnă. Culturile de toamnă au ieșit din faza de iernare într-o stare satisfăcătoare, însă temperaturile ridicate, insuficiența de precipitații și reducerea rezervelor umidității în sol, din lunile aprilie-mai, au creat condiții nefavorabile pentru dezvoltarea culturilor cerealiere.

În context Președintele a insistat asupra necesității întreprinderii unor măsuri operative și hotărâte în vederea asigurării securității alimentare a statului. Vladimir Voronin a lansat propunerea stopării temporare a exportului de grâu alimentar și examinării oportunității de sistare a exportului grâului furajer. De asemenea, s-a reiterat importanța intensificării eforturilor în vederea extinderii suprafețelor irigate. În context a fost menționată necesitatea identificării posibilităților de alocare Agenției „Apele Moldovei” a resurselor necesare pentru achitarea energiei electrice consumate la pomparea apei pentru irigație.

Vladimir Voronin a mai cerut Guvernului să examineze și alte posibilități menite să amelioreze situația din sectorul agroindustrial și a producătorilor agricoli.

Șeful statului a accentuat că autoritățile statului țin în vizorul permanent situația din complexul agroindustrial și vor depune și pe viitor toate eforturile în vederea asigurării securității alimentare a cetățenilor.

Se caută un „ministru pentru facilitarea exportului”

Promovarea și comercializarea producției este principala soluție identificată de agenții economici moldoveni pentru depășirea efectelor crizei care se manifestă, în special, prin reducerea consumului. Participanții la ediția din anul curent a forumului întreprinderilor mici și mijlocii au evidențiat faptul că reușesc mai bine la capitolul producerii decât la cel al comercializării. Reprezentanții autorităților de specialitate sunt de părere că acest sector se dezvoltă dinamic – sunt create locuri de muncă, iar producția se vinde pe piața autohtonă sau peste hotare.

Peste 200 de agenți economici au participat la cea de-a noua ediție a forumului întreprinderilor mici și mijlocii desfășurat recent la Chișinău. În acest an, forumul întreprinderilor mici și mijlocii a întrunit, în premieră, mai mulți producători decât comercianți. Sergiu Sainciuc, vice-ministru al economiei și comerțului, ne-a relatat că este vorba despre schimbarea accentului. „Aceasta înseamnă că în țara noastră se produce, sunt create locuri de muncă, iar producția se vinde în Republica Moldova sau peste hotare, declară Sergiu Sainciuc. - Discutând cu antreprenorii, m-am convins că acest sector este unul foarte dinamic, în permanentă creștere”. Reprezentanții consiliului raional Orhei au opinat că producătorii au venit la forum cu intenția de a-și comercializa producția, în condițiile în care, în ultimul timp, volumele de vânzări înregistrează scăderi esențiale. Potrivit lor, se produce în cantități suficiente, dar se reușește mai puțin la capitolul promovării, problema principală constând în comercializarea producției antreprenorilor autohtoni.

Polina Căpățînă, proprietară a unei mini-fabrici de pâine din satul Podgoreni, raionul Orhei, susține că, în anul curent, a majorat cu 10 la sută volumul de producție și a inițiat o nouă afacere. Acum că-

teva luni, a achiziționat echipament pentru producerea crupelor care deja aduce venit gospodăriei. Polina Căpățînă menționează că a lansat această activitate ca să evite efectele crizei economice care, în opinia sa, poate fi înlăturată doar prin muncă. „Cu cât muncim mai mult și cu cât comercializăm mai repede producția, satisfacem cerințele cumpărătorilor, încheiem mai multe contracte, spune antreprenoarea. - În 2007, a fost secetă și a fost compromisă recolta, iar în 2008 conținutul de gluten al grâului a fost scăzut. Specialiștii ar trebui să acorde atenție acestei probleme, să vadă cum poate fi depășită. Noi nu trebuie să ne speriem de criză, căci am mai trecut prin perioade dificile. Pentru a ieși din criză, e nevoie ca în fiecare raion să existe câte un centru de colectare a producției. Să fie create, pentru început, doar pentru colectarea grăunțoaselor, fructelor și legumelor. În același timp, credem că ar trebui să existe un ministru care să faciliteze exportul producției moldovenești.”

Reprezentanții întreprinderii „Histios”, specializată în producerea ciupercilor au decis să-și majoreze volumul de vânzări prin extinderea gamei de produse. Prețurile însă variază în funcție de cerere, susțin ei. „Am scos la vânzare ciuperci ambalate și intenționăm să produ-

cem ciuperci marinate, spune Natalia Cechină, angajată a întreprinderii respective. - Lumea încearcă să economisească, să cheltuiască doar pe strictul necesar. Comparativ cu ceilalți ani, există mai puțini cumpărători interesați de produsele noastre, de aceea, prețurile încep să scadă. Dacă în această perioadă din anul trecut vindeam ciupercile cu 30-35 lei, acum prețul ajunge la 23-25 de lei, fiind condiționat de cerere.”

O atenție deosebită se acordă, în prezent, consumatorului autohton, apreciază Diana Mardari, manager pe vânzări la întreprinderea „Lion Gri” din Chișinău. La moment, 80 la sută din producția vinicolă a acestei întreprinderi este exportată în Federația Rusă. „Lion Gri” preconizează deschiderea în viitorul apropiat a unei case de vinuri în centrul Chișinăului. „La moment, suntem cunoscuți mai mult în afara țării decât pe teritoriul republicii, spune Diana Mardari. - Toată producția noastră este orientată spre export, în țările CSI, Europa și SUA. Actualmente, cumpărătorul este mult mai atent la ceea ce cumpără, mai ales după embargoul impus anterior de Rusia.”

Potrivit reprezentanților Ministerului Economiei și Comerțului, în cadrul conferinței anuale a întreprinderilor mici și mijlocii, participanții au luat cunoștință de cadrul legislativ și instituțional existent de organizare a instruirilor pentru doritorii de a iniția o afacere. Cei care vor să lanseze afaceri au avut posibilitatea de a se familiariza prin intermediul afacerilor prezente la forum cu domeniile de activitate cele mai profitabile. Concomitent, participanților și vizitatorilor le-au fost oferite informații referitoare la serviciile oferite de Ministerului Economiei și Comerțului, alte structuri, posibilitățile de finanțare a afacerilor. La acest forum au participat și reprezentanți ai proiectelor naționale și internaționale care au drept obiectiv principal acordarea de

suport pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii.

Tradițional, în cadrul forumului se organizează concursul republican „Cel mai bun antreprenor din sectorul întreprinderilor mici și mijlocii”. La ediția din anul curent, concursul s-a desfășurat la opt nominalizări, iar învingătorii au fost premiați cu diplome și premii bănești. La nominalizarea „Cel mai bun antreprenor în sfera de producție” au fost declarați învingători: Nina Gricolovschi de la SA „Calcar”, raionul Briceni, Spiridon Palii - SA „Agrovin-Bulboacă” din raionul Anenii Noi și Ion Dogu de la SRL „Ordonatcom”, raionul Orhei. Alți doi participanți la forum - Ion Varcariuc de la SA „Cimteren”, raionul Cimișlia, și Gheorghe Stratan de la întreprinderea „Cosstroni” SRL, raionul Călărași, au fost desemnați drept „Cei mai buni antreprenori în sfera construcțiilor. La nominalizarea „Cel mai bun antreprenor-exportator”, diploma de gradul I a fost înmănată lui Igor Vinaga de la SRL „Rovaccont”, raionul Orhei. Diplome au mai fost oferite la nominalizările: „Cel mai bun antreprenor în sfera prestări-servicii”, „Cel mai bun antreprenor în sfera comerțului”,

„Cel mai tânăr antreprenor”, „Cel mai bun meșter popular” etc.

Forumul s-a desfășurat sub patronajul Guvernului și a fost organizat de Ministerul Economiei și Comerțului, Centru Internațional de Expoziții „Moldexpo”, în colaborare cu Ministerul Administrației Publice Locale, Camera de Comerț și Industrie, Primăria Chișinău și Fondul pentru Susținerea Antreprenoriatului și Dezvoltare a Micului Business. La ediția din anul curent a Forumului au participat reprezentanți ai businessului mic și mijlociu din Republica Moldova, precum și din Belarus, Germania, Israel și Norvegia.

Sectorul întreprinderilor mici și mijlocii reprezintă în prezent 98 la sută din totalul întreprinderilor autohtone, iar ponderea acestuia la formarea Produsului Intern Brut este de circa 35 la sută. Potrivit reprezentanților Ministerului Economiei și Comerțului, la momentul actual acest sector angajează 56 la sută din forța de muncă a Republicii Moldova. Volumul veniturilor din vânzări constituie 45 la sută din totalul veniturilor obținute în republică. Acest sector este prezent în practic toate ramurile economiei naționale.

Un avertisment sau joc fără scrupule?

La mai puțin de doi ani de la reluarea importurilor vinurilor moldovenești, Moscova amenință cu un nou embargo.

Ultima declarație a șefului inspecției sanitare ruse Rospotrebnadzor, Ghenadi Onișenko, despre o „revenire la situația din 2006” și întreruperea negocierilor cu oficialitățile moldovene în problema extinderii accesului vinurilor moldovenești pe piața rusă (este vorba de exportul de vinuri în vrac – n.r.), a venit ca un duș rece într-o zi toridă.

„Avem motive să amânăm întâlnirea asupra căreia am convenit anterior cu oficialități ale Moldovei în cadrul căreia intenționam să discutăm acțiunile ce urmau să le întreprindem în comun în vederea extinderii accesului producției vinicole moldovenești pe piața rusă. Suspendăm contactele cu persoanele oficiale pe această chestiune”, spune Onișenko.

Cu atât mai surprinzătoare este declarația privind suspendarea negocierilor cu cât în aceeași zi pe site-ul oficial al Rospotrebnadzor a fost plasat un comunicat de presă în care aceasta apreciază „caracterul pozitiv al acțiunilor în vederea reluării livrărilor în regim de „ghișeu unic” a vinurilor și divinurilor, produse în Republica Moldova”.

„În prezent continuăm să examinăm posibilitatea extinderii numărului de întreprinderi vinicole, cărora li se va permite livrarea producției pe teritoriul Federației Ruse, inclusiv a vinurilor”, se mai spune în comunicatul oficial al serviciului sanitar federal.

Cum să-l înțelegi pe inamicul numărul unu al exportatorilor de vin din Moldova, cum a fost denumit Onișenko? Când este el sincer, atunci când face declarații pentru presă sau când inspecția pe care o conduce plasează un document oficial pe site-ul instituției? Este un joc sau într-adevăr un avertisment ce ar trebui luat în seamă?

Ce deranjează inspecția sanitară rusă? Acți-

nile distructive, pe care Onișenko evită să le nominalizeze, ce vin din partea unui oarecare cetățean pe nume Ignatenko. Șeful inspecției Rospotrebnadzor avertizează că în cazul în care partea moldoveană nu-l va pune la punct „riscăm să revenim la situația din 2006”. În anul 2006 serviciul sanitar din Federația Rusă a interzis importul de băuturi alcoolice din Republica Moldova pe motiv că sunt de proastă calitate, în timp ce Chișinăul a apreciat că măsura are substrat politic.

Agencia Agroindustrială „Moldova-Vin” nu a fost informată oficial despre suspendarea negocierilor cu privire la extinderea accesului vinurilor moldovenești pe piața rusă. Astfel au reacționat oficialitățile moldovene la demersul din presă al lui Onișenko.

Nimic nou sub soare. Nu se întâmplă prima dată când, pe de o parte, inspecția rusă ne „mângâie”, iar pe de alta ne „biciuiește”.

Așa s-a întâmplat la începutul anului 2006, după care în martie a urmat embargoul la importul vinurilor moldovenești în Federația Rusă, care a fost ridicat abia în toamna anului 2007. La fel s-a procedat în august 2008, când într-un interviu acordat aceleiași agenții Interfax Onișenko declara că există o insatisfacție tot mai mare față de calitatea colaborării dintre Federația Rusă și autoritățile de la Chișinău în problema exportului de vinuri moldovenești, dar nu a urmat nimic.

De fiecare dată, însă, Rospotrebnadzor bate acolo unde doare mai mult. În 2006 Republica Moldova exporta 80% din vinuri pe piața rusă, astfel că interdicția impusă a pus la pământ industria vinului. În prezent problema e în stocurile de vinuri care, potrivit unor estimări, se ridică la 35 milioane de decaltri din recolta ultimilor doi ani. Mai multă vreme au existat interdicții la exportul de vinuri

NIMIC NOU SUB SOARE.

Nu se întâmplă prima dată când, pe de o parte, inspecția rusă ne „mângâie”, iar pe de alta ne „biciuiește”.

în vrac, iar acum Guvernul nu știe ce să facă ca să scape de ele. Stocurile sufocă combinatele vinicole. Asume în problema exporturilor de vinuri în vrac se poartă negocieri cu inspecția rusă.

Rospotrebnadzor vrea să stopeze aceste negocieri din cauza „unui oarecare cetățean Ignatenko, care a „câștigat” o reputație extrem de negativă în 2006, la începutul campaniei ruse de instaurare a ordinii în livrările de vinuri moldovenești. El are o poziție distructivă în activitățile preconizate astfel că prezența lui este nedorită”.

Și dacă Rospotrebnadzor are divergențe cu patronul unei companii, ar trebui să bănuim că foarte influent, ce are cu alte întreprinderi vinicole și, în general, cu exportul de vinuri?

În comunicatul plasat pe site-ul Rospotrebnadzor la 18 mai se spunea „pe teritoriul Federației Ruse la moment au fost importate 4534 partide de vinuri (38 514 255,6 litri), 492 partide de divinuri (4 941 066,9 litri), 8 partide de vinuri în vrac (175 266 litri) de la 33 de producători”. Din 2009 o singură companie livrează vinuri moldovenești în vrac pe piața rusă.

Deși ultimul avertisment ar putea să rămână o simplă declarație, cum a fost și în cazul celui din august 2008, avertismentul lui Onișenko pică într-un moment în care ramura se află într-o perioadă dificilă, în trimestrul întâi producția de vinuri s-a redus cu 41,2%, iar a spumantelor cu 61,7%.

Acum câteva săptămâni Agenția Agroindustrială „Moldova-Vin” anunța că planifică, în următoarele două săptămâni, să semneze cu Federația Rusă un Regulament special cu privire la exportul producției vinicole în vrac, în baza căruia patru întreprinderi vinicole moldovenești vor avea posibilitatea să livreze marfă pe piața rusească. „Așteptăm un semnal pozitiv de la Moscova”, declara un oficial al Agenției. Semnalul nu a întârziat să vină, dar altul decât cel pe care contăm. Onișenko continuă să-și facă jocul, fără reguli și scrupule, nu mai vorbim de corectitudine, care trebuie să existe între doi parteneri.

Pare paradoxal, dar chiar lovit de criză, comerțul exterior al Republicii Moldova se încapăținează să meargă pe tendințe. Evoluția exporturilor, dar și a importurilor este aproape aceeași ca și în ultimii cinci ani, în cădere la început de an și o revenire lentă în următoarele luni. Creșterea de 15,4% a exporturilor în luna martie și, respectiv, a importurilor, cu 25,1% față de luna precedentă urmează acest trend.

Comerțul exterior în derivă

Vlad BERCU

Importurile au scăzut, în primul trimestru din 2009, cu peste 25%, iar exporturile sunt cu 18,2% mai mici, potrivit datelor Biroului Național de Statistică. În primele trei luni din 2009, importurile și exporturile au totalizat 1,062 miliarde de dolari SUA.

Decalajul dintre exporturi și importuri - deficitul comercial - s-a diminuat cu aproape 30% în primul trimestru din 2009 față de aceeași perioadă din 2008, ceea ce, în esență, este o veste bună pentru că astfel scade și decalajul dintre încasările și plățile externe (deficitul de cont curent).

Înrăutățirea situației economiilor țărilor cu care Republica Moldova face comerț, reducerea consumului în aceste țări și, respectiv, a cererii pe intern, reasează comerțul exterior pe alte poziții și parametri.

În primul trimestru:

- poziția UE ca piață de desfacere a mărfurilor moldovenești s-a întărit, cota acesteia a ajuns la 55,1%;

- schimbări și în clasamentul țărilor din care Republica Moldova importă mărfuri, Federația Rusă a coborât pe poziția a șasea, iar printre primii cinci regăsim China, Kazahstan, Germania;

- livrările de produse moldovenești în țările CSI s-au contractat în primul trimestru cu 28,9%. Este cea mai mare cădere după aprilie 2006 când, ca urmare a introducerii de către Rusia a embargoului la importul de produse alcoolice din Moldova, exporturile spre est au căzut cu peste 50 la sută, pe când în martie erau pe plus.

- nici o schimbare în topul țărilor în care RM exportă mărfuri, ca și acum un an pe primele trei poziții regăsim în ordine România, Federația Rusă, Italia.

- produsele alimentare, băuturilor și tutunului, cărora prin însăși caracterul economiei moldovenești, le este dat să ocupe primul loc la exporturi, dar care în 2008 au fost în suferință, au revenit pe primul loc. Trei din primele cinci categorii de mărfuri la export au legătură cu sectorul agrar;

- la importuri se înregistrează o tendință inversă, cea mai mare contracție - de 34,8% - e în relația cu țările Uniunii Europene, a căror economie se află în recesiune, în timp ce importurile din țările CSI s-au redus cu 16,0%. Criza a îndinat balanța importurilor spre Est, ponderea țărilor CSI în valoarea totală a mărfurilor importate de Republica Moldova majorându-se de la 36,8% în 2008 până la 41,33%, în timp ce cota UE a coborât de la 44,2% la 38,6%.

S-a produs o lovitură de teatru în comerțul exterior? Deloc, diminuarea importurilor și exporturilor urmat un scenariu similar celor înregistrate în statele din regiune. În schimburile comerciale contează tendințele, răsturnările de situație sunt mai curând o excepție.

Sunt mai multe lucruri care explică această evoluție.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, importurile din Kazahstan au crescut, în ianuarie-martie 2009, de 16,9 ori și astfel aceasta a urcat pe prima poziție. În același timp, importurile din Rusia au scăzut cu 73,1%, proiectând unul dintre cei mai importanți parteneri comerciali tradiționali ai Republicii Moldova tocmai pe locul șase. Răsturnarea ierarhică are la bază o explicație cât se poate de formală, gazele naturale rusești pe care le importăm au provenit din Kazahstan, iar statisticile au la bază țara de origine și nu de tranzit.

Deci, chiar dacă avem semnate toate contractele cu Rusia, în statistică se calculează țara de origine. Rusia are fondată o întreprindere mixtă cu Kazahstanul, prin intermediul căreia cumpără gazele naturale pe care ulterior le re-exportă.

Statisticile pe primul trimestru confirmă, exportul produselor alimentare se va menține pe linia de plutire și va fi mai puțin afectat de criză, spre deosebire de industria textilă sau materialele de construcție. Există, însă și o altă explicație. În anul 2008 agricultorii nu și-au putut vinde producția, din cauza prețurilor mici oferite pe piață, dar și a unor interdicții la export. S-a creat o situație fără precedent din ultimii 13 ani, când țărani, deși au obținut o recoltă bogată, au rămas cu producția în stoc. Producătorii mai au stocuri de care trebuie să „scape”. De aici și creșterea de 2,4 ori a exporturilor de produse vegetale. Exportul de fructe și nuci în primul trimestru s-a ridicat la 23,2 mil. USD (o cifră aproape comparabilă cu exportul de băuturi alcoolice, care a ajuns după trei luni la 32,3 mil. USD), iar de cereale la 17 mil. USD. „Salvarea” a venit de la piața țărilor CSI,

livrările de produse vegetale moldovenești au crescut pe această destinație de 2,4 ori. Producătorii din Republica Moldova au livrat pe piața externă zahăr (la valoarea de 12,4 mil. USD), preparate din legume, fructe (10,5 mil. USD).

Cu „produse alimentare, băuturi și tutun” pe prima poziție în categoriile de mărfuri la export, „produse vegetale” pe locul doi și „grăsimi, uleiuri animale sau vegetale” pe poziția a cincea, agricultura și industria alimentară au avut de spus un cuvânt greu în exporturi.

Evident, am putea compara cifrele de livrări din acest an cu cele din anul trecut, care pe mai multe poziții sunt mai mici sau raporta exportul la stocuri, care nici pe departe nu sunt epuizate. Însă, dacă punem în rând aceste cifre cu cele de pe alte domenii „neagricole”, ajungi la concluzia că agricultura și industria alimentară se simte tare pe piață. Ele nu au căderea de aproape 70 la sută a materialelor de construcție, de 24,5% a materialelor textile și articolelor din acestea.

Este, cred, o evoluție firească a comerțului exterior a unei țări cu o economie mică și deschisă în condițiile unor economii și piețe în derivă, cuprinse de criză și incertitudine. Este momentul adevărului pentru comerțul nostru, care nu putea să nu fie afectat de criză în condițiile în care s-a înrăutățit situația economiilor țărilor cu care Republica Moldova face comerț. Însă vom avea nu numai de pierdut, dar și de câștigat. Vor câștiga acei care vor putea să profite de această situație și își vor regândi și recosntrui afacerile, vor lega noi relații, care, venite într-un moment greu, ar putea să fie mai durabile.

Autoritățile negociază construcția în Moldova a unui Centru logistic al coridorului de transport Europa-Caucaz-Asia

Coridorul de transport Europa-Caucaz-Asia TRACECA este o opțiune pentru dezvoltarea transportului de mărfuri din Republica Moldova. Una din modalitățile pentru valorificarea acestei posibilități este plasarea în Moldova a unui Centru logistic de transport rutier multimodal destinat transportării mărfurilor din Europa spre Caucaz și Asia Centrală.

O delegație a Acordului-cadru multilateral privind dezvoltarea coridorului de transport Europa-Caucaz-Asia TRACECA s-a aflat la Chișinău pentru discutarea acestei opțiuni.

Grupul de experți TRACECA deține mandatul Comisiiei Europene privind identificarea locației pentru realizarea proiectului de construcție a unui Centrului logistic în regiunea Balcanică cu atragerea în acest scop a fondurilor europene de finanțare.

În cadrul întrevederii cu experții europeni, directorul Agenției Transporturi a prezentat argumente în favoarea construcției Centrului logistic de transport în Moldova, menționând atât avantajul amplasării geopolitice, cât și existența cadrului legislativ necesar în acest scop.

Interlocutorii au convenit că Agenția Transporturi va elabora pachetul de documente, care va include o bază de

date și argumentele în favoarea selectării Moldovei ca punct de locație a centrului logistic, după care, va urma o nouă etapă a negocierilor. Potrivit serviciului de presă al Agenției Transporturilor, Acordul-cadru multilateral privind dezvoltarea coridorului de transport Europa-Caucaz-Asia a fost semnat acum 10 ani de către Moldova, Azerbaidjan, Armenia, Georgia, Kazahstan, Kârgâzstan, România, Turcia, Tadjikistan, Ucraina și Uzbekistan.

Volumul mărfurilor transportate în aceasta perioadă a înregistrat o creștere anuală de 10-15%. Pe parcursul anului 2008 prin coridorul TRACECA au fost transportate cca 53 mln tone de mărfuri.

Rusia a anulat decizia privind neadmiterea transportatorilor moldoveni pe teritoriul său

În schimb, autoritățile de la Chișinău au promis să sancționeze companiile care au comis încălcări

Federația Rusă și-a anulat decizia privind neadmiterea transportatorilor moldoveni pe teritoriul său.

La această realizare s-a ajuns în urma unor negocieri purtate la Moscova. Anterior, Rusia a interzis intrarea pe teritoriul său a agenților transportatori din Republica Moldova, în baza autorizațiilor multilaterale a Conferinței Europene a Miniștrilor de Transport (CEMT).

În schimbul anulării acestei decizii, autoritățile moldovenești și-au asumat angajamentul de a atrage la răspundere, conform legislației în vigoare, agenții transportatori din

Republica Moldova care au admis încălcări și ilegalități în utilizarea autorizațiilor multilaterale CEMT. Astfel, pe 19 mai curent au fost retrase autorizațiile CEMT eliberate anterior în adresa a 14 transportatori din Moldova. Totodată, Agenția Transporturi a prezentat informațiile despre agenții transportatori respectivi către Serviciul Vamal pentru a preveni pe viitor transportarea ilegală de mărfuri de către aceștia. De asemenea, Agenția Transporturi a solicitat Camerei de Licențiere din Moldova să verifice corespunderea celor 14 agenți transportatori condițiilor de licențiere.

Miniștrii transporturilor din 52 de state caută măsuri de ieșire din criză

Măsuri anticriză în domeniul transporturilor sunt discutate în cadrul Forumului Internațional de Transport, care se desfășoară la Leipzig, Germania.

Potrivit serviciului de presă al Agenției Transporturilor din Moldova, miniștri de transporturi din 52 de țări vor discuta problemele create în domeniu în urma recesiunii mondiale, precum și vor pune în discuție politicile anticriză pentru stoparea declinului în acest segment al economiei.

Un aspect important, care va fi discutat în cadrul Forumului vizează măsurile de atragere a investițiilor pentru dezvoltarea ramurii transporturilor, precum și de identificare a balanței între măsurile de facilitare a transporturilor și cele de securitate.

Republica Moldova este reprezentată la acest for

de către directorul în exercițiu al Agenției Transporturilor, Vasile Botnari.

Pentru Republica Moldova participarea la acest Forum este de importanță majoră în contextul identificării măsurilor ce ar preveni recesiunea în ramura transporturilor, cauzată de criza economică mondială; preluării experienței și obținerea susținerii logistice din partea altor state; implementarea noilor procedee și mecanisme de dezvoltare a sectorului transporturilor din Moldova.

Forumul Internațional de Transport a fost instituit de către ministerele de transport din peste 50 de state în calitate de succesor al Conferinței Europene a Miniștrilor de Transport (CEMT), având ca obiectiv principal oferirea unei platforme pentru a lucra în comun în depășirea problemelor existente în ramura transporturilor și de promovare a înțelegerii mai profunde a rolului transporturilor în economie și societate.

Întreprinderile specializate au transportat 2,18 mln tone de mărfuri

Întreprinderile de transport feroviar, auto, fluvial și aerian au transportat 2,18 mln tone de mărfuri, în primele patru luni ale anului 2009, informează Biroul național de statistică (BNS).

Potrivit sursei citate, în perioada menționată volumul mărfurilor transportate s-a redus cu 63,2% în raport cu perioada similară a anului 2008. În particular în transportul feroviar s-au înregistrat descreșteri de 68,9%, auto - 50,5%, iar cel și aerian de 9,4%. Totodată, parcursul mărfurilor s-a redus, după cum urmează: transport feroviar (-72,5%), auto (-25,5%), aerian (-21,5%).

BNS menționează că în ianuarie-aprilie 2009, comparativ cu perioada corespunzătoare din anul 2008, s-a micșorat și numărul de pasageri transportați cu autobuze și microbuze (-9,7%), cu transportul fluvial (-8,0%) și

aerian (-0,4%). Astfel, cu autobuze și microbuze au fost transportați 33,4 mln pasageri, cu 9,7% mai puțin decât în aceeași perioadă din anul 2008. Prin intermediul transportului feroviar au fost deplasați 1,4 mln pasageri, cu 0,3% mai mult, față de perioada similară din anul 2008.

Taxele aeroportuare ar putea crește în cazul agravării crizei, susține directorul Aeroportului Chișinău

Directorul Aeroportului internațional Chișinău, Roman Podcorîtov, nu exclude o posibilă majorare a taxelor aeroportuare percepute de întreprindere în cazul agravării crizei economice.

„Nu intenționăm să majorăm taxele aeroportuare ca urmare a demarării lucrărilor de modernizare a Aeroportului. Nu sunt unele dintre cele mai mari taxe, dar nici nu le vom majora. Acest lucru se poate întâmpla doar în cazul în care criza va fi și mai pronunțată”, a subliniat directorul Aeroportului Chișinău

Nu sunt unele dintre cele mai mari taxe, dar nici nu le vom majora. Acest lucru se poate întâmpla doar în cazul în care criza va fi și mai pronunțată”, a subliniat directorul Aeroportului Chișinău

mai pronunțată”, a subliniat directorul Aeroportului Chișinău.

Podcorîtov a declarat că în prezent fluxul de pasageri s-a redus cu aproximativ 4 la sută, față de anii precedenți, drept consecință a crizei economice. „Totuși, această scădere nu este un lucru tocmai foarte rău în condițiile crizei. Noi ne-am așteptat și la reduceri de 8 la sută”, a menționat Podcorîtov.

În prezent taxele aeroportuare percepute de Aeroportul internațional Chișinău constituie 17,7 euro.

Vineri, 22 mai curent, Compania germană „Hochtief AirPort GmbH” a fost desemnată câștigătoare a ten-

derului pentru lucrările de proiectare a Proiectului II de modernizare a Aeroportului internațional Chișinău.

Ca urmare părțile au semnat un acord bilateral privind executarea lucrărilor. Între altele acestea prevăd elaborarea de către compania germană a proiectului de renovare a unei piste de aterizare și de decolare. Costul total al lucrărilor de proiectare constituie 873 mii de euro.

Valoarea totală a proiectului II de Modernizare a Aeroportului constituie 46,25 mln euro, bani alocați de Banca Europeană pentru Investiții (BEI) și Banca Europeană pentru reconstrucții și Dezvoltare (BERD).

Investițiile străine în capitalul social al întreprinderilor înregistrate în Republica Moldova au coborât, în primul trimestru 2009, la 36 milioane de lei (circa 3 mil. USD), de aproape zece ori mai puțin decât s-a investit pe parcursul întregului an 2008, potrivit datelor Camerei Înregistrării de Stat.

În Registrul de stat au fost trecute 131 de întreprinderi cu capital străin. „Criza și-a pus pecetea și pe dorința străinilor de a deschide noi afaceri în afara țării lor”, spun experții. Volumul capitalului investit de străini în înființarea unei companii în Republica Moldova și a valorii acestui capital este în scădere al treilea an la rând, iar unii analiști nu exclud o reducere de peste trei ori în acest an.

Străinii investesc tot mai puțin în afaceri din Republica Moldova

Andrei CHIȚANU,
șeful Departamentului Studii și Cercetări
la Compania de consultanță
„Business Intelligent Service”:

Primul trimestru al anului 2009 a confirmat tendința de temperare a procesului investițional în Republica Moldova, în special pe una din dimensiunile sale cele mai importante – cea a investițiilor străine. Începând cu anul 2008 și pe parcursul primului trimestru al 2009, asistăm la reducerea numărului de companii cu investiții străine în capital, precum și a valorii investițiilor în capitalul social.

Nu este nimic surprinzător în acest fenomen, în special în condițiile crizei economice. Analiza impactului social și economic al investițiilor străine în statele din bazinul Mării Negre arată că Republica Moldova este un elev corigent în multe privințe la capitolul atracției și asimilării investițiilor străine.

În general, fenomenul pare a fi unul previzibil în condițiile în care la nivel global, decelerarea procesului investițional este o manifestare curentă. Criza economică a impus noi priorități și noi reguli de joc în gestionarea resurselor investiționale: actualmente, cele mai frecvente destinații sunt proiectele care întrunesc o marjă sigură de profit în condițiile unei maxime previzibilități a mediului social, economic și politic. În condiții de criză, statele cu economie în tranziție, precum este RM, sunt în măsură să ofere puține elemente de previzibilitate în planul stabilității. În asemenea cazuri, diminuarea intensității procesului investițional poate fi însoțită chiar de un recul al investițiilor.

În cazul Republicii Moldova, efectul diminuării investițiilor

străine poate fi studiat în aspectul evoluției frecvenței și valorii intrărilor de investiții străine. Deși teoria economică nu a stabilit în care condiții investițiile străine sunt mai benefice: mai multe investiții cu o valoare mică sau medie sau mai puține investiții cu o valoare medie sau mare, este foarte probabil că adevărul se află undeva în limitele acestor abordări.

În cazul Republicii Moldova, răspunsul la această întrebare poate fi găsit pornind de la nivelul de pregătire în identificarea proiectelor investiționale și asimilarea investițiilor. Punând cap la cap fiecare din aceste elemente, la această etapă nu pot fi excluse scenarii de reducere triplă a valorii investițiilor străine în Republica Moldova pe parcursul anului 2009, în condițiile în care rata de supraviețuire a companiilor cu capital străin se va reduce pe fondul unei creșteri a concurenței pe piețele internaționale și a scăderii cererii la nivel global.

Dinu ARMAȘU,
directorul executiv
al Asociației Investitorilor Străini:

Companiile străine au probleme la ei acasă, de aceea nu se grăbesc să investească în alte țări. Nu poți să conștientizezi oamenii la tine acasă și să deschizi afaceri în altă țară, care comportă anumite costuri. În fine, criza a răsturnat toate planurile investitorilor. Unii și-au revizuit planurile pe care le aveau, iar alții și-au suspendat proiectele inițiate. Este o situație generală. Grupurile mari de companii și-au revizuit bugetele pe anul 2009, astfel că nu ne putem aștepta la investiții în acest an. Nu văd premise care ar vorbi de o reinversare a situației în acest an, poate în 2010..., dar să așteptăm.

Carte de vizită

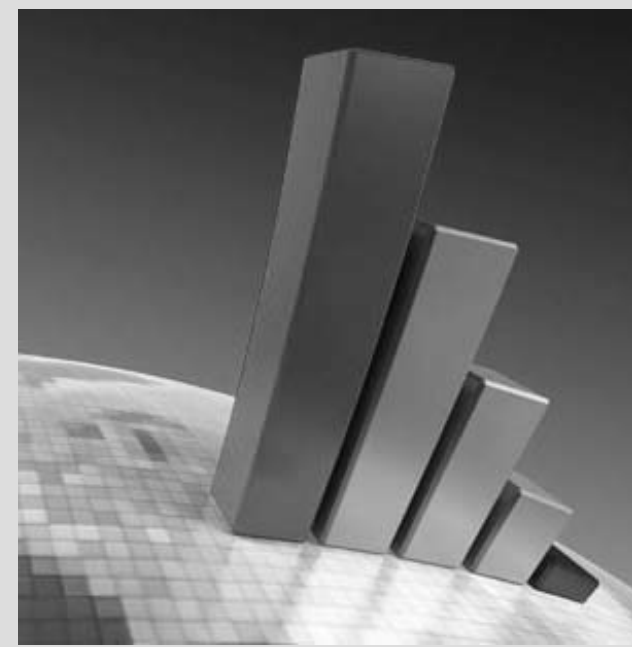
În Republica Moldova sunt înregistrate oficial 6 903 întreprinderi cu capital străin, în capitalul social al cărora au fost investite 5 miliarde 759 milioane de lei.

Cel mai mare număr de întreprinderi cu capital străin au fost trecute în Registrul de stat în anul 2007 (861), iar cele mai mari investiții s-au făcut în anul 2000 (981 mil. lei), când trei rețele de distribuție a energiei electrice din Republica Moldova au fost vândute companiei spaniole „Union Fenosa”. Această investiție rămâne cea mai mare din ultimii douăzeci de ani.

După anul 2007 numărul companiilor înregistrate a început să scadă, în special începând cu a doua jumătate a anului 2008, când a început să se resimtă efectele crizei. Și valoarea investițiilor s-a redus de la 547 mil. lei în 2007 la 314 mil. lei în 2008.

Datele Camerei Înregistrării de Stat relevă că după numărul de întreprinderi cu capital străin deschise în Republica Moldova, România este pe primul loc cu un număr de companii ce se ridică la 1027, în care oameni de afaceri de pe malul drept al Prutului au investit 324.1 mil. lei. Urmează Turcia cu investiții în 775 de întreprinderi, Federația Rusă – cu 722, Italia (718), Ucraina (530), SUA (358). Cele mai mari investiții în capitalul social al întreprinderilor fondate sau procurate în Moldova le are Spania (cu investiții de 875.1 mil. lei), după care urmează Cipru (851.9 mil. lei), Olanda (746 mil.), Marea Britanie (366 mil. lei) și România.

Potrivit datelor Camerei Înregistrării de Stat, majoritatea firmelor de turism sunt fondate cu capital venit din Cipru, Insulele Virgine Britanice, Rusia, Turcia, Azerbaidjan. În prezent, în Republica Moldova sunt înregistrate 151 497 de întreprinderi, dintre care circa 60 la sută în Chișinău.

Criza îngheață piața forței de muncă

Portalul Guvernamental al pieței muncii www.jobmarket.gov.md. anunța la 6 mai un număr de 4679 locuri de muncă vacante, cu aproape o pătrime mai puțin decât acum trei luni. În căutare de muncă se află 50 083 persoane, astfel la fiecare loc vacant revine mai mult de zece potențiali candidați.

„Foarte multe persoane rămân fără un loc de muncă. Se fac reduceri masive”, a declarat Iulia Bondari, directorul Centrului de informare a tineretului despre piața muncii, deschis recent de Ministerul Economiei și Comerțului și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă cu sprijinul Serviciului Suedez de Ocupare și Agenția Suedeză pentru Dezvoltare Internațională. „Pe de altă parte angajatorii nu creează noi locuri de muncă”, a mai spus Dna Bondari.

„Șomajul este în ascensiune, înregistrându-se disponibilizări fără precedent în unele țări și unele state se vor confrunta cu șomaj de peste 10% în viitorul apropiat”, a declarat Banca Mondială în cadrul briefingului său economic regional, desfășurat cu regularitate, la Adunarea din primăvară a Băncii Mondiale/FMI. Într-un comunicat, difuzat de oficiul din Moldova al Băncii Mondiale, se spunea că șomajul va afecta „în special țările dependente de remitențe (de exemplu, Albania, Moldova, Tadjikistan)”. „Simulările actuale pentru Tadjikistan sugerează că un declin anticipat de 30% în volumul remitențelor s-ar putea solda cu o creștere de 5 puncte procentuale a numărului de persoane aflate în sărăcie”, mai constata la sfârșitul lunii aprilie Banca Mondială.

Ultimele date ale Băncii Naționale a Moldovei arată că moldovenii care

muncesc peste hotare au trimis acasă în primele două luni ale acestui an 135.48 milioane de dolari SUA, cu 30% mai puțin decât în perioada respectivă 2008.

La începutul săptămânii trecute și compania Rabota.md., specializată pe probleme ale pieței forței de muncă, constata într-o analiză efectuată în baza datelor parvenite (locuri vacante și solicitări a persoanelor care își caută o slujbă) la companie că „piața forței de muncă din capitală e în recesiune”.

„Numărul locuri vacante s-a redus, în primele patru luni ale anului 2009, cu 37%, față de perioada similară a anului trecut, iar numărul cererilor pentru un loc de muncă a crescut de trei ori”, se arată într-un raport al companiei. În aprilie 2009 portalul companiei anunța despre 1285 locuri vacante, față de 3275 în aceeași perioadă a anului 2008. „Dacă în primele patru luni ale anului 2008 la fiecare specialist reveneau șapte oferte de muncă, în prezent situația e cu totul alta, cererea aproape că s-a egalat cu oferta”. În opinia experților companiei, aceasta denotă că, pe de o parte, „pe piața muncii din Chișinău a crescut numărul forței de muncă disponibile, pe de altă parte, angajatorii nu se grăbesc să recruteze noi specialiști și acordă o atenție tot mai mică recrutării”.

Compania Rabota.md mai menționează că există tot mai puține

solicitări pentru specialiștii IT (aprilie 2008 – 501 locuri vacante, aprilie 2009 – 127). De 3,5 ori a scăzut numărul locurilor vacante pentru manageri din veriga medie, comerț, personal de oficiu.

Experții companiei sunt însă optimiști și cred că „în următoarele patru luni se va reduce ritmul de creștere a șomajului și reducerea a locurilor vacante de muncă”.

Șefa direcției economice a Confederației Naționale a Patronatelor, Valentina Postolachi, confirmă că situația pe piața forței de muncă „este destul de deplorabilă”. „Avem rapoarte ale agenților economici care confirmă acest lucru”.

Pe altă parte nu există programe guvernamentale de absorbție a forței de muncă, în condițiile în care numărul persoanelor disponibilizate crește, oferta de muncă este tot mai mică, iar o parte din moldovenii care muncesc peste hotare revin acasă.

„Un semn de mare întrebare pentru mine e dacă au fost create 300 mii locuri noi de muncă, anunțate de autorități, și în ce domenii”, a spus Dna Postolachi.

Pe de altă parte, potrivit acestora, ar trebui să îngrijoreze și situația demografică, care este deplorabilă. „Crește dependența economică, numărul persoanelor neocupate (inactive sau în șomaj) crește, iar cel al persoanelor ocupate scade”, mai spune Valentina Postolachi.

Dosar Business Expert

Piața forței de muncă se clatină mai repede decât se aștepta oficialitățile, dar și managerii companiilor, sub lovitura crizei economice.

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) anunța pentru începutul lunii aprilie 3 906 locuri de muncă, un sfert din oferta forței de muncă de la mijlocul lunii noiembrie 2008. Oferta este destul de omogenă. Astfel existau 556 solicitări de angajare pentru surori medicale, asistenți medicali, medici de profil, 163 – pentru agenți de asigurare și comerț, 137 locuri vacante pentru profesori, dar și 110 – pentru inspectori de poliție.

Iar pentru persoane cu studii medii generale și secundar profesionale existau 693 oferte de muncă pentru cusători și cusătorese. Se căutau pentru angajare 57 de măturători.

Ultimele date ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă arată că numărul șomerilor luați în evidență de agențiile pentru ocuparea forței de muncă a crescut pe parcursul lunii martie cu peste 5000 persoane, de la 30 060 la începutul lunii, până la 35 440 la sfârșitul lunii. Însă, de regulă, doar o mică parte din numărul persoanelor disponibilizate apelează la aceste agenții. Deocamdată nu există statistici generalizate privind evoluția pieței forței de muncă și câte persoane care au muncit peste hotare au revenit acasă.

Potrivit unor prognoze, realizate de ANOFM înainte de acutizarea crizei, în 2009 vor apela la serviciile agențiilor pentru ocuparea forței de muncă 51 370 persoane, dintre care mai puțin de jumătate vor avea șansa de a fi plasați în câmpul muncii.

Produsele de uz fitosanitar și fertilizanții permisi pentru utilizare au fost grupate într-un Registru tematic

Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților a editat un nou "Registru de stat al produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților, permise pentru utilizare în Republica Moldova".

Registru este destinat agronomilor, medicilor, chimiștilor, ecologiștilor, colaboratorilor științifici, fermierilor și studenților facultăților agronomice.

Produsele de uz fitosanitar indicate în "Registru de stat ..." au fost supuse cercetărilor – testărilor – experimentărilor de stat în instituțiile de cercetări științifice ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Academiei de Științe a Moldovei, iar dosarele toxicologice au fost supuse expertizei în Ministerul Sănătății, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale și, în baza deciziilor acestor organe, produsele sunt omologate sau reomologate în modul stabilit.

În conformitate cu prevederile Legilor indicate mai sus și a altor acte normative, se interzice reclama, importul, comercializarea, producerea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, care nu au trecut testarea de stat și nu au fost omologate în Republica Moldova.

În "Registru de stat ..." produsele de uz fitosanitar sunt repartizate pe grupuri, potrivit destinației (insecticide și acaricide, fungicide, erbicide, etc) iar grupurile – conform substanței active în ordinea alfabetică.

Denumirea substanței active este indicată conform nomenclaturii ISO (International Standard Organization).

Prima parte a "Registrului de stat ..." cuprinde sortimentul general al produselor de uz fitosanitar, iar a doua – întru relevarea aspectului practic, produsele de uz fitosanitar sunt repartizate, într-o variantă simplificată, conform principalelor culturi agricole cultivate în Republica Moldova.

Cu asterisc (*) sunt marcate produsele a căror omologare este provizorie (pentru termen de 2 ani), valabilă până la elaborarea completă a normativelor necesare pentru produsul sau cultura menționată. La expirarea acestui termen, în cazul obținerii informației suplimentare, produsul poate obține omologare permanentă (pentru 7 ani), în caz contrar, produsul respectiv este interzis pentru import, comercializare și utilizare.

În colonița 1, după data înregistrării produsului, indicarea cifrelor prin fracție, de la I până la IV, înseamnă clasa per-

culozității preparatelor: în numărator – grupa periculozității pentru om și animale cu sânge cald, în numitor – pentru albine în condiții de câmp. Descifrarea claselor de periculozitate pentru albine și condițiile de folosire a preparatelor sunt indicate în Anexa 1.

În colonița 2, norma de consum a produselor de uz fitosanitar este indicată după preparat în funcție de consistența și destinația acestora: kg/ha – pentru formele preparative solide; l/ha – pentru cele lichide; kg/t, l/t – pentru produsele destinate tratării semințelor. În cazuri individuale norma de consum a produsului este exprimată în unități de măsură indicate separat.

Norma de consum a produselor de uz fitosanitar, periodicitatea tratamentelor, precum și tehnologia aplicării produselor, este indicată în conformitate cu recomandările științifice, elaborate de către instituțiile de cercetări științifice de profil, abilitate cu dreptul de cercetare – testare – experimentare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, fapt de care poartă responsabilitate.

Norma de consum a erbicidelor este indicată pornind de la prelucrarea suprafeței totale a solului. În cazul încorporării în sol în benzi, norma de consum se reduce concomitent cu micșorarea suprafeței prelucrate.

În colonița 3 sunt indicate culturile la care se recomandă de folosit pesticidul. Folosirea pesticidului la alte culturi, neindicate în "Registru de Stat ..." este categoric interzisă.

În colonița 4 și 5 sunt indicate organismele nocive, pentru combaterea cărora este recomandat pesticidul dat.

În colonița 6 este indicată metoda, termenii optimați de folosire, dar pentru unele produse – și restricțiile pentru utilizarea lor în asolament la alte culturi. În unele cazuri restricțiile sunt indicate în linie, mai jos de denumirea produsului, sub titlul "Notă". Nerespectarea acestor restricții poate duce la micșorarea germinării semințelor, la goluri în semănături, sau la pierirea lor totală.

În colonița 7 – termenul de așteptare sau termenul ultimei prelucrări (timpul între ultima prelucrare a culturii cu pesticide și strânsul roadei). Termenul ultimei prelucrări este indicat în zile. Nerespectarea termenului de așteptare poate duce la depistarea în producția agricolă a cantității de reziduuri de pesticide, mai mare decât nivelul maximal admi-

sibil. Produsele de origine vegetală, în conținutul cărora vor fi depistate reziduuri de pesticide, nitrați și nitriți peste limitele maxime admise vor fi retrase de pe piață de către deținătorii acestora și utilizate în conformitate cu legislația în vigoare. În aceeași coloniță, în ghilimele, este indicat numărul maximal de prelucrări cu produsul dat într-o perioadă de vegetație. Dacă numărul de produse folosite, de aceeași substanță activă sunt 2 și mai multe, atunci cifra numărului maximal de prelucrări nu trebuie să depășească cifra indicată la 1 produs.

În colonița 8 sunt indicați termenii ieșirii lucrătorilor pe câmpurile prelucrate cu pesticide, pentru efectuarea lucrărilor manuale (mecanizate), în zile. Până la expirarea acestui termen, ieșirea lucrătorilor pe câmpurile prelucrate cu pesticide, este interzisă.

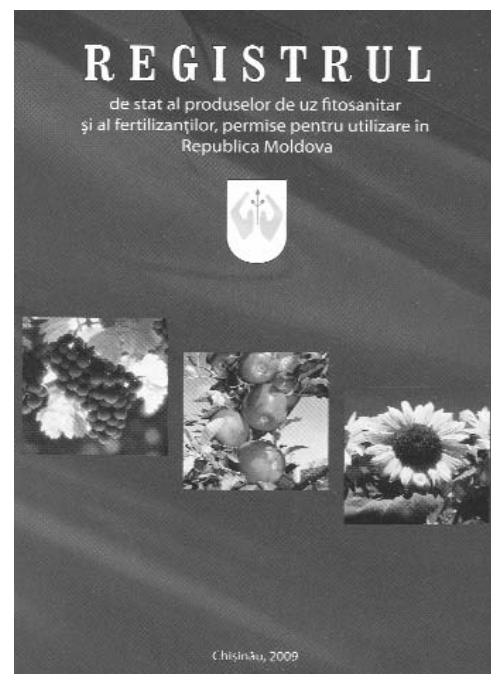
Regulamentele de utilizare a unor fertilizanți în "Registru de Stat ..." nu se indică și urmează a se călăuzi de recomandările de aplicare indicate pe etichetele de ambalaj, care sunt aplicate pe fiecare unitate de ambalaj sau de recomandările științifice.

Transportarea, utilizarea și depozitarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților se vor efectua în conformitate cu legislația fitosanitară în vigoare. Pentru încălcările legislației fitosanitare se aplică pedeapsa după caz în mod administrativ sau penal.

Supravegherea și controlul de stat privind gestionarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților ține de organele abilitate ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Sănătății și Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale.

Responsabilitatea privind depozitarea corectă, executarea strictă a cerințelor tehnologice și a regulamentelor de aplicare, ține de agenții economici importatori de produse de uz fitosanitar și a fertilizanților, producătorii produselor agricole, beneficiarii funciari care utilizează produsele de uz fitosanitar și fertilizanții, indiferent de forma organizatorico-juridică.

În conformitate cu legislația în vigoare, numai Centrul de Stat pentru atestarea și omologarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților este abilitat cu dreptul de pregătire și publicare a Registrului de stat al produselor de uz fitosa-

nită și a fertilizanților, permise pentru utilizare în Republica Moldova, precum și suplimentele la acesta.

Drept temei pentru elaborarea Registrului de stat al produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților, permise pentru utilizare în Republica Moldova au servit prevederile Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 397 din 3 aprilie 2003, reieșind din necesitatea formării unui sortiment modern de produse de uz fitosanitar și fertilizanți, expirarea termenului de valabilitate al unor Certificate de omologare, solicitările de reomologare ale producătorilor de produse de uz fitosanitar, precum și rapoartele testărilor de stat ale acestor produse prezentate de către instituțiile de cercetări științifice.

Informații suplimentare despre această publicație le puteți obține la Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților, pe adresa:

**2032 Republica Moldova mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa 16-A
tel: (373 22) 63 90 02; fax 63 90 30, mob. 079033407**

Fii cu un pas înaintea, Abonează-te la ECO!!!

- Știri economice de ultimă oră
- Două ediții lunare specializate, gratuite: ECO Finaciar, ECO Capital Uman
- Istории de succes
- Analize, evoluții și tendințe de pe piață

PM 21749 ECO (pers. fizice)

1 luna	12.26
3 luni	36.78
6 luni	73.56
12 luni	147.12

PM 23749 ECO (pers. juridice)

1 luna	31.20
3 luni	93.60
6 luni	187.20
12 luni	374.40

nr. 146 2410 2007
ECO
magazin economic

AXA management consulting
www.axamc.com

Prețurile la terenurile pentru construcții vor crește cu 10-30%

Centrala de la Cuciurgan și-a schimbat din nou acționarii

• Tranzacția încă nu este finalizată, din care cauză numele firmei este ținut, deocamdată, în taină
• De mai mulți ani se vorbește despre faptul că Gazprom ar vrea să devină dacă nu proprietar, atunci acționar important
• În prezent, Centrala lucrează cu patru blocuri energetice din cele 12 existente, adică la o capacitate de circa 35%

AVBroker Asigurări de Valoare
tel: 24-34-34

CURSUL VALUTAR
1 EUR = 16.3359 lei
1 USD = 11.4925 lei
1 RON = 6.8424 lei
1 RUB = 6.4613 lei
1 UAH = 2.2724 lei

IB INVESTPRIVATBANK
DEPOZITUL
TRIO LIDER
TERMEN 12 LUNI

Victor Băscă, director general al Vindurii Purcari
Dorim să reluăm livrările de vinuri Purcari către Casa Regală a Marii Britanii
„Nu mai pot rămâne încă în Vinduria Purcari un loc limitat de atâtea cu via din rezultat anulul 1984 cu etichetele originale ale vinurilor de Purcari, care erau învinse Căpșii Regale până în anul '90. Deoarece, dorim să reluăm livrările. Acum trei ani, într-o vizită de lucru a principelui Michael de Kent, am discutat despre acest lucru. Pe atunci producerea vinurilor „Royal” și „Nigra de Purcari” era încă în fază de

ECO ediție lunară
Finaciar

Leasing Imobiliar
0 800 888 88
www.leasing.md
15%

Leasing Imobiliar
0 800 888 88
www.leasing.md
15%

ECO ediție lunară
Capital Uman
clubul managerilor de resurse umane

Forța de muncă – scant pe termen lung

Fostele țări comuniste din Europa de Est trebuie să investească în oameni

Noile state UE duc lipsă de forță de muncă

Căderea prețurilor la produsele agricole mușcă din venitul producătorilor

Căderea în primul trimestru a prețurilor la produsele agricole cu 47,4% mușcă fără milă din veniturile producătorilor agricoli, estimează Viorel Chivriga, coordonator de programe la IDIS „Viitorul”.

„Agricultorii suportă costuri chiar și pentru menținerea stocurilor mari, nu mai zic de faptul că o parte din ei au luat credite de la bănci și a venit timpul să le întoarcă sau trebuie să plătească salariile și nu pot face acest lucru pentru că nu au venituri”, a explicat expertul pentru revista Business Expert. În consecință, oamenii pleacă din sec-

tor. Din anul 2008 până în 2009, din agricultură au emigrat circa 90 mii de persoane.

Biroul Național de Statistică a anunțat că în ianuarie-martie 2009 prețurile de vânzare a produselor agricole de către întreprinderile agricole s-au micșorat în medie cu 47,4% față de perioada corespunzătoare a anului tre-

cut. Prețul producătorului la produsele vegetale s-au redus și mai mult, cu 60,1%. Statisticienii constată că „esențial s-au micșorat prețurile” la grâu - cu 67,5%, porumb - cu 66,3%, floarea-soarelui - cu 58,0%, legume - cu 53,4%. Produsele animale s-au ieftinit cu 6,5% la producător. Totodată, prețurile de vânzare a ovinelor și caprinelor aproape că s-a dublat, de bovine a crescut cu 27,8%, iar porcine - cu 22,6%.

Piața internă a produselor agricole este dependentă de cea regională și atunci când în țările vecine prețurile cad, același lucru se întâmplă și în Republica Moldova, spune Chivriga.

Pe de altă parte, în anul 2008 Guvernul a fost preocupat de reducerea prețurilor la carne. Ca urmare, a stimulat importurile. „Producătorii de cereale s-au confruntat cu o problemă gravă, prețurile au căzut chiar sub nivelul costurilor de producție, ca urmare - nu au putut să facă exporturi”, spune coordonatorul de program al IDIS „Viitorul”. Un moment ideal pentru vânzări a fost în timpul recoltării, când prețurile erau înalte, însă producătorii nu au profitat de acest fapt.

„În anul 2008 a fost supraproducție de cereale, recolta de grâu s-a ri-

dicat la 1,2 milioane de tone, din care la început de an se mai aflau în stocuri circa 900 de mii”, spune Chivriga. Abia în 2009, potrivit acestuia, situația s-a stabilizat, când prețurile au început să crească.

Suferă și viticultura. „De trei ani prețurile la struguri sunt foarte reduse, îndeosebi la soiurile tehnice, deoarece vinificatorii cumpără mai puțin în condițiile în care au mari stocuri din anii trecuți”. Iar fructele s-au ieftinit pentru că „nu au fost solicitate în exterior”.

La începutul anului curent, din cantitatea totală recoltată de grâu în anul 2008, care a constituit 1,2 milioane tone, rămăneau în stocuri circa 900 mii tone. În sectorul vinicol, la data de 10.03.2009, stocurile constituiau 30 milioane decalitri (dal). Dacă în primele două luni ale anului 2008 au fost exportate 1800 mii dal vinuri în vrac și 780 mii dal îmbuteliat, în anul 2009 exporturile de vinuri în vrac au constituit 470 dal, iar de vin îmbuteliat - 760 mii dal.

O Misiune a FMI va discuta cu autoritățile de la Chișinău o posibilă asistență acordată Moldovei

Misiunea Departamentului european al Fondului Monetar Internațional, condusă de Graeme Justice se află la Chișinău în perioada 28 mai - 10 iunie curent, a anunțat Reprezentanța permanentă a FMI în R. Moldova.

Misiunea va iniția cu autoritățile de la Chișinău discuții referitoare la o posibilă asistență acordată de FMI în contextul deteriorării situației economice din regiune.

De asemenea, delegația va fi însoțită de misiuni paralele de asistență tehnică din cadrul Departamentului pentru afaceri fiscale și Departamentului pentru piețe monetare și de capital.

Expertii FMI care au vizitat Republica Moldova în aprilie au constatat că economia acesteia a fost afectată mai grav decât se prognoza anterior. „Economia Moldovei a fost afectată serios și în anul curent se va contracta probabil cu cel puțin cinci la sută în termeni reali”, se spunea într-un comunicat de presă al reprezentantului permanent al FMI în Republica Moldova, Johan Mathisen.

Oficialii ai Fondului Monetar Internațional au declarat atunci că se angajează să ajute Moldova în depășirea dificultăților economice și sunt gata să acorde susținere Republicii Moldova la depășirea crizei curente prin semnarea unui nou acord, posibil mai avantajos decât precedentul.

„În afară de criza economică globală, mai sunt două determinante care trebuie luate în calcul pentru a face niște previziuni cu privire la noul acord dintre FMI și RM. În primul rând, cota de contribuție din partea fiecărui stat a crescut, adică resursele de care poate profita Republica Moldova au crescut. Și în al doilea rând, instrumentele utilizate pentru realizarea acordului curent s-au modificat. Consecutiv,

ajutorul oferit de FMI poate fi substanțial mai mare”, a subliniat Johan Mathisen, reprezentantul Permanent al FMI în Moldova.

În același timp, Johan Mathisen a accentuat că “noul Acord cu Moldova va fi semnat doar după ce va fi format noul Guvern al Republicii Moldova”.

FMI a revizuit perspectiva economică pentru Republica Moldova de la o creștere de 7,5%, la o recesiune de -5% în 2009 și o stagnare de 0% în anul 2010. FMI a mai arătat că deficitul bugetar va urca de la prognoza inițială de 0,5% din PIB, la o cifră de 10,5%. Pe de altă parte, inflația se va menține la 4% în acest an, după o cifră de 9,5% în 2008.

200 milioane euro vor fi acordate țărilor din sud-estul Europei pentru reabilitare economică

Fondul European pentru Europa de Sud-Est (EFSE) va investi 200 milioane de euro în nouă țări din regiune întru asistarea acestora în atenuarea efectelor crizei economice mondiale, informează Reuters.

Dintre beneficiari fac parte Republica Moldova, Albania și Balcanii de Vest, precum și două țări membre ale Uniunii Europene - România și Bulgaria, a declarat, marți, Klaus Glaubitt, președintele consiliului director al EFSE.

„O investiție adițională de 200 milioane de euro pe parcursul anului 2009 va constitui o contribuție semnificativă în susținerea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii din regiune”, a subliniat Glaubitt. Totodată, Fondul European pentru Europa de Sud-Est prevede extinderea portofoliului fon-

dului de la 530 milioane la sfârșit de 2008 până la 760 milioane pentru 2011, precum și la crearea a 400 de mii de locuri de muncă în regiune.

Fondul European pentru Europa de Sud-Est este specializat în acordarea de împrumuturi instituțiilor bancare din țările sud-est europene în vederea creditării microîntreprinderilor și firmelor mici. Printre investitorii fondului se numără Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Fondul European de Investiții, Banca Europeană pentru Investiții precum și mai mulți investitori privați.

Cercurile de studiu sunt niște „poligoane de testare” a practicilor eficiente de afaceri rurale

Satul Bușila din raionul Ungheni este o localitate pitorească situată pe traseul Ungheni – Pârlița – Bălți. Cea mai mare bogăție a satului sunt pământul și oamenii care locuiesc în el - oameni cu suflet mare, inimoși, capabili să facă lucruri frumoase. În acest sat, deja de un timp activează un cerc de studiu, creat cu suportul Federației Naționale a Agricultorilor din Moldova AGROinform, care reunește 12 fermieri interesați de cultivarea legumelor și a pomuşoarelor.

de afaceri a construit lângă serele sale o încăpere specială, unde au loc toate întâlnirile și fermierii au posibilitatea de a îmbina teoria cu practica.

Obținând rezultate bune în 2008, în anul current, Ecaterina Turtureanu și-a extins suprafața de sere, a construit un mic solar, unde a plantat căpșuni sub agril, cu sistem de irigare prin picurare. A mărit spectrul culturilor cultivate în sere – în afară de tomate și castraveți a

Lider al cercului de studiu este Ecaterina Turtureanu, o femeie de afaceri energică, mereu în căutare de noi metode de lucru, tehnologii noi de cultivare a legumelor și pomuşoarelor. Ea este cu adevărat pasionată de ceea ce face și-i moliște de entuziasmul său și pe cei din jur. Asumează aceste calități, alături de experiența vastă, au propulsat-o în postura de lider al cercului de studiu.

Chiar din start, oamenii erau curioși de ceea ce se întâmplă în cadrul cercului de studiu: asimilau toată informația primită, studiau cu atenție materialele de studiu pregătite de Centrul pentru

Inițiativa Privată Ungheni, erau numai ochi și urechi atunci când era vorba despre demonstrații practice.

Un alt lucru care i-a impresionat a fost receptivitatea conducătorului cercului de studiu, care le arăta și povestea totul ce știa despre creșterea legumelor, fără a tăinui ceva. Toate acestea au făcut ca la ședințele cercului tot mai des să vină fermieri și din satele vecine: Todirești, Grăseni, Negurenii Vechi, Zăzulenii, Făgădău, Chirilenii.

Neavând spațiu special pentru desfășurarea ședințelor, fermierii se adună la Ecaterina Turtureanu acasă. Femeia

mai plantat și vinete, ardei dulci și picanti, varză timpurie. Acum, vinde varză timpurie, din prima decadă a lunii mai comercializează castraveți, iar la începutul lunii iunie va avea și primele tomate. Cu toate că căpșunile au fost plantate primăvara devreme, plantele sunt în floare, iar altele au și fructe. Femeia de afaceri va avea în acest an și prima probă de fructe – au fost plantate căpșuni de soiurile Gigantela, Victoria, Corona.

Rezultatele obținute de Ecaterina Turtureanu i-au determinat pe alți membri ai cercului de studiu să își încerce

și ei capacitățile și cunoștințele acumulate. Ecaterina Păncu, profesoară de specialitate, a plantat căpșuni pe 15 ari, A plantat Gigantela și Victoria pe fâșii sub agril. Problema principală este în lipsa apei pentru irigare. Are o mică cisternă în care aduce apă și udă cu căldarea.

Familia Cojocaru Denis și Viorica, ambii tineri (23-24 ani), sunt pasionați de cultura zmeurului, care ocupă locul al treilea după suprafața totală de cultivare în grupa arbuștilor fructiferi. Au plantat zmeură „Cușma lui Guguța” pe o suprafață de 15 ari: plantația e bine îngrijită, pusă pe șpală, sîrmă. Prima încercare de fructe se vede de acum.

Iurie Spătaru avea o seră lângă casă în care creștea răsad. În anul curent a construit noi sere, pe o suprafață de 30 ari, în câmp, alături de un mic bazin de apă pe care îl folosește pentru irigare.

Problema irigației este pentru mai multe sate din raionul Ungheni una dificilă. În ani secetoși nu ajunge nici apă potabilă, fără a mai vorbi despre irigare. Localnicii din Bușila sunt în căutarea unui proiect care să le permită să foreze cel puțin o sondă pentru fântână arteziană, ca să poată folosi apa.

Centru de Inițiativă Privată Ungheni

INVITAȚIE

Stimate Doamne, Stimați Domni!

Federația Națională a Fermierilor din Moldova, Asociația „DEMETRA”, care întrunește fermieri, grădinari, pomicultori, viticultori și floricultori amatori din Republica Moldova, Asociația Apicultorilor din Moldova „Apis Mellifera”, și Fundația Filantropică Medico-Socială „ANGELUS MOLDOVA”

Vă invită să participați la

Târgul de binefacere și promovare

Festivalul căpșunii și a mierii de albine

care va avea loc la **07 iunie 2009**, în scuarul magazinului „UNIC”, bd Ștefan cel Mare și Sfânt 8

Începutul târgului va avea loc la ora 10.00.

tel: 92-53-15 fax: 23-56-28

La târg vor fi prezentate mai multe soiuri de căpșună și o varietate mare de miere de albine. Va avea loc și un program artistic cu participarea artiștilor profesioniști și amatori din țară, printre care și

Anatol Mirzenco

Olga Ciolacu

Nina Pîrmurache

Grupul „Etnos” - conducător Maria Stoian

Maria Țarină

Tudor Ungurcanu

Pronosticul dezvoltării și răspândirii dăunătorilor și bolilor culturilor agricole pentru luna iunie

Vremea caldă favorizează dezvoltarea dăunătorilor

Condițiile climaterice din perioada precedentă au contribuit la dezvoltarea obiectelor nocive culturilor agricole. Acest proces va continua în luna iunie.

Astfel, lăcustele (lăcusta italiană și căluții) vor continua eclozarea larvelor, care în condițiile creșterii temperaturii aerului, în medie, peste 28° C va avea forma gregară, ce va popula culturile agricole în focare.

Dezvoltarea eșalonată se va semna la buha semănăturilor și buha varzei, care în prima generație va aduce nocivitate la culturi agricole în focare. Din cauza insuficienței de căldură din perioada precedentă s-a reținut evoluția buhei fructificațiilor. Deoarece mai continuă zborul fluturilor,

va continua și depunerea pontelor și eclozarea larvelor din prima generație la tomate și porumb zaharat. Pe unele câmpuri va avea loc eclozarea larvelor de omidă a stepelor cu o densitate neînsemnată. În iunie, va începe zborul fluturilor sfredelitorului porumbului, care în cazul unor precipitații se va intensifica. În a doua jumătate a lunii se așteaptă depunerea pontelor.

Până la recoltarea cerealelor va continua eclozarea larvelor ploșniței asiatice a cerealelor, densitatea acestora pretutindeni se prognozează a fi înaltă. Mult mai nocive vor fi larvele de vârstă superioară (IV - V), pre-

cum și ploșnițele tinere aripate, în special în faza coacerii în ceară. Cestea, în rezultatul hrănirii, din cauza ferimenților eliminați reduc calitatea panificativă a boabelor. Este necesar de a concretiza situația în cazul ploșnițelor, precum și privind predominarea larvelor din vârstele I - II și până la 30% de vârstă a III, cu efectuarea ulterioară a tratamentelor cu insecticide. Întârzierea cu 3-4 zile va reduce rentabilitatea protecției recoltei cu peste 20 la sută.

În zilele cu arșiță se va remarca apariția cărăbușelor cerealelor. Pe semănăturile, unde se cresc cereale după cereale, tot în aceste condiții, se va semna apariția adulților gândacului ghebos, care vor cauza daune considerabile.

Va continua înmulțirea păduchilor și, în special, a tripsilor, care în lipsa precipitațiilor vor aduce prejudicii considerabile.

... iar umiditatea creează condiții pentru apariția bolilor

În condiții de timp umed, cu ploi frecvente, va continua dezvoltarea bolilor: fuzarioza, mucegaiul cenușiu, înnegrirea spicului, septorioza, mătura comună. Va spori gradul de intensificare a helmintosporiozei, în special în dungi și pătarea brună a spicului.

La **lucerna seminceră** va continua dezvoltarea în masă a tihusului viespei semînțelor de lucernă. La soia, în a doua decadă a lunii iunie, va începe zborul fluturilor moliei (salcânilor) păstăilor de soia cu depunerea pontelor.

Va continua înmulțirea și nocivitatea păianjenului obișnuit al soi, păduchilor, tripsilor. Din boli ale acestei culturi, în funcție de condițiile climaterice, se va dezvolta alternarioza, peronosporoză, antracnoza, fuzarioza sau arsura bacteriană.

Din rândul dăunătorilor **sfeclei pentru zahăr**, se va manifesta dezvoltarea, pe unele loturi, a casinidelor. Zborul fluturilor din prima generație a moliei miniere va fi considerabil în a treia decadă a lunii. Este necesar de a documenta focare de apariție a acestui dăunător la nordul republicii, deoarece generația a doua va avea semnifi-

cație economică. Păduchele negru de frunză al sfeclei se va înmulți în condiții calde și umede, iar la insuficiența umidității popularea va fi neînsemnată. În același timp, în raioanele unde vor cădea ploi cu cantitatea de peste 20 mm este posibilă contaminarea sfeclei cu cercosporioză, apariția simptomelor va avea loc la finele lunii iunie.

Floarea-soarelui va fi populată de păduchi la îmbinarea satisfăcătoare a căldurii și umidității și la corelația afidofag: păduche mai mic de 1:30. Din bolile florii-soarelui, în condiții cu timp ploios, este de menționat mana de forma a treia (apariția petelor pe frunze). În faza butonizării și apăsării simptome de pătări: fomoza, fompopsis, alternarioză, rugină și altele.

Tutunul la temperaturi ridicate va fi populat cu tripsi. În condiții de umiditate și căldură va continua înmulțirea păduchilor, în special pe loturi unde nu au fost efectuate la timp tratamente contra formelor inițiale aripate.

În gospodăriile în care se cultivă soiuri Virginia și Berley, pe vreme ploioasă și răcoroasă se va produce atacul de mană.

Pe parcursul lunii iunie se va menține pericolul răspândirii focului sălbatic al tutunului. La efectuarea culesului fitosanitar este necesar de a elimina frunze cu simptome ale bolii sus-numite.

Condițiile climaterice din perioada de primăvară au contribuit la dezvoltarea eșalonată a gândacului din Colorado. Din

acest motiv, pe parcursul lunii iunie, pe plantele de solanacee vor fi întâlnite toate stadiile dăunătorului. La temperatura medie a aerului între 22-25° C și umiditatea relativă a aerului de 60-70%, se va intensifica nocivitatea larvelor la vinete, cartofi, tomate.

În culturile de **varză medie și tardivă** vor apărea formele aripate ale păduchelui cenușiu al varzei, care se va înmulți sporit. Va continua hrănirea larvelor din prima generație ale albiliței varzei și a rapiței. La umiditate redusă va spori nocivitatea moliei varzei.

Pe sectoarele irigate ale **tomatelor, ardeilor** va continua înmulțirea păduchilor care, odată cu hrănirea, provoacă și transmiterea bolilor virotice. În această perioadă, la tomate, la finele lunii va începe popularea de către cicada volburii, care este vector a

stolburului tomatelor și ardeiului.

Bostănoasele vor fi populate cu păduchi - vectori ale diferitor boli mozaice ale castraveților, bostanilor, pepenilor galbeni.

În prezența umidității relative de peste 68% și a temperaturii medii de peste 15° C, fitoftoroza va căpăta un caracter în masă. Tomatele și ardeii vor fi infectați de pătări: pătarea neagră bacteriană, alternarioza, care se va intensifica în condiții cu ploi abundente, irigare prin aspersiune, vânturi puternice.

Bostănoasele vor fi infectate de bacterioze și ofilire fuzariană. Se va intensifica dezvoltarea manei cepei.

În livezi, densitatea acarienilor va spori, în special în cazul livezilor în care nu au fost efectuate tratamente pe parcursul lunii mai.

Se va intensifica înmulțirea păduchilor în livezi tinere și în pepiniere pomicele. Va continua depunerea ouălor și eclozarea larvelor din prima generație a omi-

dei păroase a dudului.

La viermele merelor și viermele prunelor va continua zborul fluturilor, depunerea pontelor și ecloziunea larvelor din prima generație. La crearea condițiilor favorabile (temperatura aerului în orele spre amurg între 16-18° C și prezența umidității după ploaie sau rouă) nocivitatea va spori. În a treia decadă a lunii va începe zborul fluturilor viermelui perelor, cu depunerea ulterioară a pontei. La sud și în centru, în livezi de piersic va spori nocivitatea viermelui oriental, zborul cărora se prognozează a fi semnificativ. Se va finisa dezvoltarea primei generații a moliilor miniere. În a doua jumătate a lunii va începe zborul fluturilor și depunerea ouălor din generația a doua.

În condiții favorabile de umiditate se va dezvolta rapănul mărului și părului la soiurile sensibile. În prima decadă a lunii se finalizează prima etapă de infectare primară a pomilor. În acele livezi, unde nu s-a respectat sistemul de protecție va fi semnalată infectarea secundară.

În perioada creșterii active a masei verzi a mărului va spori intensitatea dezvoltării făinării.

În livezile de piersic, pe timp umed și cald, un pericol însemnat va avea făinarea și putregaiul cenușiu, precum și ciuruirea, care vor avea acțiune micotică și bacteriană. După căderea precipitațiilor, la prun se va intensifica polistigmoza, ciuruirea bacteriană.

În a doua jumătate a lunii, va fi finalizată hrănirea larvelor moliilor strugurilor din prima generație. Zborul fluturilor, inițial a moliei verzi a strugurilor, iar peste 6-7 zile și a moliei brune se prognozează pentru a treia decadă a lunii.

La sporirea temperaturii medii peste 20° C și a umidității relative a aerului până la 50-80% se va intensifica dezvoltarea făinării viței de vie.

În condiții de umiditate cu ploi de lungă durată mana viței de vie va avea o răspândire mai intensivă. La soiurile sensibile la antracnoză vor apărea simptomele bolii pe ciorchine și bobite. La alternarea perioadelor umede și calde se va favoriza răspândirea brenerului în plantații mamă de port altoi și hibrizi producători direcți în focarele din anii precedenți.

Efectuarea măsurilor agrotehnice la timp, pe de o parte, îmbunătățește aerisirea butucilor, fapt care va reduce intensitatea dezvoltării bolii, iar pe de altă parte, la stropire, PUF nimeresc pe lăstari mai bine, ce dă o eficacitate mai înaltă a tratării.

Zinaida GAIBU
Inspectoratul General de
Supraveghere Fitosanitară și
Control Semincer

Produse de uz fitosanitar noi

Protecția plantelor este un element tehnologic esențial important în agricultura Republicii Moldova, țară preponderent agrară. Annual, în lipsa efectuării măsurilor de protecție a culturilor agricole, fermierii suportă pierderi enorme. În scopul obținerii unor recolte stabile, bogate, calitative și competitive de produse agricole sunt aplicate un șir de procedee și mijloace de protecție a plantelor, de combatere integrată a dăunătorilor, bolilor și buruienilor prin utilizarea științific argumentată a produselor de uz fitosanitar.

Prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 897 din 8 decembrie 1994, pe lângă Ministerul Agriculturi și Industriei Alimentare a fost creat Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea

Produselor de Uz Fitosanitar și al Fertilizanților cu Consiliul Republican pentru Aprobarea Produselor de Uz Fitosanitar și al Fertilizanților cu sarcinile principale:

- organizarea și efectuarea încercării-testării de stat a produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților noi la instituțiile științifice respective;
- efectuarea înregistrării și reinregistrării produselor cu eliberarea certificatelor de omologare;
- formarea unui sortiment nou și eficient de produse de uz fitosanitar și fertilizanți;
- pregătirea și publicarea Registrului de stat al produselor

de uz fitosanitar și a fertilizanților, permise pentru utilizare în Republica Moldova, precum și suplimentele la acesta.

Testarea de Stat este baza înregistrării (omologării) de Stat a acestor produse în Republica Moldova. Testarea de Stat are drept scop stabilirea eficacității biologice, gradului de toxicitate, măsurile sanitare - igienice precum și a procedeele de protecție a mediului înconjurător, a produselor folosite, cu garanția eficacității lor biologice înalte, siguranței pentru sănătatea omului și mediului înconjurător. Pentru testarea de Stat sunt acceptate produsele, care asigură recolte suficiente a culturilor agricole, de o înaltă calitate și cu riscul minim pentru om și mediul înconjurător.

Soia						
Denumirea comercială, forma preparativă, substanța activă, firma producătoare, țara, numărul și data înregistrării, grupa de toxicitate	Norma de consum a preparatului (l/ha, kg/ha, l/t, kg/t)	Organismul nociv		Modul, perioada și limitele de utilizare	Termenul ultimului tratament până la recoltare (Num. maximal de tratamente)	Termenul de ieșire în câmp pentru efectuarea lucrărilor manuale (mecanizate)
		Denumirea științifică	Denumirea populară			
1	2	4	5	6	7	8
ERBICIDE						
Command 480 EC (clomazon, 480 g/l) "FMC", SUA 03-0555 22.04. 2009 IV/III	0,15-0,2	-	Buruieni mono- și dicotiledonate anuale	Prin stropirea solului până la semănat cu încorporare	- (1)	- (3)
Barclay Gallup 360 SL (glifosat, 360 g/l) "Barclay Chemicals Manufacturing Ltd", Irlanda 05-0536 18.03.2009 /III	2,5-3,0	Rapiță	Desicant	Prin stropirea culturii cu 8-9 zile înainte de recoltare, la brunificarea a 70% din silicve	10 (1)	7 (3)
Miura, CE (quizalofop-P-etil, 125 g/l) ZAO "Firma Avgust", Rusia 03-0272 18.03.2009 III/III	0,4		Buruieni monocotiledonate anuale	Prin stropirea semăcăturilor în faza de 2-4 frunze a buruienilor	- (1)	7 (3)
	0,8		Buruieni monocotiledonate anuale și perene	Prin stropirea semăcăturilor la înălțimea de 10-15 cm a buruienilor perene		
Triflusan 480 EC (trifluralin, 480 g/l) „Haymont Corporation”, SUA 03-0329 18.02.2009 III/-	1,2-2,0		Buruieni mono- și dicotiledonate anuale	Prin stropirea solului până la semănat cu încorporare imediată	- (1)	7 (3)
ERBICIDE						
Colosal 250 CE (tebuconazol, 250 g/l) ZAO "Firma Avgust", Rusia 02-0094 18.02.2009 IV/III	1,0	Alternaria brassicae, Sclerotinia sclerotiorum, Phoma lingam	Alternarioză, putregai alb, fomoză	Prin stropire în perioada de vegetație	30 (2)	7 (3)
Ridomil Gold MZ 68 WG (mancozeb, 640 g/kg + mefenoxam, 40 g/kg) "Syngenta AG", Elveția 02-0234 22.04.2009 III/III	2,5	Alternaria brassicae, Phoma lingam, Peronospora parazitica	Alternarioza, fomoză, mană	Prin stropire în perioada de vegetație	14 (2)	7 (3)
Orius 25 EW (tebuconazol, 250 g/l) "Makhteshim Agan", Israel 02-0369 22.04.2009 IV/-	1,0	Alternaria spp., Sclerotinia sclerotiorum, Phoma lingam	Alternarioza, putregai alb, fomoză	Prin stropire toamna în faza de 4-6 frunze a culturii și primăvara la începutul butonizării	35 (2)	7 (3)
INSECTICIDE						
Braik, ME (lambda-cihalotrin, 100 g/l) ZAO "Firma Avgust", Rusia 01-0346 18.02.2009 III/II	0,06	Meligehtes aeneus, Phyllostreta spp.	Gândacul lucios al rapiței, puricii cruciferelor	Prin stropire în faza de îmbobocire a culturii	20 (1)	10 (7)
Cythrín 500 EC (cipermentrin, 500 g/l) "Agriphar S.A.", Belgia 01-0533 18.03.2009 /II	0,13	Meligethes aeneus, Phyllostreta spp.	Gândacul lucios al rapiței, purici	Prin stropire în faza de îmbobocire	20 (1)	7 (3)
Cyclor 550 EC (clorpirifos, 500 g/l + cipermetrin, 50 g/l) „Willowood Limited”, Hong Kong 01-0546 22.04.2009 III	0,8-1,0	Meligethes aeneus, Phyllostreta spp.	Gândacul lucios al rapiței, purici	Prin stropire în faza de butonizare	60 (1)	10 (4)
Decis Profi 250 WG (deltametrin, 250 g/kg) "Bayer Crop Science AG", Germania 01-0217 18.03.2009 III/II	0,05	Meligethes aeneus, Phyllostreta spp	Gândacul lucios al rapiței, purici	Prin stropire în perioada de vegetație	45 (1)	7 (3)
Fury 10 EW (zeta-cipermetrin, 100 g/l) "FMC", SUA 01-0437 22.04.2009 III/II	0,15	Meligethes aeneus, Phyllostreta spp.	Gândacul lucios al rapiței, purici	Prin stropire în faza de îmbobocire a culturii	25 (1)	7 (3)
Proteus 110 OD (tiaclopid, 100 g/l + deltametrin, 10 g/l) "Bayer Crop Science AG", Germania 01-0193 22.04.2009	0,75	Meligethes aeneus, Phyllostreta spp.	Gândacul lucios al rapiței, purici	Prin stropire în faza de butonizare a culturii	45 (1)	7 (3)
REGULATOR DE CREȘTERE						
Nano-Gro TM (Sulfat de Fe, Co, Al, Mg, Mn, Ni, Ag concentrația 0,000000001 M (10-9)) "Agro Nanotechnology Corp.", SUA 06-0428 22.04.2009	12 granule/ 10 l apă	Stimulator de creștere	Tratarea semințelor	- (1)	- (-)	

Înregistrate în Republica Moldova

Măr

Denumirea comercială, forma preparativă, substanța activă, firma producătoare, țara, numărul și data înregistrării, grupa de toxicitate	Norma de consum a preparatului (l/ha, kg/ha, l/t, kg/t)	Organismul nociv		Modul, perioada și limitele de utilizare	Termenul ultimului tratament până la recoltare (Num. maximal de tratamente)	Termenul de ieșire în câmp pentru efectuarea lucrărilor manuale (mecanizate)
		Denumirea științifică	Denumirea populară			
1	2	4	5	6	7	8
FUNGICIDE						
*Acord Forte, SE (hidroxid de cupru, 115 g/l + sulf, 230 g/l) "Nertus Ltd", Ucraina 02-0553 22.04. 2009 III/III	7,0	Venturia inaequalis, Podosphaera leucotricha	Rapăn, făinare	Prin stropire în perioada de vegetație	30 (2-3)	7 (3)
BELLIS, 380 WG (piraclostrobin, 128 g/l + boscalid, 252 g/l) "BASF SE", Germania 02-0512 18.03.2009 III/-	0,7-0,8	Bolile fructelor în perioada de păstrare: Monilia fructigena, Penicillium expansum, Botrytis cinerea, Alternaria alternata	Bolile fructelor în perioada de păstrare: monilioză, peniciloză, putregai cenușiu, alternarioză	Prin stropire în perioada de vegetație (ultimul tratament într-un sistem integrat de protecție a mărului)	35 (1)	7 (3)
Folmex, EW (tebuconazol, 250 g/l) "MAC-GmbH", Germania, "S.A.M. Laboratoires Sanigene", Monaco 02-0484 18.03.2009 IV/-	0,5	Podosphaera leucotricha	Făinare	Prin stropire în perioada de vegetație	35 (2-3)	7 (3)
Pencomex 100 EC (penconazol, 100 g/l) "MAC-GmbH", Germania, "S.A.M. Laboratoires Sanigene", Monaco 02-0537 18.03.2009 IV/III	0,4	Podosphaera leucotricha	Făinare	Prin stropire în perioada de vegetație	20 (2-3)	7 (3)
Strobitec 50 WG (kresoxim-metil, 500 g/kg) „Sunrise Chemical Ltd”, China 02-0281 22.04.2009 III/-	0,25	Venturia inaequalis, Podosphaera leucotricha	Rapăn, făinare	Prin stropire în perioada de vegetație Notă: La soiurile sensibile la făinare, se recomandă de utilizat doar contra rapănului	35 (2-3)	7 (3)
INSECTICIDE						
Cyclor 550 EC (clorpirifos, 500 g/l + cipermetrin, 50 g/l) „Willowood Limited”, Hong Kong 01-0546 22.04.2009 III/	1,25-1,5	Hoplocampa testudinea, Cydia pomonella, Aphis pomi	Viespea cu fereștrău a merelor, viermele merelor, păduchi	Prin stropire în perioada de vegetație, până la începutul fazei de creștere intensivă a fructelor	60 (1-2)	10 (4)
Rogor 40 L (dimetoat, 400 g/l) "Isagro S.p.A.", Italia 01-0549 22.04. 2009 III/II	1,9	Măr	Cydia pomonella	Viermele merelor	Prin stropire în perioada de vegetație	40 (3)
Pychlorex 480 EC (clorpirifos, 480 g/l) "Agriphar S.A.", Belgia 01-0534 18.03.2009 /II	2,0	Anthonomus pomorum, Hoplocampa testudinea, Cydia pomonella	Gărgărița bobocilor de măr, viespea cu fereștrău a merelor, viermele merelor	Prin stropire în perioada de vegetație, până la începutul fazei de creștere intensivă a fructelor	60 (1-2)	10 (4)
Superkill 440 EC (clorpirifos, 400 g/l + cipermetrin, 40 g/l) "Agriphar S.A.", Belgia 01-0535 18.03.2009 /II	1,2	Cydia pomonella, Tortricidae,	Viermele merelor, molii tortricide	Prin stropire în perioada de vegetație, până la începutul fazei de creștere intensivă a fructelor	60 (1-2)	10 (4)
VIP 50 EC (lambda-cihalotrin, 50 g/l) „Sharda Worldwide Exports Pvt. Ltd”, India 01-0524 18.03.2009 III/II	0,6-0,8	Cydia pomonella	Viermele merelor	Prin stropire în perioada de vegetație	30 (2)	10 (4)
Vulcan 10 WP (hexitiazox, 100 g/kg) „Simonis”, Olanda, OOO "Agroflex", Ucraina 01-0532 18.03.2009 /IV	0,8-1,0	Tetranychus viennensis, Tetranychus urticae, Panonychus ulmi, Bryobiidae	Acarienii	Prin stropire în perioada de vegetație	30 (1)	7 (3)
SUBSTANȚE ACTIVE SUPERFICIALE						
AF-5 (Monopropilen glicol, 78-80 g/l + acetat de caliu, 20-22 g/l) "Syneco S.p.A.", Italia 11-0557 22.04. 2009 IV/-	0,75	-	Adjuvant	Se utilizează în amestec cu erbicide totale	- (-)	- (-)
Sweet (Polizaharide 25% + aminoacizi mono-di-tri-poli-zaharide, + acizi ureici, 0,2% + micro-elemente (B, Zn, Co, 0,23%) + Megafol (aminoacizi, 28%; N-4,5%; K2O –2,9%; C organic de origine biologică -15%) "Valagro S.p.A", Italia 06-0558 22.04.2009	Sweet (2,5-3,0 L/ha) + Megafol (2,0 L/ha)	-	Stimulatori de creștere	Două stropiri în perioada de vegetație: I - la începutul colorării fructelor; II - cu 20 zile înainte de recoltare	- (2)	- (-)
FERTILIZANȚI						
Denumirea comercială, firma producătoare, țara, numărul și data înregistrării	Compoziția chimică, %	Norma de consum a preparatului (l/ha, kg/ha)	Modul, perioada și limitele de utilizare		Numărul maximal de tratamente	
Cozări „Tragusa Ltd”, Spania F-021 18.03.2009	P205 – 33,7%, K20 – 24,3% N – 3,0%, Zn – 0,01% B – 0,01%, Cu – 0,02 % Mn – 0,01%, Mo – 0,001%	2,0			1	
Lignogumat de K, marca AM OOO "Lignogumat", Rusia F – 007 29.10.2008 IV	săruri ale acizilor huminici (organici), 800-900 g/kg, Microelemente: Mg (sulfat de magneziu) - 0,1-1,2 g/kg; Fe (sulfat de fer) - 0,1-2,0 g/kg; Cu (sulfat de cupru) - 0,1-1,2 g/kg; Co (sulfat de cobalt) - 0,1-1,2 g/kg; B – 0,1-1,5 g/kg; Mo – 0,05-1,15 g/kg; Zn (sulfat de zinc) – 0,1-1,2 g/kg; H2O – până la 120 g/kg	0,06-0,15	Înmuierea sau stropirea puieților înainte de plantare cu soluție de Lignogumat de 0,05% (5 gr. la 10 L apă) Trei tratamente în perioada de vegetație: I-ul tratament - la începutul înfloririi cu soluție de Lignogumat; al II-ea și al III-ea la un interval de 10-15 zile între prelucrări (norma soluției de lucru - 800 L/apă/ha)		3	

Mai puțini bani în bănci

Băncile comerciale din Republica Moldova au atras, în luna aprilie, depozite în monedă națională în valoare de 1 miliard 44 de milioane de lei (68 mil euro la cursul de astăzi), cu 212 mil de lei mai puțin decât în luna anterioară, a anunțat Banca Națională a Moldovei

Volumul depunerilor în lei deschise în aprilie s-a înjumătățit, de exemplu, față de luna decembrie 2008, când fusese atins cel mai înalt nivel al economiilor atrase de bănci în anul trecut. S-a restrâns, în special, volumul depunerilor populației și, într-un ritm mai redus, s-au micșorat economiile persoanelor juridice.

Și depozitele deschise în monedă străină au scăzut – în aprilie 2009 s-au constituit depuneri în valută străină în valoare de 1 mld 605 mil de lei (Banca Națională publică datele despre depo-

zite). Dacă, însă, tendința va continua mai pronunțat, ar putea surveni probleme cu lichiditățile. Circa 75% din resursele de creditare provin din depuneri”, mai afirmă Sergiu Gaibu.

Analistul sugerează păstrarea banilor în bănci, chiar dacă este criză. „Pentru a evita riscurile, depunătorii trebuie să fie mai prudenți în selectarea băncilor. Nu vorbesc de faliment, dar pentru a sta liniștiți, trebuie să ne interesăm de situația financiară a băncii respective. În ceea ce ține de valută, întotdeauna am același sfat: păstrați de-

bală. Ca și consecință, băncile atrag mai puține depozite, prin scăderea ratei dobânzii și limitarea promoțiilor de atragere a noilor depozite”, subliniază analistul.

Referitor la depozitele în valută, în perioada decembrie 2008 – aprilie 2009 nu s-a consemnat o scădere „semnificativă”, existând fluctuații de la o lună la alta.

„Putem evidenția luna martie, când persoanele fizice au depus cel mai mult în valută. Este posibil că această creștere bruscă a fost determinată de specu-

Dosar Business Expert

În unele cercuri de afaceri din Chișinău circulă zvonuri potrivit cărora o bancă comercială din cele 16 înregistrate în Republica Moldova ar fi aproape de faliment. Speculațiile nu au fost comentate oficial. În timpul campaniei electorale din Republica Moldova, au existat voci care prognozaau prăbușirea leului după alegerile din 5 aprilie. Moneda a demonstrat ulterior o ușoară depreciere, însă, temerile nu s-au adeverit. Depozitele totale în sistemul bancar valorau, la 31 martie curent, peste 25 mld de lei, cu circa 7% mai puțin față de perioadă respectivă a anului trecut. Din această sumă, peste 16 mld de lei reprezentau economiile populației. Banca Națională constata anterior că depunerile au scăzut, în mare măsură, „din cauza factorului psihologic și a reducerii veniturilor populației”. Rata medie ponderată a dobânzii la depozitele în lei moldovenești s-a redus nesemnificativ, de la 19.36% în martie la 18.72% în aprilie, iar la depunerile în valută, respectiv, de la o rată anuală de 10.18% la 9.66%.

economia în situație de criză deoarece mai puțini agenți economici sunt dispuși să apeleze la credite”.

„În situația actuală, necesitatea creditării pentru companii se rezumă mai degrabă pentru acoperirea deficitului de casă și pentru cheltuieli curente, decât proiecte investiționale viabile”, explică Oleg Grigori.

Referitor la păstrarea banilor, același sfat: „diversificarea economiilor în mai multe bănci și valute, iar clienții să se informeze privind siguranța băncii”.

zite în valută străină recalculate în lei; la cursul de astăzi această sumă ar echivala cu 104 mil de euro), ceea ce este mai puțin cu un sfert față de luna trecută.

Sergiu Gaibu:

Micșorarea depozitelor nu este o problemă majoră în acest moment

„Frica de devalorizare a valutei a făcut ca oamenii să fie mai prudenți atunci când duc banii la bancă, mai ales în ceea ce ține de păstrarea banilor în lei”, afirmă analistul financiar Sergiu Gaibu.

Potrivit lui, de la primele semne ale crizei în Republica Moldova, Banca Națională a vândut din rezervele sale valută străină de peste 500 de milioane de dolari. „Aproape 170 de milioane nu s-au regăsit ulterior în statisticile bancare. Este un indiciu că banii s-au așezat „la ciorap” și nu au revenit în circuitul financiar normal”, precizează dl Gaibu.

O altă explicație pentru scăderea depozitelor – spune expertul – este scăderea veniturilor populației pe timp de criză. „Micșorarea depozitelor nu este o problemă majoră în acest moment.

punerile în trei valute – leu, dolar și euro – în cote de o treime fiecare. Leul este mai profitabil, dar și mai riscant, pe când valuta străină este mai sigură, dar oferă și o dobândă mică. Este un mod de a împăca lupul și capra”, spune expertul.

Oleg Grigori: Scăderea depunerilor va eroda, pe termen mediu, sursele de creditare

„Reducerea depozitelor la termen se datorează scăderii veniturilor populației, fiind în primul rând vorba de scăderea remitențelor. De asemenea, activitatea economică este în declin, ceea ce afectează așteptările salariale ale populației. În plus, în această perioadă, a scăzut siguranța percepută a depunerilor bancare”, afirmă la rândul său un alt expert independent, Oleg Grigori.

Potrivit lui, un alt factor ce explică diminuarea depozitelor în lei este scăderea dobânzii. „Imaginea ar fi completă dacă vom lua în calcul tendința băncilor comerciale de a acorda mai puține credite în ultimele luni, ceea ce este determinat de o politică mai prudentă pe piața creditară, dictată de situația economică glo-

lații ce au avut loc în luna martie privind eventuala depreciere bruscă a leului moldovenesc. Astfel, în luna aprilie, lucrurile sau normalizat, iar volumul de depozite în valută a revenit la nivelul din decembrie 2008”, mai arată dl Grigori.

Expertul afirmă că diminuarea depunerilor „va eroda, pe termen mediu, sursele de creditare pentru băncile comerciale, dar asta nu va afecta esențial

O bancă moldovenească are dificultăți la restituirea depozitelor

**Investigație
a Agentiei BASA-press**

Mediile din Chișinău au relatat în ultimele zile despre dificultățile cu care, se pare, se confruntă Investprivatbank la restituirea depozitelor persoanelor fizice. Potrivit presei, mai mulți deponenții nu au putut să-și ridice banii din depozitele cu termen expirat.

Zvonurile despre anumite probleme cu care s-ar fi confruntat banca au început să fie vehiculate în cercurile bancare dar și în mass-media cu câteva luni în urmă. Potrivit acestora, banca a început să întâmpine anumite greutăți după ce a investit sume importante în lansarea proiectului de carduri bancare și ca urmare a reducerii creditării.

Amintim că la 25 decembrie 2008 Investprivatbank a lansat propriile sale carduri bancare cu microprocesor emise sub egida Sistemului Internațional de Plăți VISA, iar în scurt timp urma să demareze și proiectul de emitere a cardurilor MasterCard. Investițiile pentru implementarea cardurilor VISA au constituit circa 1,7 mln euro, acestea urmând să fie recuperate pe parcursul derulării proiectului.

La lansare, președintele Investprivatbank, Ivan Chirpalov a recunoscut că, recesiunea mondială a impus banca să-și corecteze tactica și strategia dar, totodată, a remarcat că criza nu este veșnică și toate planurile urmează să fie duse la un bun sfârșit.

Se pare că proiectul cu carduri a fost lansat într-un moment nu tocmai potrivit, iar investițiile masive efectuate pe fondalul crizei care începea să se simtă tot mai mult în sectorul real al economiei au adus prejudicii băncii.

Precizăm că potrivit datelor Băncii Naționale ale Moldovei în primul trimestru al anului curent numărul cardurilor emise de băncile moldovene s-a redus cu 16% față de ianuarie-martie 2008, deși valoarea operațiunilor a fost în creștere. Pe de altă parte activitatea Investprivatbank a fost afectată și de posibilele deficiențe apărute în cadrul proiectelor ipotecare de amploare apărute pe fondalul reducerilor drastice înregistrate în sectorul construcțiilor. În aceste condiții portofoliul de credite al băncii, o mare parte a căruia este direcționat în imobile, devine tot mai vulnerabil iar, drept consecință, veniturile instituției bancare scad.

Remarcăm că în anul 2008, în pofida conturării unor prime simptome a crizei economice în R. Moldova, Investprivatbank a înregistrat creșteri la majoritatea indicatorilor, cu excepția venitului net care s-a redus de peste 1,6 ori și a constituit 6,7 mln lei. Potrivit estimărilor experților, banca a înregistrat un profit mai mic din cauza că a investit în proiectul cu carduri, altfel acesta putea să-l depășească pe cel din anul precedent.

Este semnificativ că în anul 2008 Investprivatbank și-a majorat cota de piață până la 4,1% (cu 0,6 p.p. față de 2007), plasându-se pe locul 10 în rating-ul băncilor comerciale după mărimea acestui indicator. Activele nete au crescut cu 497,1 mln lei (45,2%), constituind 1 598,0 mln lei, locul doi în sistemul bancar la indicatorul creșterii relative a activelor. Pe parcursul anului banca a majorat capitalului social cu 70 mln lei, până la 160 mln lei, din contul a două emisiuni suplimentare.

Ca urmare a evoluției din anul precedent dar și a deciziei BNM de a acorda băncilor comerciale credite cu dobânzi mai mici decât

cele de pe piața interbancară Investprivatbank ar putea rămâne în picioare.

În comunicatul de presă difuzat recent, Investprivatbank asigură clienții și opinia publică că administrația depune eforturile necesare pentru a depăși situația de moment. Potrivit comunicatului, măsurile de remediere a situației sunt orientate în special pe asigurarea cu cantități necesare de mijloace bănești pentru a satisface cerințele și necesitățile clienților, pe reducerea și optimizarea cheltuielilor operaționale și spre parteneriate strategice cu organizații și instituții financiare atât din țară, cât și de peste hotare.

Ne inspiră un plus de încredere în șansa de a depăși situația actuală este posibilitatea de a conta pe sprijinul Băncii Naționale a Moldovei (BNM), care deja a luat o serie de măsuri întru susținerea băncii noastre și a sistemului bancar în ansamblu, se mai arată în comunicat. În final, administrația instituției apelează la toți clienții să dea dovadă de bună înțelegere a realităților de moment, să nu dea curs zvonurilor și să nu se lase angrenați în acțiuni improprii generate de vâlva recentă și asigură clienții care întâmpină temporar dificultăți în relațiile cu banca, că Investprivatbank rămâne în continuare un partener de încredere, capabil să-și respecte cuvântul până la capăt.

Comunicat al "INVESTPRIVATBANK" S.A

Actualmente, Banca Comercială "INVESTPRIVATBANK" S.A. are de înfruntat anumite provocări generate, în mod obiectiv, de către actualul proces de recesiune, în speță deteriorarea lichidității pe piețele interbancare și a calității portofoliului de credite cu consecințe în afectarea disponibilului de lichidități. Pe acest fundal au început să apară în ultima vreme o serie de zvonuri și interpretări hazardate, inclusiv pe unele pagini de internet anonime, fiind comise și câteva acțiuni pripite la adresa Băncii noastre de către anumite instituții respectabile (ca, bunăoară, cazul cu Întreprinderea „Infocom”, consecința fiind desfacerea de către Bancă a contractului de cooperare cu respectiva instituție), care au trezit o oarecare neîncredere față de Bancă, ba chiar și o falsă percepere că Banca s-ar afla în regim de lichidare.

Toate cele specificate mai sus au condus la cote exagerate de retragere a depozitelor, inclusiv înainte de termen, și, respectiv, la o insuficiență temporară de lichiditate, îndeosebi în valută străină. Cazurile relatate de către unele medii de informare privind întârzierile la plata depozitelor au fost generate în principal de acei clienți care au dat curs unor zvonuri nefondate, grăbindu-se să-și retragă masiv depozitele înainte de termen. O agravare în plus s-a datorat și actualului declin economic ce a provocat întârzieri la returnarea creditelor oferite de către Bancă. Astfel a fost perturbat grav planul de returnare a depozitelor în termenele prestabilite. Bunăoară, în ultimele două luni Banca a eliberat depozite în mărime de 250 milioane lei, ceea ce constituie circa 25% din totalul de depozite atrase. Trebuie să amintim că una din principalele cauze care a stat la baza problemelor băncilor din SUA a fost retragerea precipitată a depozitelor pe baza unor zvonuri neîntemeiate, știut fiind că nici o bancă din lume nu poate face față unor astfel de ieșiri nejustificate economic de numerar, într-un interval de timp extrem de scurt.

Situația descrisă mai sus ne-a determinat să distribuim acest comunicat prin care dorim să contracțăm răspândirea continuă de zvonuri la adresa Băncii, dar și să asigurăm clienții noștri și opinia publică de faptul că administrația B.C. "INVESTPRIVATBANK" S.A. depune eforturile necesare pentru a depăși situația de moment. Măsurile de remediere a situației curente întreprinse de Bancă sint orientate în special pe asigurarea cu cantități necesare de mijloace bănești pentru a satisface cerințele și necesitățile clienților noștri, pe reducerea și optimizarea cheltuielilor operaționale și spre parteneriate strategice cu organizații și instituții financiare atât din țară, cât și de peste hotarele ei. Ceea ce ne inspiră un plus de încredere în șansa de a depăși situația actuală este posibilitatea de a conta pe sprijinul Băncii Naționale a Moldovei (BNM), care deja a luat o serie de măsuri întru susținerea Băncii noastre și a sistemului bancar în ansamblu.

În final, apelăm la toți clienții Băncii să dea dovadă de bună înțelegere a realităților de moment, să nu dea curs zvonurilor și să nu se lase angrenați în acțiuni improprii generate de vâlva recentă. De asemenea, adresăm scuzele de rigoare acelor clienți care întâmpină temporar dificultăți în relațiile cu Banca, asigurându-i că B.C. "INVESTPRIVATBANK" S.A. le rămâne în continuare un partener de încredere, capabil să-și respecte cuvântul până la capăt.

Sesiunea din acest an a examenelor de Bacalaureat va avea loc între 2 și 18 iunie

Sesiunea din anul curent a examenelor de Bacalaureat (BAC) va avea loc între 2 și 18 iunie, iar candidații vor susține examene la patru discipline.

Potrivit unui ordin aprobat de Ministerul Educației și Tineretului, candidații alolingvi la BAC vor susține primul examen la 2 iunie. Pentru ceilalți sesiunea de examene va demara la 5 iunie.

Liceenii înscriși în clasele cu profil real vor susține examene de BAC la limba de instruire, limba străină, matematică și un obiect la alegere: informatica, biologia, istoria, chimia, fizica sau geografia.

Cei care studiază în clase cu profil umanitar vor susține examene la limba de instruire, geografie, limba străină și vor alege unul dintre următoarele obiecte de studiu: informatica, biologia, istoria, matematica sau fizica. Elevii din clasele alolingve vor mai susține un examen la limba de stat.

Absolvenții gimnaziilor vor susține examene la matematică, geografie și limba de instruire. Elevii care absolvest școala de cultură generală vor susține examene la limba de

predare, limba străină, matematică și unul dintre obiectele la solicitare: chimia, fizica, istoria sau biologia.

În anul curent au fost înscriși peste 32 de mii de absolvenți ai liceelor, elevi ai școlilor polivalente și studenți ai colegiilor care vor susține examenul de Bacalaureat. Circa 50 de mii de elevi candidează pentru examenul de absolvire a treptei gimnaziale.

În R.Moldova activează 406 licee, 679 gimnazii, 316 școli medii și circa 100 de școli primare.

Elevii care absolvest școli medii de cultură generală vor susține examenul în instituțiile unde au învățat

Elevii care absolvest treapta gimnazială, dar și școli medii de cultură generală, vor susține examenul în instituțiile unde au învățat.

Regulamentele de susținere a examenelor nu conțin multe modificări comparative cu anii precedenți, dar au fost făcute câteva precizări.

Astfel, elevii vor avea dreptul să scrie lucrările numai cu pastă de culoare albastră, nu și cu violetă. Tatiana Mistrean le-a spus directorilor să se asigure că toți elevii intră în sala de examen cu același tip de pix.

Săliile în care se vor desfășura examenul trebuie să fie mari, iar ușile larg deschise, pentru a asigura corectitudinea și transparența procesului.

În ziua examenului, profesorii care predau disciplina la care se ține testul nu au voie să se afle în incinta sau pe teritoriul instituției. Prin tragere la sorți, în dimineața examenelor, se va decide în care sală se vor afla asistenții.

Elevii care au obținut note anuale negative la discipline la care nu trebuie să susțină examene vor fi admiși să susțină testele. Condiția este ca elevii să-și corecteze notele anuale până în toamna următoare. Cei care nu au obținut notă anuală satisfăcătoare la una dintre disciplinele la care au examen vor fi admiși la celelalte teste. Rămâne cu corigență doar disciplina la care au obținut notă negativă. În cazul în care nota de la examen nu este trecătoare, elevul va trebui să mai susțină odată examenul abia peste un an, și nu în sesiunea repetată.

Intervențiile politicului în educație cauzează instabilitate, studiu

Politicele Guvernului RM în sistemul educațional universitar au adus prejudicii stabilității și funcționării acestuia, arată studiul elaborat de Institutul pentru Dezvoltare și Inițative Sociale (IDIS) „Viitorul”: „Impactul politicilor autorităților publice centrale asupra sistemului universitar din Republica Moldova”, prezentat miercuri, 27 mai 2009, în cadrul unei dezbateri publice, transmite Info-Prim Neo.

Potrivit autorilor cercetării, decizia executivului de stabili un plafon la cotele de înmatriculare la instituțiile de învățământ superior a generat o serie de grave probleme financiare și sociale, care fac dificil procesul de studii și dezvoltarea de mai departe a educației universitare. Doar în ultimii 3 ani, universitățile din RM au ratat circa 400 milioane lei. Profesorii și studenții încearcă să se reprofileze, chiar și în lipsa unor alternative fezabile. Autonomia universitară este pusă serios în impas, chiar și în universitățile private, se arată în studiu.

Autorii studiului – conferențiarul Cornel Ciurea și cercetătorul Leonid Litra – constată că, începând cu anul 2005, Guvernul RM a inițiat o politică de combatere a procesului de expansiune universitară.

Cornel Ciurea spune că decalajele invocate pe piața muncii nu reprezintă un temei suficient pentru a reglementa fluxurile de studenți, în economia reală pri-

mând legea pieței, nu cea a planificării de stat. În plus, la baza deciziei ar putea sta anumite raționamente politice. „Autoritățile imită modelele din est și par a fi deranjate de activismul public din ce în ce mai crescând al tinerilor cu studii superioare”, spune autorul cercetării.

Leonid Litra susține că prin îngrădirea funcționării libere a universităților, RM se auto-izolează în raport cu angajamentele sale europene. Autoritățile au rămas surde la îngrijorările exprimate de societatea civilă, cadrele universitare și chiar anumite partide politice. Instituțiile sunt nevoite să reducă salariile profesorilor, ca urmare a surselor bugetare mai mici decât în anii precedenți: „Unii caută să se reprofileze, chiar în lipsa unei alternative. Asta are consecințe asupra calității procesului de studii”, adaugă Leonid Litra.

Autorii studiului recomandă autorităților să

nu ia decizii motivate doar de pretenții politice. Statul trebuie să renunțe la planurile restrictive de înmatriculare și să instituie un model bazat pe taxe de școlarizare, cu acordarea burselor de stat

persoanelor social vulnerabile. De asemenea, trebuie majorate alocațiile din buget la acest capitol. Experții mai recomandă implicarea studenților și profesorilor la luarea deciziilor.

Tinerii moldoveni pot participa și la un concurs de burse din Viena

Tineri artiști, pot concura pentru o bursă anuală pe durata de trei luni în Viena, oferită în cadrul programului „Artists-in-Residence” derulat de către KulturKontakt (Austria) pentru tineri din Europa Centrală și de Sud-Est.

Beneficiarul va avea o bursă care acoperă cheltuieli de cazare, atelier, asigurare, o indemnizație lunară de 1000 euro. Acesta va prezenta lucrările realizate la sfârșitul celor trei luni. Persoanele cu aptitudini trebuie să-și facă studiile în instituții de profil din țară sau să fie deținători de diplomă, să posede limba engleză și să completeze un formular de aplicare accesibil pe portalul: http://www.kulturkontakt.or.at/page.aspx_param_target_is_235816_and_1_is_2.v.aspx (e-mail: application@kulturkontakt.or.at). Site-ul mai oferă detalii despre oferta disponibilă.

În cadrul programului „Artists-in-Residence”, Henkel CEE mai desfășoară „Premiul pentru Tineri Artiști” adresat tinerilor designeri din următoarele țări: Albania, Bosnia și Hertegovina, Bulgaria, Croația, Macedonia, Moldova, România, Rusia, Serbia și Ucraina. Pe lângă bursă, câștigătorul va primi și un premiu de 2000 euro.

Câștigătorul va fi ales de către un juriu internațional și va fi anunțat în scris. Juriul se va întruni la începutul lunii septembrie la Viena, rezultatele vor fi accesibile pe pagina web a KulturKontakt (www.kulturkontakt.or.at).

Data limită de înscriere este: 10 iulie 2009.

Școala de Business din Budapesta anunță admiterea cetățenilor Republicii Moldova pentru trei programe de burse

Școala de Business din Budapesta anunță admiterea la specialități în cadrul a trei programe de studii universitare și postuniversitare elaborate de specialiștii Școlii. Bursele sunt destinate cetățenilor moldoveni care posedă limba engleză.

Potrivit organizatorilor, cetățenilor moldoveni li se pune la dispoziție următoarele programe:

Bachelor of Science in Global Management – pregătirea necesară pentru a deveni un specialist eficient pentru toate tipurile de organizații, nu doar prin furnizarea de științe fundamentale în afaceri, ci și prin oferirea cursurilor de educație în domeniul științelor sociale și umaniste. Pentru a depune cerere de înscriere, persoanele eligibile vor accesa site-ul: www.ceubusiness.org/index.php?page=1037&l=1

Dual Degree in International Business – oferă diploma în comun cu Universitatea Bocconi și Universitatea Central Europeană. Acesta este primul program european-american care combină inovativ științele practice de afaceri europene și stilul american de management cu provocările legate de economiile în dezvoltare. Linkul direct: www.ceubusiness.org/index.php?page=1039&l=1

Trans-national MBA - un curs intensiv de master cu o durată de 11 luni. Acest program este destinat managerilor care se văd lideri activi în mediile economice rapid schimbătoare. Acest curs combină excelență funcțională (în bază de program), cu posibilitatea de specializare în marketing, finanțe și management. Detalii: www.ceubusiness.org/index.php?page=276&l=1

Școala de Business CEU a fost fondată în anul 1988, de un grup de lideri vizionari, inclusiv George Soros. Aceasta a devenit una dintre cele mai importante instituții de învățământ, de management în Europa Centrală și de Est. Specificul aparte al Școlii de Business CEU reiese din angajamentul său de a introduce stilul american de predare a businessului în sectoarele publice și private a economiilor în tranziție „la est de UE”.

Programele de studii oferite de Școala de Business sunt ținute în întregime în limba engleză și sunt orientate unui grup studențesc divers, ce provine din mai mult de douăzeci de țări, o mare parte a căruia vor deveni viitori lideri și catalizatori în procesul de schimbare a economiilor în tranziție din Europa Centrală și de Est și a țărilor Fostei Uniuni Sovietice.

Din lipsă de bani

Un moldovean din cinci va renunța la vacanță la mare în acest an

Analiză a agenției BASA-press

În vara curentă, cel puțin 20 la sută din turiștii moldoveni vor renunța la vacanțe din cauza problemelor financiare.

Pe parcursul primelor luni de la anunțarea ofertelor pentru sezonul estival, operatorii turistici au înregistrat scăderi de până la 35 la sută a solicitărilor din partea moldovenilor. Practic, au fost ignorate ofertele foarte scumpe în hoteluri de lux și destinațiile exotice. A dispărut și mulțimea de oferte de turism individual, iar stațiunile din Turcia, invadate în anii trecuți de turiști moldoveni chiar și în luna mai, când toți operatorii de turism oferă reduceri de până la 20 la sută, au fost mai puțin solicitate.

Nicolae Platon, directorul Asociației Naționale a Agențiilor de Turism din Moldova (ANAT), a explicat că, spre deosebire de anii trecuți, în sezonul estival 2009 a scăzut cu peste 20 la sută numărul solicitărilor pentru litoralul Turciei, iar ofertele pentru plajele din Tunis și Cipru, îndrăgite de moldoveni, au fost excluse de operatori, nefiind rentabile. Cererea s-a diminuat și pentru destinațiile din Grecia și România, chiar dacă în anul curent operatorii au expus oferte anticipeză, unele destul de ispititoare.

„Dacă în anul trecut, în luna mai, pentru o vacanță în Turcia au făcut rezervări peste 5000 de moldoveni, în anul current, numărul solicitărilor a ajuns abia la 3500. În schimb, a crescut numărul conaționalilor noștri care au optat pentru vacanțe în stațiunile din Bulgaria. Operatorii din această țară propun pentru moldoveni oferte speciale, care pornesc de la 60 euro și ating maximele de 500 euro pentru o persoană”, a spus sur-sa citată.

Și destinațiile favorite ale moldovenilor, stațiunile din Ucraina și Crimeea, vor fi vizitate de mai cetățenii noștri, pentru acestea fiind făcute cu 10% mai puține rezervări decât în anii precedenți.

Mai mulți operatori turistici, încă de la înce-

putul lunii aprilie, au afișat oferte anti-criză. Însă, prețurile cerute nu diferă foarte mult de cele din anii precedenți. Alte agenții de turism au anunțat că vor renunța la o parte din comisioane pentru a nu-și pierde clienții.

Natalia Covalciuc, manager la o agenție de turism din capitală, a precizat că majoritatea operatorilor turistici din afara țării au majorat cu cel puțin 5 la sută prețurile față de anii trecuți, din acesta cauză prețurile ofertelor în anul curent sau majorat. „Însă cea mai mare problemă cu care ne confruntăm nu sunt prețurile mari, ci dificultățile cu care ne ciocnim la obținerea vizelor. Cel puțin 20 la sută din clienții noștri, care

doresc să călătorească în țările europene, nu o pot face din cauza problemelor ce țin de vize”, a spus sursa citată.

Potrivit expertului economic Vlad Bercu, numărul mic de solicitări pentru vacanță se datorează nu doar lipsei banilor, dar și faptului că unii oameni au intrat în panică pe fundalul crizei mondiale și încearcă să economisească. Un alt motiv ar fi și revenirea la baștină a multor moldoveni care cotizau vacanțele copiilor și a rudelor. Nu trebuie de exclus și faptul că și până în prezent vacanța rămâne a fi considerată de moldoveni un lux și nu o necesitate, mulți dintre ei axându-se mai mult pe investiții în alte domenii.

Conform statisticilor oficiale, prin intermediul

agențiilor de turism, în primele luni ale anului curent au plecat în străinătate 7150 turiști și excursioniști, cu 6,6% mai puțin comparativ cu aceeași perioadă din anul 2008. Moldovenii au preferat destinațiile din România (36,5% din totalul plecărilor în străinătate), Bulgaria (18,4%), Ucraina (10,4%), Turcia (8,5), Egipt (8,2%), Republica Cehă (2,9%), Austria (2,8%) și Emiratele Arabe Unite (1,8%).

În total, în primul trimestru al acestui an, agențiile de turism și tur operatorii au acordat servicii turistice la 16,2 mii turiști și excursioniști, volum inferior celui realizat în perioada similară din anul 2008 cu 5,6%.

Alegerea șefului statului sau alegeri parlamentare anticipate? SUSPANSUL CONTINUĂ

Ședința Parlamentului din 28 mai, când urma să se desfășoare cea de-a doua încercare de a alege șeful statului a fost amânată pentru 3 iunie pe motiv că la 28 mai este prăznuită Înălțarea Domnului, „o zi a bucuriei și împăcării, care nu poate fi o zi a polemicilor și a declarațiilor care ar atrage țara în alegeri anticipate”.

Opoziția consideră că Partidul Comuniștilor a amânat alegerea președintelui din frică

Reprezentanții partidelor de opoziție consideră că Partidul Comuniștilor a amânat alegerea președintelui pentru data de 3 iunie din frică și nu din motive religioase.

„Nu această sfântă sărbătoare i-a determinat pe comuniști să amâne alegerea președintelui, ci frica pentru responsabilitatea care le revine. Responsabilitatea pentru cei 8 ani de guvernare, pentru alegerile fraudate și pentru violențele din 7 aprilie”, a declarat presei liderul Partidului Liberal Democrat (PLDM), Vlad Filat. „Ei nu au făcut decât să tergiverseze situația cu câteva zile pentru că responsabilitatea oricum le aparține”, a adăugat el. Filat și-a exprimat regretul că PCRМ „a recurs la tertipuri, jocuri ieftine” și a reiterat că PLDM este în continuare decis să provoace alegeri parlamentare anticipate.

„Comuniștii sunt în agonie și sunt în continuare în căutarea votului care le-ar permite să aleagă un președinte comunist”, a declarat liderul Partidului Liberal (PL), Mihai Ghimpu. El s-a arătat convins că

PCRМ nu va găsi „votul de aur” în rândurile celor trei formațiuni liberale de opoziție. „Opoziția rămâne unită”, a spus Ghimpu.

Și președintele Alianței Moldova Noastră (AMN), Serafim Urecheanu, crede că PCRМ se teme de alegeri anticipate. „Pentru că au frică de unicul vot, au început să aibă frică de Dumnezeu”, a spus Urecheanu.

Totuși, liderul AMN nu a fost atât de categoric ca și colegii săi de opoziție. Serafim Urecheanu a declarat că AMN este gata să negocieze cu PCRМ. „Comuniștii însă nu au interes să negocieze. Ei doresc doar să vină la guvernare prin corupere, așa cum au făcut-o și în 2005”, a precizat Urecheanu. „Am fost gata să le propunem și o coaliție, dar nu am avut cui propune. I-am propus lui Voronin încă în seara de 7 aprilie să-și retragă acuzațiile că cei din opoziție sunt fasciști, să ne așezăm la masa de negocieri pentru a depăși criza politică și poate chiar și cea economică”, a relatat liderul AMN.

AMN vede două scenarii posibile

Serafim Urecheanu a înaintat două scenarii care ar conveni AMN. Conform unuia, liderul PCRМ, Vladimir Voronin, ar trebui să cedeze funcția de președinte al R. Moldova, la care Urecheanu însuși pretinde. „Vreau și până la urmă voi fi președinte”, a spus hotărât liderul AMN. El a precizat că nu și-a înaintat până acum candidatura pentru că nu a avut garanții că va fi votat.

cheanu. După alt scenariu, PCRМ ar trebui să cedeze opoziției funcția de președinte al R. Moldova, la care Urecheanu însuși pretinde. „Vreau și până la urmă voi fi președinte”, a spus hotărât liderul AMN. El a precizat că nu și-a înaintat până acum candidatura pentru că nu a avut garanții că va fi votat.

Vladimir Voronin: ședința a fost contramandată pentru a desfășura consultări suplimentare cu opoziția

La rândul său, liderul PCRМ, Vladimir Voronin, a explicat presei că ședința a fost contramandată pentru a desfășura consultări suplimentare cu liderii celor trei fracțiuni parlamentare de opoziție.

„Opoziția dorește să provoace alegeri anticipate cu ajutorul Partidului Comuniștilor din Republica Moldova (PCRМ). Ei vor ca PCRМ să-i împingă spre acestea. Opoziția devine „kamikadze” dacă pledează pentru alegeri anticipate” a declarat președintele parlamentului, Vladimir Voronin, după ședința din 28 mai.

Voronin a declarat că până în prezent nu a parvenit nicio propunere din partea opoziției, în cadrul consultărilor organizate între fracțiunea majoritară și cele trei partide de opoziție. „PCRМ însă propune opoziției organizarea unei activități eficiente a Legislativului, pentru a se reuși alegerea președintelui Republicii Moldova și pentru a consolida societatea”, a menționat speakerul.

Potrivit lui Voronin, alegerile parlamentare anticipate nu sunt dorite de societate. „Acestea sunt așteptate de unele persoane care au interese ce contravin necesităților societății”. Vladimir Voronin a spus că imediat după alegerile parlamentare, PCRМ a încercat să poarte consultări cu fracțiunile din opoziție, însă acest lucru nu s-a reușit. „Acesta fug de la consultări, promit doar că își doresc și ei acest lucru, însă probabil că influența care se exercită asupra lor, este mai puternică decât dorința de a normaliza situația din țară. Vom mai încerca în pauza pe care am luat-o până la 3 iunie să mai discutăm cu reprezentanții opoziției”, a spus Voronin.

În privința candidaturilor care au fost înaintate la funcția de șef al statului, Vladimir Voronin a spus că acestea nu pot fi schimbate până la alegerile din 3 iunie. „Noi am propus candidaturi destul de bune, cred că o candidatură mai bună nu poate propune nimeni. Poate cineva se vede personal președinte, dar astfel de țapi apar întotdeauna”, a mai spus Voronin.

Pagină realizată în baza informațiilor agențiilor BASA-press și Info-Prim Neo
Foto: BASA-press, Omega

Crește numărul șomerilor

În ianuarie-martie, numărul populației economic active din Republica Moldova s-a micșorat cu 3,3% sau cu circa 40 mii de persoane față de aceeași perioadă a anului trecut și a constituit 1181 mii de persoane. Ponderea populației ocupate s-a micșorat de la 94,5% la 92,3%, iar ponderea șomerilor a crescut de la 5,5% la 7,7%, transmite Info-Prim Neo cu referire la Biroul Național de Statistică (BNS).

În sectorul agricol activează circa 22,9% din totalul persoanelor ocupate, față de 26,1% în primul trimestru din 2008. Totodată fiecare a doua persoană ocupată în agricultură continuă să lucreze în gospodăria auxiliară proprie. Ponderea persoanelor în industrie a fost de 14,18%.

64,5% din populație este ocupată în unități cu forma de proprietate privată, 30,5% – publică și 4,9% – mixtă (publică și privată).

Structura populației după statutul profesional relevă că numărul salariaților constituie 75,5% din total.

Numărul șomerilor, estimat conform metodologiei Biroului Internațional al Muncii, este de circa 90,9 mii, cu 23,5 mii mai mare față de trimestrul I din 2008. Șomajul a afectat într-o proporție mai mare bărbații – 63,8% din total numărul de șomeri. Șomerii din mediul urban alcătuiesc 55,6% din total.

Din punct de vedere al relației cu piața muncii, în cadrul

populației inactive, BNS distinge două categorii importante. Persoane descurajate în a găsi un loc de lucru dorit au fost înregistrate circa 38 mii. Numărul persoanelor declarate de către gospodării plecate în alte țări la lucru sau în căutare de lucru este de 272,5 mii persoane.

Conform Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă din Moldova, în perioada ianuarie-aprilie curent în structurile sale teritoriale au fost înregistrat 9,4 mii locuri de muncă vacante, dintre care 6,3 mii destinate muncitorilor, iar altele 3,1mii – specialiștilor.

În perioada 1 iunie - 31 august MAI desfășoară operațiunea „Grija”

În perioada 1 iunie - 31 august, ministerul de interne desfășoară operațiunea „Grija”. Scopul acesteia constă în intensificarea acțiunilor de asigurare a ordinii publice și a securității circulației rutiere pe durata vacanței de vară a copiilor, a spus la o conferință de presă Dumitru Rusu, șef-adjunct al Direcției generale poliție ordine publică, Info-Prim Neo.

Vor fi intensificate acțiunile de prevenire a încălcărilor Regulamentului circulației rutiere. În comun cu autoritățile administrației publice locale, vor fi supravegheate bazinele acvatice, vor fi plasate avize ce sesizează pericolul de înec în locurile interzise scăldatului. Taberele de odihnă vor fi inspectate pentru monitorizarea situației la compartimentul respectării normelor sanitare, asigurarea securității copiilor și paza bunurilor materiale, a precizat oficialul de la ministerul de interne.

Potrivit statisticilor, numărul accidentelor în care au suferit copii, în comparație cu anul trecut, s-a majorat cu 15,7%. În 162 de accidente, 6 copii au decedat, iar 167 au fost traumatizați. Din vina copiilor s-au produs 28 se accidente, ceea ce reprezintă o reducere cu 40,4% față de anul precedent.

De la începutul anului curent, în țară s-au produs 926 de accidente rutiere, soldate cu 123 persoane decedate și alte 1178 traumatizate.

Salariul mediu pe economie a crescut cu 12,6%

În ianuarie-aprilie 2009, salariul mediu lunar al unui lucrător din economia națională a constituit 2619,9 lei și s-a mărit față de perioada similară a anului precedent cu 12,6%. Salariul real în aceeași perioadă de timp s-a majorat cu 10,1%, informează Biroul Național de Statistică.

În luna aprilie, remunerarea medie a unui salariat a fost de 2787,1 lei. În sfera bugetară salariul a fost 2448,9 lei. În sectorul real – 2985,5 lei.

Cele mai mici salarii continuă să le aibă angajații din agricultură, vânătorie și silvicultură – 1358,7 lei, din piscicultură – 1452,1 lei, activități recreative, culturale și sportive – 2042,8 lei.

Cele mai mari salarii revin angajaților din sfera financiară – 6050,7 lei, din industria de energie electrică și termică, gaze și apă – 5205,6 lei, transporturi și comunicații – 3809,4 lei.

Tot mai multe cupluri cer divorț bisericesc

Tot mai multe cupluri din Moldova cer divorț bisericesc. Zilnic, în jur de 20 de persoane, roagă mitropolitul să le desfacă cununia, inclusiv pentru a se căsători a doua oară, spune preotul Octavian Moșin, secretar de presă la Mitropolia Chișinăului și a Întregii Moldove, transmite Info-Prim Neo. „Depunem eforturi comune pentru a preveni aceste divorțuri. Însă, solicitările de dezlegare a sfintei cununii nu înseamnă în toate cazurile că cei doi au divorțat oficial. Cererea dezlegării cununii poate fi condiționată și de decesul unuia dintre soți, de dispariția acestuia sau din alte motive nefericite”, a precizat Octavian Moșin.

„E bine că oamenii, totuși, se adresează la mitropolie. Ne dăm seama că majoritatea celor care rămân singuri regretă acest lucru, sunt nefericiți și vin să ceară această dezlegare pentru a doua cununie. Acest lucru vorbește și de o maturizare, demonstrează că oameni doresc să fie împreună și să își mențină familia chiar dacă prima oară au greșit”, a mai spus Octavian Moșin. În 2008, în R. Moldova au fost înregistrate mai mult de 26 mii de cununii civile. Numărul divorțurilor a depășit 12 mii.

În încercarea de a prezenta adevăratele tradiții

Documentarul “Cociulia – țara căciulilor” prezintă istoria unui sat renumit prin căciuli de miel

Un documentar despre tradițiile satului moldovenesc a fost prezentat recent. Filmul “Cociulia – țara căciulilor” analizează posibilitățile moldovenilor de a-și păstra specificul în secolul XXI și redă istoria locuitorilor și a satului Cociulia, r. Cantemir, care se evidențiază la începutul anilor 90, când a fost înălțat aici un monument unic - Căciula de Cârțan.

Serghei Tcaci, unul dintre producătorii documentarului, a subliniat la prezentare că filmul cucerește prin modalitatea de a surprinde comportamentul firesc al oamenilor, reprezentând o viziune individuală a Doinei Ipatii, autoarea lucrării.

Doina Ipatii a precizat că, la realizarea filmului s-a lucrat mai mult de jumătate de an, iare filmul este o încercare de a reda tradițiile satului moldovenesc și con-

tradițiile existente.

Documentarul “Cociulia – țara căciulilor” a fost realizat de studiourile TV “Moldpres” și VideoExpert.

În 2008, Agromediainform a publicat un articol despre satul Cociulia și personalitățile din această localitate.

Emilia TIMOHINA

Șoferii care vor încălca regulile de circulație vor acumula puncte de penalizare

Toți șoferii care vor încălca regulile de circulație se vor alege nu doar cu amenzi ci și cu puncte de penalizare, după intrarea în vigoare a Codului Contravențional a Republicii Moldova la 31 mai, a precizat Grigore Guzun, șef al Direcției Poliției Rutieră.

Potrivit sursei citate, odată cu intrarea în vigoare a noului Cod Contravențional pe lângă amenzile care au fost majorate, șoferii care încălcă regulile de circulație se vor alege și cu puncte de penalizare. Dacă în decurs de jumătate de an șoferii vor acumula 15 puncte de penalizare, agenții de circulație vor

avea dreptul să le ridice permisele pentru perioade de până la un an.

Potrivit noului Cod, încălcarea regulilor de oprire și neacordarea de prioritate pietonilor și altor participanți la trafic se va pedepsi cu o amendă de până la 200 lei și cu două puncte de penalizare. Cu două puncte de pe-

nalizare și amendă de până la 200 lei se vor alege și șoferii care nu vor respecta regulile de circulație în zonele rezidențiale.

Cu șase puncte de penalizare și amendă de 1000 lei vor fi sancționați șoferii care vor comite încălcări care se soldează cu cauzarea unor răni ușoare a victimei sau cu deteriorarea automobilului. Puncte de penalizare sunt prevăzute pentru majoritatea încălcărilor.

Aceste puncte vor fi incluse într-un sistem de monitorizare la Direcția Poliției Rutiere și numărul lor va putea fi verificat de șoferi la fiecare secție de poliție din sector. Punctele de penalizare vor fi anulate la expirarea termenului de șase luni de la data constatării contravenției pentru care au fost aplicate sau de la data privării de dreptul de a conduce prin hotărâre judecătorească.

Suma amenzilor va fi inclusă în procese verbale chiar la locul comiterii încălcărilor

Agenții de circulației vor documenta cazurile și vor întocmi procese verbale în care va fi indicată și suma amenzilor, chiar la locul comiterii încălcărilor în contravențiile administrative, care nu prevăd privarea de dreptul de a conduce.

Spre deosebire de anii precedenți, odată cu intrarea în vigoare a noului Cod, polițiștii vor documenta contravențiile chiar la locul comiterii lor și vor întocmi procese verbale în care va fi indicată și suma amenzii.

Polițistul va emite șoferilor care au încălcat regulile de circulație o copie a procesului verbal în care va fi indicată și amenda pentru încălcarea săvârșită. Cu acest proces șoferii vor merge la bancă unde vor achita amenda.

„Contravenienții sunt în drept să achite doar jumătate de amendă stabilită, dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul stabilirii ei. În acest caz se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral. Dacă persoana fizică nu va plăti amenda în decursul a 30 zile, instanța de judecată o poate înlocui cu o amendă dublă, cu privarea de dreptul de desfășura o anumită activitate pe un termen de până la șase luni, cu muncă neremunerată în folosul societății sau cu arest contravențional de până la 30 zile”, a precizat Guzun.

Potrivit șefului Centrului de presă a MAI, Ala Melea, „toți agenții de circulație vor fi verificați de angajații Direcției securitate internă a MAI pentru a fi evitate toate cazurile de corupție”.

Pentru evitarea cazurilor de corupție, Direcția Poliției Rutiere va primi la începutul lunii iunie un set de alcoteste performante achiziționate din Germania. Noile teste vor emite imediat șoferilor bănuți că ar fi în stare de ebrietate un bon care va conține date despre gradul de alcool în sânge și va indica și ora când a fost folosit. Toate datele parvenite de la alcoteste vor fi incluse într-o bază de date a MAI.

Potrivit lui Guzun de la începutul anului curent pentru diferite încălcări au fost sancționați 35 colaboratori ai poliției rutiere. În prezent efectivul Direcției Poliției Rutieră constituie 390 persoane.

În comparație cu anul trecut

Numărul accidentelor în care au suferit copii s-a majorat cu aproape 16%

Numărul accidentelor în care au avut de suferit copiii s-a majorat cu 15,7% în comparație cu anul trecut, atingând cifra de 162 accidente în primele luni. În rezultatul acestora șase copii au decedat, iar alți 167 au fost traumatizați.

Potrivit Ministerului Afacerilor Interne, majoritatea accidentelor sau produs din vina șoferilor neatenți, din vina copiilor fiind înregistrate doar 28 accidente. În anul curent a fost înregistrată o scădere de 40,4% a numărului de accidente produse din vina copiilor, comparativ cu anul trecut.

În scopul asigurării securității circulației rutiere, intensificării măsurilor preventiv-profilactice, Direcția poliției rutiere, de comun acord cu subdiviziunile teritoriale, desfășoară periodic operațiuni speciale. Una dintre acestea are loc în perioada 25–30 mai 2009 și poartă genericul „Atenție, copii”.

În cadrul acestei operațiuni angajații forțelor de ordine asigură securitatea circulației rutiere și menținerea ordinii publice pe teritoriul și în adiacența instituțiilor de învățământ în timpul desfășurării solemnităților

consacrate sărbătorii „Ultimul sunet de clopoțel”.

Totodată vor fi organizate evenimente distractiv-didactice (lecții practice pe teren, concursuri), în comun acord cu direcțiile de învățământ din cadrul organelor administrației publice locale, reprezentanții Uniunii conducătorilor auto din teritoriu.

Potrivit statisticilor, de la începutul anului curent pe teritoriul Republicii Moldova au avut loc 1117 accidente rutiere, soldate cu 118 persoane decedate și 1118 traumatizate.

Urci beat la volan – devii pieton pentru trei ani

Șoferii care vor fi depistați de agenții de circulației conducând autoturisme în stare de ebrietate vor fi privați de dreptul de a conduce pe un termen de până la 3 ani, după intrarea în vigoare a Codului Contravențional al Republicii Moldova la 31 mai.

Sancționați și privați de carnet pe termen de până la un an vor fi și șoferii care vor refuza să facă probele de determinare a stării de ebrietate. Cu amenzi de până la 1000 lei se vor alege și conducătorii auto care vor furniza date eronate despre persoana căreia i-au acordat dreptul de a conduce automobilul pe care îl dețin.

Sancționați cu amenzi de până la 400 lei și cu 2 puncte de penalizare vor fi și șoferii care încălcă regulile de folosire a centurii de siguranță. Cu amendă de 400 lei și 3 puncte de penalizare se vor alege și conducătorii auto care vorbesc la telefon în timp ce conduc.

Cu amenzi mai mari vor fi sancționați și conducătorii auto care depășesc limitele de viteză. Pentru depășirea cu 10-20 km a vitezei stabilite, șoferii vor achita amenzi de 400 lei și se vor alege și cu 2 puncte de penalizare. Câte 600 lei vor plăti cei care vor depăși cu 20-40 km viteza stabilită. Cei care vor depăși cu peste 40 km viteza stabilită riscă amenzi de până la 1000 lei și 3 puncte de penalizare.

„Contravenienții sunt în drept să achite doar jumătate din amenda stabilită, dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul stabilirii ei. În acest caz se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral. Dacă persoana fizică nu va plăti amenda în decursul a 30 zile, instanța de judecată o poate înlocui cu o amendă dublă, cu privarea de dreptul de desfășura o anumită activitate pe un termen de până la șase luni, cu muncă neremunerată în folosul societății sau cu arest contravențional de până la 30 zile”, a precizat Guzun.

Amenzile vor fi stabilite de agenții de circulației la locul depistării încălcărilor și vor putea fi achitate la toate băncile din țară.

În 2008, circa 8000 de persoane au fost trase la răspundere administrativă pentru conducerea transportului în stare de ebrietate, iar 7600 de persoane la momentul controlului nu aveau permis de conducere. Contravențiile administrative din domeniul transportului au fost aplicate în cazul a 179 de mii de persoane.

Schimbări radicale în clasamentul eficienței bancare

Clasamentul eficienței bancare, elaborat de Agenția de rating și estimare Estimator VM, a suferit schimbări radicale în trimestrul I 2009. Motivul – criza economică globală. Sistemul bancar a fost afectat, în special, de scăderea remitențelor, creșterea rapidă a cotei creditelor neperformante din portofoliile băncilor precum și retragerea masivă a depozitelor.

Pe prima poziție în clasamentul eficienței bancare la finele trimestrului I anul 2009 se plasează Victoria-Bank, care deține totodată prima poziție și în sub-clasamentele după indicatorii Venit net și ROE (rentabilitatea financiară). Întâietatea după indicele ROE este deținută de banca respectivă deja mai bine de 2 ani.

Moldova-Agroindbank (MAIB) a cedat prima poziție în clasament și a căzut pe locul 3. MAIB fusese liderul, practic neîntrerupt, al clasamentului de la lansarea acestuia, în 2005.

Cu o detașare nu prea mare de lider, pe treapta a doua în clasament este poziționată Banca de Economii (BEM). BEM și-a păstrat de fapt poziția deținută anterior în cadrul topului, astfel demonstrând o stabilitate relativ bună în raport cu alte bănci comerciale.

Și-a îmbunătățit performanța Eximbank SA Gruppo Veneto Banca, care deja în mod tradițional, începând cu primul trimestru 2008, avansează cu câte o poziție de fiecare dată. Actualmente deține ferm poziția 4.

Următoarele trei bănci din top au avansat foarte mult comparativ cu pozițiile precedente și nemijlocit față de finele anului trecut după cum urmează:

- EuroCreditBank a avansat cu 2 trepte până pe poziția 5;
- Unibank a avansat cu tocmai 6 trepte până pe poziția 6;
- Comerțbank, la fel, a avansat cu 6 trepte până la poziția 7.

În mijlocul clasamentului pe treapta 8 se poziționează Moldindconbank, care a coborât cu 4 trepte față de finele anului trecut.

Printre băncile care au marcat regrese mari în cadrul acestui clasament pe parcursul primelor 3 luni ale anului curent se enumeră Mobiasbancă – Groupe Societe Generale (-2 poziții, locul 11), BCR Chișinău (-6 poziții, locul 12) și Banca de Finanțe și Comerț (-3 poziții, locul 14).

Cât privește josul clasamentului, Universalbank a avansat până la treapta 13, iar Investprivatbank a coborât cu o poziție până la locul 15, adică penultimul loc din clasament.

Remarcă:

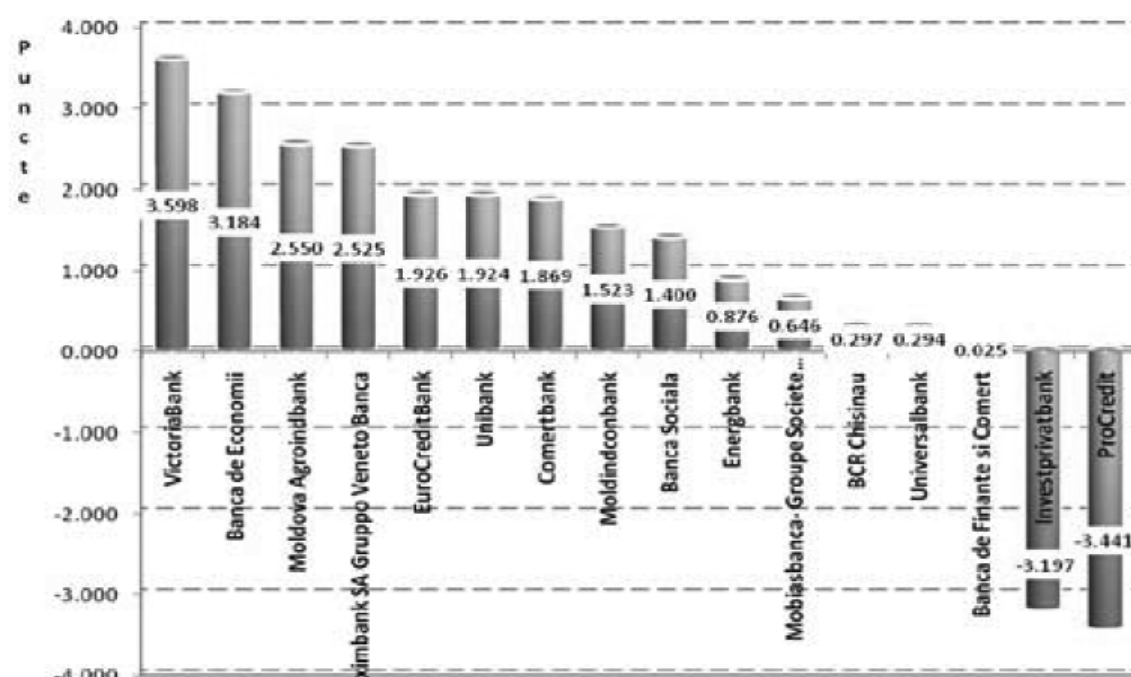
Pentru elaborarea Clasamentului eficienței bancare, s-au parcurs următoarele etape: Prima etapă: pe fiecare indicator s-a calculat valoarea medie pentru întregul eșantion. A doua etapă: pentru fiecare bancă din eșantion și pe fiecare indicator s-a corelat valoarea corespunzătoare cu media aritmetică pe indicatorul dat obținându-se astfel un coeficient. A treia etapă: pentru fiecare bancă s-a calculat media coeficienților obținuți la etapa a doua, rezultând astfel valoare agregată în clasament. A patra etapă: după valoarea obținută băncile s-au listat în clasament în ordinea descrescătoare.

Clasamentul eficienței bancare în Moldova conform rezultatelor pentru trimestrul I anul 2009

1	VictoriaBank	236 059 559	39 825 249	4.96	16.87	0.044	3.598
2	Banca de Economii	151 612 508	33 194 583	3.95	21.89	0.041	3.184
3	Moldova Agroindbank	272 913 533	30 140 140	2.39	11.04	0.039	2.550
4	Eximbank SA Gruppo Veneto Banca	131 651 815	24 858 023	2.83	18.88	0.037	2.525
5	EuroCreditBank	13 074 537	3 315 064	2.07	25.36	0.058	1.926
6	Unibank	23 022 477	5 252 266	2.53	22.81	0.041	1.924
7	Comertbank	13 697 660	3 752 809	2.16	27.40	0.025	1.869
8	Moldindconbank	188 366 838	9 379 505	1.87	4.98	0.043	1.523
9	Banca Sociala	76 847 253	7 469 794	1.95	9.72	0.035	1.400
10	Energbank	22 969 982	2 400 827	1.05	10.45	0.018	0.876
11	Mobiasbanca- Groupe Societe Generale	131 766 533	1 781 912	0.29	1.35	0.036	0.646
12	BCR Chisinau	45 633 034	338 916	0.12	0.74	0.024	0.297
13	Universalbank	9 858 153	127 004	0.11	1.29	0.036	0.294
14	Banca de Finanțe si Comert	65 374 013	-2 012 941	-0.60	-3.08	0.038	0.025
15	Investprivatbank	74 333 277	-17 794 375	-9.07	-23.94	0.050	-3.197
16	ProCredit	12 723 450	-8 201 488	-3.75	-64.46	0.037	-3.441

Poziționarea pe grafic a unei bănci față de alta în cadrul clasamentului actual este următoarea:

Pe fundalul crizei mondiale

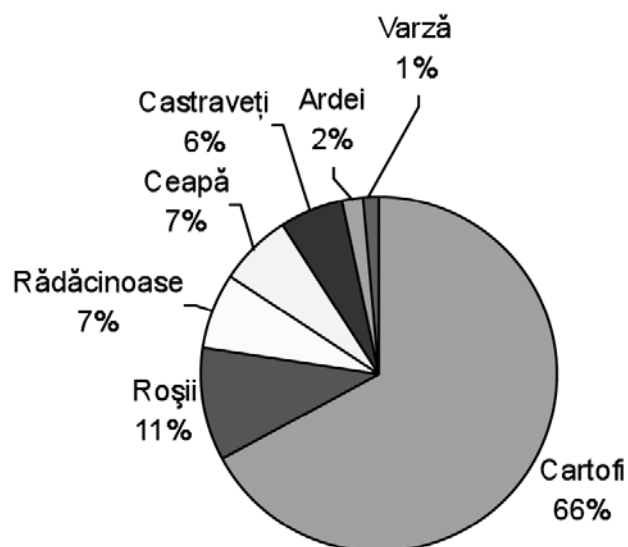
Situția import-exportul la fructe
și legume, ianuarie-martie 2009Balanța comercială
înregistrează

Republica Moldova a exportat în primele trei luni ale anului curent fructe și legume în valoare de circa 23,7 milioane dolari USD fiind în creștere cu 17,3% față de volumul total de export din aceeași perioadă a anului precedent (20,2 milioane dolari SUA). Valoarea fructelor exportate în primele 3 luni ale anului curent a alcătuit 23,4 milioane dolari USD, din care cele mai valoroase au fost nucile (14,5 mln USD), după care au urmat merele (5,6 mln USD) și strugurii (2,0 mln USD).

Valoarea legumelor exportate a atins cifra de 0,3 milioane dolari USD. În gama de legume exportate în perioada martie-aprilie curent, ponderea cantitativă cea mare revine rădăcinoaselor (24%), după care urmează roșiile (22%) și varza (7%).

Concomitent, în perioada de referință Moldova a importat fructe în valoare de circa 8,8 milioane USD, cea mai mare pondere revenind fructelor exotice. Balanța comercială pentru fructe în perioada de referință a fost pozitivă. Valoarea legumelor importate a fost de 6,4 milioane USD. La acest capitol au predominat cartofii, roșiile, castraveții, varza și rădăcinoasele (figura 1). Cele mai mari cantități de legume au fost importate din Polonia și Turcia. Din România Moldova a importat legume la cel mai înalt preț înregistrat în perioada de analiză.

Import legume I trimestru 2009, tone

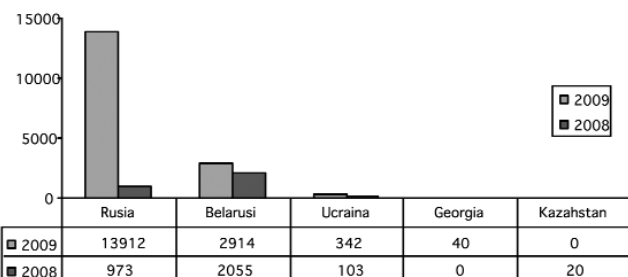

Mere

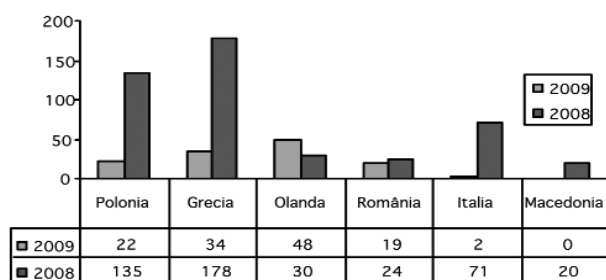
Tradițional, în primele luni ale anului, Moldova exportă mere în cantități mari. Volumul exportat în primul trimestru a anului curent a fost de circa 17 209 tone și a depășit de 5,5 ori cifra anului

Export de mere, tone

Import de mere, tone

precedent. În același timp, în anul curent, prețul de export al merelor s-a micșorat cu o treime (32,3%) față de anul precedent, constituind, în medie, circa 322,5 USD/t. Soldul comercial pentru această perioadă a alcătuit circa 4 mln dolari USD.

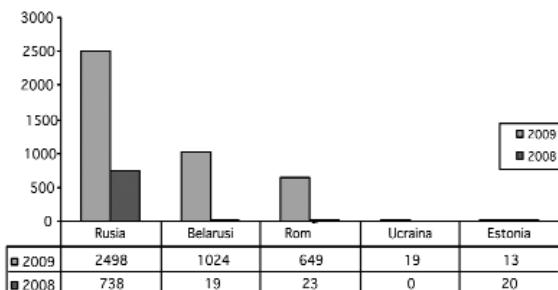
Cele mai mari cantități de mere au fost livrate în Rusia (13,9 mii tone), Belarus (2,9 mii tone) și Ucraina (342 tone). În perioada de referință, Moldova a majorat exporturile de mere în Rusia de 14,3 ori, în Ucraina de 3 ori, iar exportul în Belarus a sporit semnificativ (Fig. 2).

Cantitatea de mere importate de Moldova în perioada de referință a fost de 3,5 ori mai mică în comparație cu anul 2008. Cele mai mari cantități au provenit din Olanda (48 tone, în valoare de 63,5 mii dolari SUA), Grecia (34 tone, în valoare de 22 mii dolari USD), Polonia (22 tone) și România (19 tone). Prețul mediu de import al merelor a fost de 1 066 USD/t și a crescut comparativ cu perioada similară a anului 2008 cu 32 %. Cele mai scumpe mere au fost importate din România (1 521 USD/t), iar cele mai ieftine au provenit din Polonia (702 USD/t).

Struguri

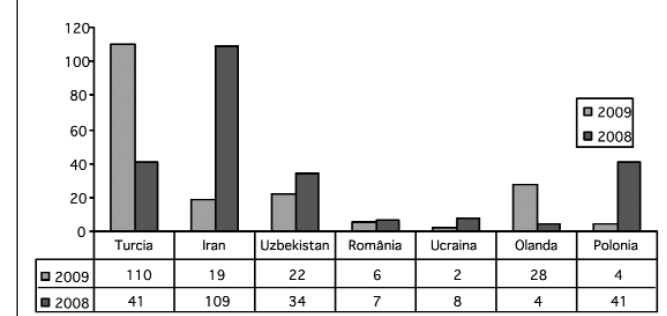
Exportul de struguri din Moldova, în perioada ianuarie-martie 2009, a crescut de peste cinci ori față de perioada similară a anului trecut. În total, pe piețele externe au fost livrate 4 203 tone de struguri în valoare de 2,0 mln dolari SUA. Principale țări de export au fost Rusia (2 498 tone în valoare de 1295 mii USD), Belarus (1 024 tone în valoare de 402 mii USD) și România (649 tone în va-

Export de struguri, tone

loare de 283 mii dolari USD). Prețul mediu de export în această perioadă a alcătuit 1 956 USD/t.

Import de struguri, tone

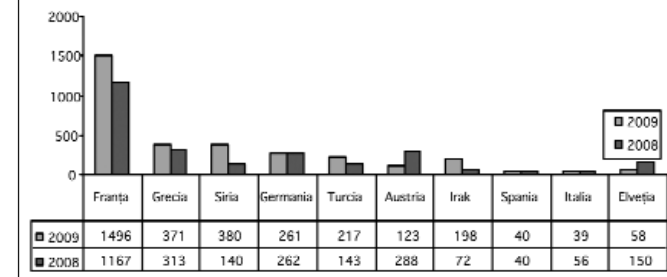
În același timp, importul de struguri a scăzut cu 15%, cifrându-se la 211 tone, în valoare de 329 mii dolari USD. Principalele țări de import au fost Turcia (110 tone, la prețul mediu de 1 399 USD/t, Olanda (28 tone, la prețul de 1 788 USD/t), Uzbekistan (22,0 tone, la prețul de 1 318 USD/t). Prețul mediu de import a rămas la același nivel ca și în anul precedent.

Nuci

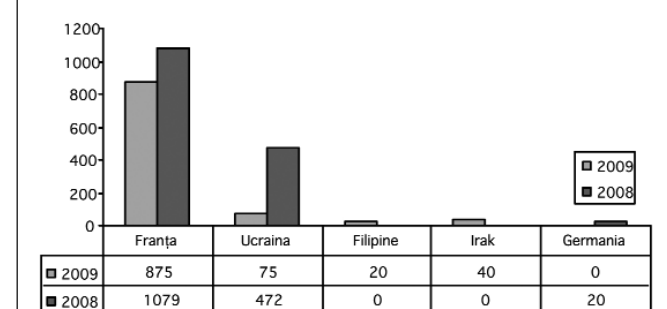
Moldova, constant, exportă nuci în cantități mari în peste 30 de țări ale lumii și, comparativ cu anul trecut, lista țărilor de destinație pentru nucile moldovenești a crescut, datorită accesării piețelor din Ungaria, Armenia, Iran. Potrivit datelor Departamentului Vamal, în ianuarie-martie, au fost exportate 3 805 tone de nuci (14,6 mln dolari USD), dintre care 3 334 tone au alcătuit nucile decojite (14,2

Export de nucii decojite, tone

Import de nucii in coajă, tone

pentru fructe și legume unele tendințe pozitive

mln dolari SUA). Comparativ cu perioada similară a anului precedent, volumul exportului a fost în creștere cu 32%.

Cele mai mari piețe de destinație pentru nucile moldovenești decojite au fost Franța (1 496 tone, valoare 6,4 mln dolari USD), Grecia (371 tone, valoare 1,8 mln dolari USD), Siria (380 tone, valoare 1,0 mln dolari USD). Prețurile variază foarte mult, în funcție de țara de export. Cel mai mare preț a fost înregistrat în urma tranzacțiilor cu Ungaria (6 463 USD/t), iar cel mai mic (2 726 USD/t) cu Siria.

În același timp, din totalul nucilor importate în Moldova (1 073 tone), circa 95 la sută au revenit nucilor în coajă. Această situație se datorează faptului că o parte din aceste nuci sunt decojite în Moldova, unde forța de muncă este mult mai ieftină decât în țările europene, iar miezul este reexportat.

Cartofi

Cantitatea de cartofi de producție autohtone exportată scade din an în an. În primele 3 luni ale anului 2009, în Moldova în general nu au fost înregistrate exporturi ale acestui produs.

În condițiile în care piața locală nu asigură necesarul de cartofi, Republica Moldova se vede nevoită să importe cartofi în cantități mari. Balanța comercială pentru acest produs a fost nefavorabilă și a înregistrat un deficit în valoare de circa 2 milioane dolari SUA.

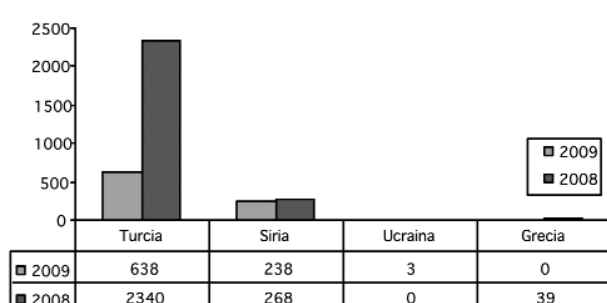
Potrivit datelor statistice, importul de cartofi a constituit 9 950 tone (în valoare de 1,9 mln USD), dublu față de situația din 2008.

Castraveți

În primele 3 luni ale anului 2009 Republica Moldova a fost un importator net de castraveți, nefiind înregistrată nicio tranzacție de export. În pofida consumului intern în creștere, Moldova nu dispune de capacități suficiente de producere a castraveților în extrasezon. În consecință, la finele iarnii și primăvara devreme se înregistrează un deficit de acest produs, acoperit în exclusivitate din import.

Principală sursă de import a castraveților, ca și a roșiilor, este Turcia, care a livrat Moldovei în primele 3 luni ale anului curent o cantitate de circa 638 tone și deține 72% din piață. Comparativ cu aceeași perioadă a anului 2008, importurile de castraveți s-au diminuat de trei ori.

Import de castraveți, tone

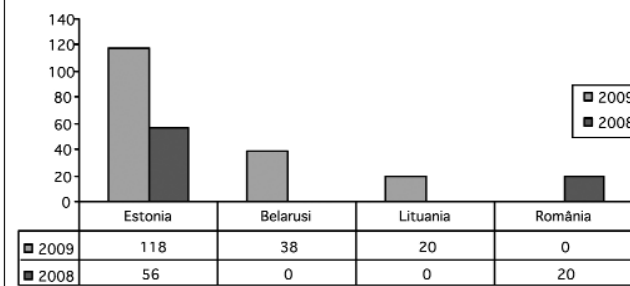
Ceapă

Exporturile de ceapă, în perioada de analiză au crescut de 2,3 ori, în timp ce importurile s-au diminuat de peste 5 ori. Cu toate acestea, balanța comercială a avut un sold negativ.

Ceapa moldovenească a fost cumpărată de Estonia (118 tone), Belarus (38 tone) și Lituania (20 tone), prețul mediu de export fiind aproape identic (200 USD/t). În același timp, Moldova a importat circa 969 tone de ceapă în valoare de 434 mii USD la un preț mediu de 448 USD/t.

Export de ceapă, tone

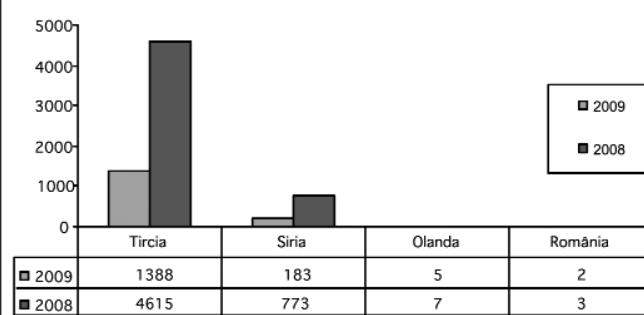

Roșii

În perioada ianuarie–martie 2009 Moldova nu a înregistrat tranzacții de export la roșii, situația rămânând similară ca și în aceeași perioadă a anului precedent.

Import de roșii, tone

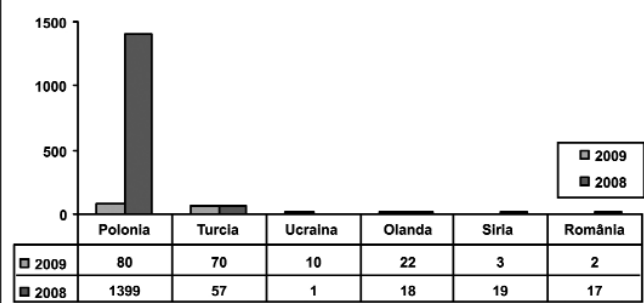
Din cauza capacităților slabe de producere și a insuficienței unor tehnologii performante, în perioada extrasezon Moldova importă roșii în cantități mari, în special în primele luni ale anului. În perioada de referință, Moldova a importat circa 1578 tone de roșii, în valoare de 1,1 mln dolari USD. În același timp, deși rămân mari, importurile s-au micșorat de 3,4 ori.

Varză

În primele 3 luni ale anului curent, au fost exportate 50 tone de varză, care au fost livrate în Rusia.

Import de varză, tone

Importul de varză, în aceeași perioadă, a fost de peste 3 ori mai mare, 189 tone, dar a fost de opt ori mai mic decât în anul precedent. Cele mai mari cantități de varză au fost importate din Polonia (80 tone, la un preț de 421 USD/t). Pe locul II s-a plasat Turcia (70 tone, la un preț de 618 USD/t). Prețul mediu de import în perioada de referință alcătuit 639 USD/t și a înregistrat o majorare cu 265% față de anul precedent.

Maria CERVATIUC
Specialist principal marketing
Federația Națională a Agricultorilor din Moldova
"AGROinform"

Sistem alternativ de producere a furajelor în fermele zootehnice

Mulți crescători de animale din țara noastră s-au obișnuit cu ideea că producerea necesarului de furaje se poate realiza numai între două anotimpuri (primăvara - toamna) și prin cultivarea unui număr restrâns de plante furajere. O alternativă a sistemului de agricultură de tip "ogor negru", îl reprezintă sistemul de cultivare continuă, cunoscut de specialiști sub denumirea de sistemul de tip "cover crops", prin care terenul agricol, acolo unde se poate realiza, este acoperit în permanență cu vegetație.

De foarte mult timp, o mare parte dintre crescătorii de animale din țara noastră s-au obișnuit cu ideea că producerea necesarului de furaje se poate realiza numai între două anotimpuri (primăvara - toamna) și prin cultivarea unui număr restrâns de plante furajere. Această practică agricolă are ca efect negativ imediat faptul că, în proporție de aproape 70 la sută, timp de 6-8 luni dintr-un an agricol, suprafețele de teren sunt lipsite de vegetație cultivată, fiind cunoscute sub numele de "ogor negru".

Dintre dezavantajele acestui sistem de agricultură menționăm:

- orice teren necultivat duce la înrăutățirea însușirilor de fertilitate (de natură fizico-chimică și microbiologică);
- crește gradul de îmburuienare, cu consecințe nefavorabile asupra culturilor ce urmează a fi semănate;
- pe terenurile în pantă, necultivate o perioadă mai lungă de timp, frecvența distrugerii acestor suprafețe agricole, prin eroziune, este foarte mare;
- din punct de vedere economic, practicarea de lungă durată a acestui sistem de agricultură se concretizează prin creșterea cheltuielilor de producție, în condițiile reducerii gradului de profitabilitate.

Sistemul de cultivare continuă

O alternativă a sistemului de agricultură de tip "ogor negru", îl reprezintă sistemul de cultivare continuă, cunoscut de specialiști sub denumirea de sistemul de tip "cover crops", prin care terenul agricol, acolo unde se poate realiza, este acoperit în permanență cu vegetație. Acest sistem se bazează pe următoarele aspecte:

- alegerea culturilor din rotație, care să permită o acoperire continuă a terenului pe parcursul unui an agricol;

- stabilirea unei tehnologii speciale de cultivare și recoltare, prin care se scurtează perioada de timp dintre două culturi;

- realizarea, pe aceeași suprafață de teren, a unor producții de cel puțin două ori mai mari, în condiții de eficiență maximă, față de sistemul clasic de cultivare.

Sistemul de cultivare "cover crops" poate fi aplicat preponderent în fermele de creștere a animalelor (atât din zona de câmpie, cât și din zona colinară), în care realizarea necesarului de furaje verzi și însilozate se bazează pe producția proprie.

Structuri furajere în sistem "cover crops"

Pentru a evidenția acest sistem de cultivare, practicat mai mult sau mai puțin de către unii fermieri, vă prezentăm unele structuri furajere, ba-

zate pe perioada de semănat a primei culturi din rotație.

Structuri furajere în sistem "cover crops", cu semănatul de primăvară a primei culturi din rotație:

- Exemplul 1: Borceag de primăvară (mazăre sau mazărice ovăz sau orzoaică de primăvară) › Porumb siloz (sau porumb masă verde, sorg, iarbă de Sudan, mei) › Culturi furajere semănate toamna (raigras aristat, triticales, rapiță);

- Exemplul 2: Borceag de primăvară (mazăre sau mazărice raigras aristat) › Raigras aristat (în continuare) › Porumb siloz (sau porumb masă verde, sorg, iarbă de Sudan, mei);

- Exemplul 3: Amestec furajer de primăvară 1 (ovăz trifoi roșu) › Trifoi roșu (în continuare);

- Exemplul 4: Amestec furajer de primăvară 2 (ovăz trifoi alexandrin) › Trifoi alexandrin (în continuare) › Trifoi alexandrin (în continuare) sau culturi semănate la sfârșitul primăverii (porumb siloz sau masă verde, iarbă de Sudan, sorg, mei) › Culturi furajere de toamnă (borceag de toamnă, raigras aristat, triticales, rapiță);

Structuri furajere în sistem "cover crops", cu semănatul de toamnă a primei culturi din rotație:

- Exemplul 1: Borceag de toamnă (mazăre sau mazărice grâu, triticales sau orz) › Porumb siloz (sau porumb masă verde, sorg, iarbă de Sudan,

mei) › Se poate continua cu borceag de toamnă (dacă culturile de primăvară nu au fost tratate cu erbicide triazine);

- Exemplul 2: Raigras aristat (semănat toamna în cultură pură sau în amestec cu trifoiul roșu sau trifoiul alexandrin) › Borceag de toamnă (mazăre sau mazărice grâu, triticales, orz sau secară);

- Exemplul 3: Raigras aristat (semănat toamna, recoltat numai una-două coase) › Porumb siloz (sau porumb masă verde, sorg, iarbă de Sudan);

Rentabilitate

Prin folosirea unui asemenea sistem de producere a furajelor, în medie, într-un an agricol, producția de biomasă furajeră crește de la 30-50 tone/ha masă verde (sau 5-10 tone/ha substanță uscată), la 60-100 tone/ha masă verde (sau 10-18 tone/ha substanță uscată), în condițiile unui cost de producție mai mic cu 40-60 la sută decât în sistemul de cultivare cu o singură cultură furajeră.

Și nu uitați!

Culturile de pașiți semănate sau naturale (ameliorate), vor completa necesarul de furaje, atât pentru perioada de vegetație, cât și pentru perioada de iernare.

Marii distribuitori din UE controlează accesul agricultorilor la consumatori

Un raport al Comisiei pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală a Parlamentului European arată clar diferențele extrem de mari între prețurile de producător și cele pe care consumatorii sunt nevoiți să le achite în momentul achiziției produselor alimentare. Același document precizează că, în medie, un agricultor va primi doar 8% din prețul final. Raportorul solicită intrarea în vigoare a unui set de măsuri pentru stoparea acestui fenomen resimțit în tot spațiul comunitar.

Potrivit unui raport redactat în cadrul Comisiei pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală a Parlamentului European, problema diferenței dintre prețurile de producător și cele plătite de consumator a ajuns într-un punct în care se cere o imediată intervenție a instituțiilor abilitate. Pentru exemplificare, în cazul pâinii, europenii pot plăti și până la câteva zeci de ori mai mult decât face, iar agricultorii ajung să primească, în general, doar aproximativ 8% din prețul final.

Raportorul a enumerat și motivele care conduc la decalajul dintre prețurile de producător și cele afișate la raft. Printre cele mai importante sunt subliniate implicarea tot mai mare a intermediarilor, speculațiile cu produse alimentare ca mărfuri de schimb și creșterea constantă a costurilor neagricole, în special energia și forța de muncă.

Documentul aduce în discuție și o altă problemă: dis-

tributorii și concentrarea pieței.

Potrivit raportului, în ultimul deceniu, marii distribuitori au ajuns să domine piețele alimentare europene. „Dacă în 1993 gradul de concentrare era de 21,7%, în prezent acesta depășește 70%. Marile supermarketuri abuzează de puterea lor de cumpărare pentru a-i constrânge pe furnizori să scadă prețurile la niveluri nesustenabile și pentru a le impune acestora condiții inechitabile. Marii distribuitori din Europa se transformă constant în «agenți de pază» ce controlează accesul agricultorilor și al celorlalți furnizori la consumatorii UE”, notează raportoarea Katerina Batzeli.

Astfel, prețul final plătit de consumatori în Europa este de până la cinci ori mai mare decât prețul de producător, iar banii care se întorc la acesta din urmă sunt din ce în ce mai puțini.

Măsuri pentru reglementarea prețurilor

Documentul arată că, spre deosebire de alte tipuri de produse, în cazul produselor alimentare concentrarea piețelor poate genera efecte negative pe termen mediu și lung prin denaturarea concurenței loiale și eliminarea de pe piață a micilor întreprinderi și a producătorilor direcți.

Raportorul propune ca instituțiile europene să adopte un set de măsuri pentru reglementarea situației. Unele dintre acestea ar fi crearea unei baze de date cu prețurile de referință ale produselor din întreaga Europă, înființarea unei „linii fierbinți” gratuite, unde consumatorii și producătorii agricoli să raporteze 24 de ore din 24 cazurile de abuz, reducerea rolului intermediarilor în stabilirea prețurilor și îmbunătățirea accesului direct la piață al agricultorilor europeni.

Pâinea devine de zeci de ori mai scumpă decât la producător

Dacă acum cincizeci de ani agricultorii europeni primeau aproximativ jumătate din prețul cu amănuntul al alimentelor, astăzi ei se aleg cu mai puțin de 7% în Regatul Unit și 18% în Franța.

Pâinea este alimentul pentru care europenii plătesc de zeci de ori mai mult decât face. În cazul acestui aliment de bază, prețurile cu amănuntul pot fi de 30 de ori mai mari decât prețurile de producător, iar agricultorii primesc, în general, circa 8% din prețul final.

Decalajul dintre veniturile distribuitorilor și cele ale agricultorilor este accentuat de practici cum sunt: „vânzarea la prețuri inferioare costurilor, amenințarea cu delistarea, taxe speciale în supermarketuri pentru ca anumite mărci de produse alimentare să se regăsească pe rafturi, taxele de listare, bonificațiile comerciale de intrare, reducerile retroactive la produse deja vândute sau contribuțiile considerabile nejustificate la cheltuielile referitoare la promoții ale distribuitorilor sau insistența privind aprovizionarea exclusivă”, mai precizează raportul.

Regiunea ta. Ziarul tău. Agromediainform.

POȘTA MOLDOVEI

Prețuri de abonare (lei)

PM 21948

9 luni

6 luni

8 luni

72

48

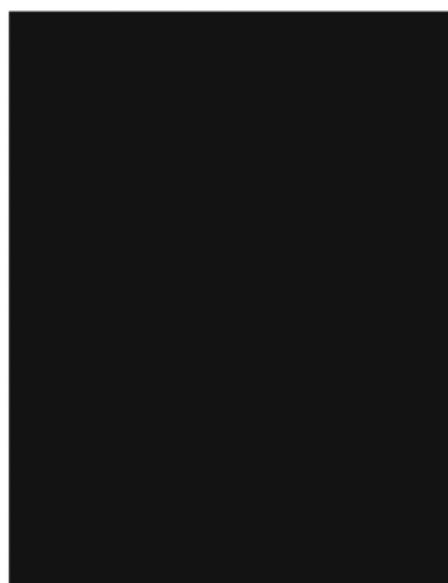
64

Abonamente la ziarul Agromediainform pot fi perfectate în toate oficiile poștale sau la adresa redacției, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 123 „V”

În fiecare ediție veți găsi informații veridice și complete care vor fi de folos la inițierea sau dezvoltarea afacerilor, identificarea noilor parteneri și a piețelor de desfacere. Vor fi oferite recomandări ale specialiștilor pentru diverse situații cu care se confruntă producătorii agricoli, informații despre politicile statului și cele europene în domeniul agriculturii și a afacerilor rurale etc.

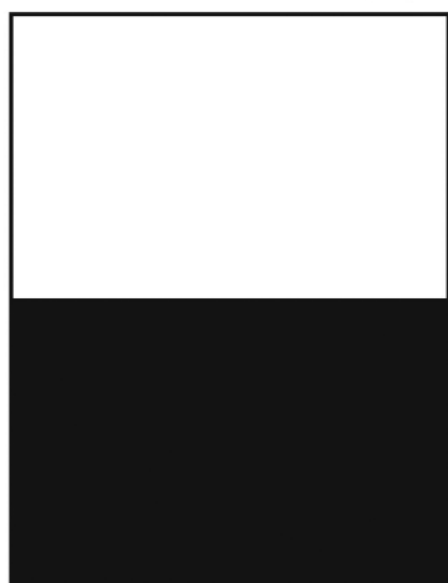

Tarife publicitate

1 pagină: 270 x 390 mm

Interior: 5200 lei
Ultima: 7300 lei

1/2 pagină: 270 x 195 mm

Interior: 2600 lei
Ultima: 3600 lei

1/4 pagină: 135 x 195 mm

Interior: 1300 lei
Ultima: 1800 lei

1/13 pagină: 270 x 30 mm

Interior: 400 lei
Ultima: 560 lei
În fiecare pagină: 4400 lei

Inserturi publicitare: pliante, broșuri etc.

1 leu bucata / pentru o apariție

În cazul mai multor apariții: 0,5 lei / bucata

Pentru calcularea altor module se va utiliza prețul pentru
1 centimetru pătrat de suprafață:

1 cm²: 10 lei - prima pagină
7 lei - ultima pagină
5 lei - paginile interioare

Reduceri:

5 % din suma totală - 3 apariții
10 % din suma totală - 5 apariții
20 % din suma totală - 10 și mai multe apariții

- Doriți să începeți o afacere în domeniul agricol și nu știți în ce domeniu să investiți?
- Doriți să extindeți afacerea existentă și nu sunteți siguri de unde puteți lua credit?
- Doriți să obțineți preț bun pentru producția crescută cu multă muncă?
- Doriți să fiți la curent cu noutățile din Moldova și regiune?

Ziarul „Agromediainform” este ceea ce aveți nevoie!

Ziarul poate fi abonat în toate oficiile ÎS Poșta Moldovei
și la redacție, (+37322) 235698

Regiunea ta. Ziarul tău. Agromediainform.

Departamentul Publicitate și Abonare Agromediainform
Tel.: (+373 22) 235698, GSM: (+373) 69328884 E-mail: publicitate@agroinform.md

La pregătirea ediției curente a ziarului au fost folosite informații ale agențiilor BASA-press, Info-Prim Neo, Omega

AGRO
RO
inform

Publicație Periodică a Federației
Naționale a Agricultorilor din Moldova
“AGROinform”

Redactor-șef: Alexandru GÎSCĂ
Maketare: Gaby LUCHIȚA

Adresa redacției: MD-2004, Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare, 123 V.
Tel.: 23-56-98
e-mail: publicitate@agroinform.md
www.agroinform.md, www.agravista.md

Comanda nr. 1056

Tiparul executat PRAG-3

Federația Națională a Agricultorilor din Moldova
AGROinform

Organizațiile membre

Anenii Noi, s. Gura Băcului
Agroinvest (0 259) 41 2 32

Cahul
Consiliul de business din Cahul (0 259) 2 19 17

Căneni
Pentru AGROinform (0 273) 2 28 53

Căușeni
Consult - Informații (0 243) 7 37 65

Chișinău
Armonie Intercontinentală (0 231) 2 63 44

Chișinău
AGROinform (0 231) 2 36 09

Criuleni
Cria - Agroconsultant (0 248) 7 00 88

Dondușeni
Agroconsultant (0 251) 2 12 27

Drochia
AGROCONS (0 252) 2 70 32

Edineț
AGROinform (0 246) 7 45 84

Fălești
CUTP/ATOKUL (0 259) 2 29 51

Hâncești
Centrul de extensie în agricultura Hâncești (0 200) 2 34 08

Glodeni
Pentru Agroinvest (0 240) 2 40 69

Nisporeni
Nis - Agroinform (0 246) 7 36 57

Orhei
OrheiConsult (0 235) 2 49 95

Orhei, s. Pereșecina
Agroinform (0 235) 4 2 67

Rezina
Habitat (0 244) 7 13 60

Râșcani
Agroinvest (0 256) 2 45 84

Strășeni
Agroinform Marketing (0 257) 2 21 37

Soroca, s. Niorcani
Mileșuș (0 257) 45 3 55

Ungheni
Centrul pentru inițiativă privată (0 236) 2 34 53

www.agravista.md

BULETIN LUNAR
Nr 2 - (mai)

AGRAVISTA

Totul despre piața de fructe, legume și cereale

Prețurile săptămânale angro pentru fructe și legume de pe piețele din Moldova (Edineț, Bălți, Chișinău, Ungheni, Cahul)

Prețurile săptămânale angro pentru fructe și legume de pe piețele din Rusia, Polonia

Prețurile săptămânale ale producătorilor pentru fructe și legume din Moldova

Prețurile lunare ale producătorilor pentru cereale din Moldova

Analiza pieței mondiale a castraveților. Tendințe și evoluții pe piața mondială și locală în anul 2005-2008

Idol de afaceri în spațiul rural

Построй свой успех!

LIGA-2

Panouri Sandwich
producere comercializare montaj

CASUȚE-VAGONETE
MULTIFUNCȚIONALE
(montabile-demontabile)
producere și montare

VATĂ MINERALĂ BAZALITĂ
material izolant multifuncțional

PENOPOLISTIROL
termoizolarea pereților, caselor,
acoperișurilor (M-15, M-25, M-35)

PANEL SYSTEM

PAROC **PENOX**

Tel./fax: /+37322/ 276729, 277283,
GSM: 069777595
www.panelsystem.md www.liga2.md

O gamă variată de produse marketing
sub o singură copertă

A apărut a doua ediție a buletinului AgraVista

La sfârșitul lunii a apărut a doua ediție a buletinului AgraVista, destinat antreprenorilor rurali și agenților economici din domeniul agriculturii. Ediția curentă conține informații privind evoluția pieței castraveților, cu analiza tendințelor și evoluțiilor; date despre evoluția prețurilor angro la cinci piețe din Moldova (Bălți, Cahul, Chișinău, Edineț, Ungheni). Publicația prezintă și informații despre dezvoltarea afacerilor, pe exemplul determinării investiției și profitabilității fermei de vite pentru lapte. Tot aici, cititorii vor afla cum a reușit un tânăr din raionul Drochia să inițieze o afacere profitabilă de creștere a legumelor în mediu protejat.

Buletinul este distribuit, cu suportul organizațiilor regionale AGROinform, prin poștă sau e-mail antreprenorilor rurali sau agenților economici din agricultură.

De la 1 iulie curent, buletinul AgraVista va fi distribuit doar la contractarea abonamentelor A sau C, oferite de www.agravista.md.

Pentru detalii privind contractarea abonamentelor și a buletinului AgraVista contactați Tatiana Vasilița, oficiul central AGROinform în Chișinău 23 56 96 sau tvasilita@agroinform.md.

AGRAVISTA

Oferta www.AgraVista.md

Realitățile actuale confirmă că informația veridică, operativă, completă poate contribui la luarea unor decizii corecte și reprezintă un factor important în asigurarea succesului unei afaceri.

Federația Agricultorilor AGROinform oferă un serviciu nou - **Abonamente AgraVista** - care permit informarea rapidă a tuturor abonaților portalului **www.agravista.md** despre: *prețurile pentru fructe, legume și cereale, informații analitice, știri zilnice, tehnologii, expoziții internaționale, oferte comerciale și companii din baza de date.* Adicional, portalul conține informație unică despre prețurile la fructe și legume pentru anii anteriori.

Abonații portalului au posibilitatea să-și plaseze ofertele comerciale proprii, să acceseze ofertele comerciale din Moldova, CSI, Europa, să-și găsească parteneri comerciali, realizând contracte de lungă durată.

Studiile arată că prin intermediul portalului nostru au fost efectuate tranzacții în valoare de **2,3 mln dolari SUA!**

Fiecare utilizator al acestui portal va găsi ceea ce-l interesează!	Tarife, dolari SUA
Abonamentul A - Prețuri săptămânale angro fructe, legume (Moldova, Ucraina, Rusia, Polonia) - Prețuri producători pentru fructe, legume și cereale - Prețuri mondiale cereale și de la Bursa de Mărfuri din Moldova - Monitorizare săptămânală a fructelor și legumelor - Studii lunare pe produse - Analize statistice trimestriale export-import (fructe, legume, cereale) - Analize lunare ale sectorului cerealier în Moldova - Cea mai recentă apariție a ziarului Agromediainform	1 lună - 20 3 luni (reducere 10%) - 54 12 luni (reducere 35%) - 144
Abonamentul B - Plasarea cererilor și ofertelor proprii pe www.agravista.md - Valabilitate a ofertelor timp de 12 luni - Înscrierea în baza de date www.agravista.md - Promovarea ofertelor în ziarul Agromediainform - Promovarea ofertelor pentru export pe site-uri străine - Cea mai recentă apariție a ziarului Agromediainform	1 lună - 15 3 luni (reducere 15%) - 38 12 luni (reducere 45%) - 99
Abonamentul C Abonamentul C cuprinde accesul la informațiile și serviciile incluse în Abonamentele A și B	Pentru Abonamentul C se oferă reducere 20% conform tarifelor Abonamentelor A și B
Acces public Știri zilnice, Oferte comerciale, Baze de date de produse și companii, Studii în cadrul Coaliției pentru Dezvoltare Rurală, Analize economice, Tehnologii, Dezvoltarea businessului/ Idei de afaceri, Istории de succes, Expoziții	Gratis

Astfel, la ora 10 dimineața primiți pe e-mail prețurile zilnice angro pentru 58 produse (fructe și legume) din **Moldova**: Edineț, Bălți, Chișinău, Ungheni, Cahul, **Ucraina, Polonia** și cele mai recente oferte comerciale plasate, știri zilnice despre piața de fructe, legume și cereale.

Pentru detalii privind contractarea abonamentelor contactați Tatiana Vasilița, oficiul AGROinform în **Chișinău**: 23 56 96.

Abonamentul AgraVista vă informează rapid pe email!
Abonamentul AgraVista vă permite să accesați toată informația direct pe portal!
Abonamentul AgraVista vă oferă prin poștă un **buletin lunar!**

AGRAVISTA

Completați Ofertă / Cerere

Vând ☐ Cumpăr ☐

Produs	
Cantitate	☐ tone ☐ litri ☐ bucăți
Preț	Lei MDL/unitate
Anunț valabil începând cu	data _____ luna _____ anul _____
Anunț valabil până la	data _____ luna _____ anul _____
Detalii produs:	

Nume vânzător/ cumpărător	
Adresa	
Telefon	
Detalii vânzător/ cumpărător:	

Federația Agricultorilor AGROinform
 info@agroinform.md | www.agravista.md

* OFERTE		
Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Arbuști de buxus	3 000 bucăți	Panuța Petru Căușeni, s. Zaim, Tel.: (243) 72441
Butași de viță de vie	nelimitat	Ion Gherdivara Strășeni, Tel.: 069129936
Ceapă	nelimitat	Musteța Vladimir Căușeni, s.Săiți, Tel.: (243) 23763, 069904980
Floarea- soarelui	30 tone	Ceban Vasile Căușeni, s.Cărnățeni, Tel.: (243) 23763
Floarea-soarelui	5 tone	Țurcan Vasile Drochia, s. Antoneuca, Tel.: (252) 27032, 078012222
Grâu	100 tone	Musteța Vladimir Căușeni, s.Săiți, Tel.: (243) 23763, 069904980
Grâu	60 tone	Strat Gheorghe Fălești, s. Bocani, Tel.: 069427031
Grâu alimentar	4 tone	Rotaru Iulian Drochia, s. Nicoreni, Tel.: 069333603
Grâu furajer	1 200 tone	Vrabie Iurie Ungheni, s.Valea Mare, Tel.: (236) 43217
Grâu furajer	10 tone	Spătaru Olga Căușeni, Tel.: 069400995
Iepuri (pui)	40 animale	Popov Vitalie Căușeni, Tel.: (243) 23763, 069904980
Mazăre	100 tone	Girlea Andrei Rezina, Tel.: (254) 21115, 069148537
Mere	2 tone	Jantovan Anatol Ungheni, s. Năpădeni, Tel.: (236) 47389, 069259228
Pomi altoiți de prun	8 000 bucăți	Bragari Liuba Căușeni, s.Zaim, Tel.: (243) 72377

Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Pomi altoiți de cais	5 000 bucăți	Jitari Liuba Căușeni, s.Zaim, Tel.: (243) 72919
Pomi fructiferi Goldenspur	4 000 buăți	Mereuța Olga Căușeni, s. Zaim, Tel.: 067262321
Pomi altoiți de prun	2 000 bucăți	Jitari Liuba Căușeni, s.Zaim, Tel.: (243) 72919
Pomi altoiți de piersic	1 000 bucăți	Bragari Liuba Căușeni, s.Zaim, Tel.: (243) 72377
Pomi altoiți de nuc	1000 bucăți	Bragari Liuba Căușeni, s.Zaim, Tel.: (243) 72377
Pomi Idared	1 000 bucăți	Mereuța Olga Căușeni, s. Zaim, Tel.: 067262321
Pomi Simerenco	600 bucăți	Mereuța Olga Căușeni, s. Zaim, Tel.: 067262321
Portaltoi pentru cireși	5 000 bucăți	Brînzilă Grigore Nisporeni, s.Șișcani, Tel.: (264) 0264 23857, 068332234
Porumb semincer-450	nelimitat	Popov Vitalie Căușeni, Tel.: (243) 23763, 069904980
Porumb alimentar	300 tone	Vrabie Iurie Ungheni, s.Valea Mare, Tel.: (236) 43217
Porumb	50 tona	Musteța Vladimir Căușeni, s.Săiți, Tel.: (243) 23763, 069904980
Prune uscate fără sămbure	120 tone	VM-PlumCom Ungheni, Tel.: (236) 33026, 34010, Fax: (236) 34197
Prune uscate cu sămbure	100 tone	VM-PlumCom Ungheni, Tel.: (236) 33026, 34010, Fax: (236) 34197
Prune uscate	8 tone	Strulea Tudor Nisporeni, s.Vărzărești, Tel.: (264) 63196, (22) 551933, 069201482

Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Semințe de su-dancă	nelimitat	Popov Vitalie Căușeni, Tel.: (243) 23763, 069904980
Orz	95 tone	Strat Gheorghe Fălești, s. Bocani, Tel.: 069427031
Orz	30 tone	Marin Mihail Nisporeni, s.Grozești, Tel.: (264) 23857, 43230
Orz furajer	80 tone	Vrabie Iurie Ungheni, s.Valea Mare, Tel.: (236) 43217
Automobil GAZ-53	1 unitate	Fărîma Ion Nisporeni, Tel.: (264) 22324, 079575117
Automobil ZIL 130	unitate	Fărîma Ion Nisporeni, Tel.: (264) 22324, 079575117
Combină CPS-5G	1 unitate	Panuța Petru Căușeni, s. Zaim, Tel.: (243) 72441
Tractor T-70S	1 unitate	Fărîma Ion Nisporeni, Tel.: (264) 22324, 079575117
Tractor T 150K cu plug PLN 5-35	1 unitate	Puşcaşu Victor Nisporeni, s. Călimănești, Tel.: (264) 93 2 18, 069294092

* CERERI

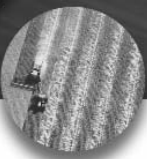
Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Grâu	20 tone	Fărîma Ion Nisporeni, Tel.: (264) 22324, 079575117

* Preț negociabil

Mai multe oferte
și cereri găsiți pe
www.agravista.md

AGRAISTA

Stimați fermieri,

Sunteți în plin sezon de recoltare și desigur, cea mai acută problemă este –
UNDE SĂ VÂND PRODUCȚIA?

Federația Agricultorilor AGROinform vă vine în ajutor prin intermediul Bursei Agricole on-line din Moldova www.agravista.md.

Ce este AgraVista?

Bursa Agricolă on-line AgraVista - www.agravista.md este un portal în Internet destinat producătorilor, comercianților și prestatorilor de servicii din domeniul agroalimentar și este instrumentul ideal pentru a vă comercializa producția, oferindu-vă posibilitatea de a găsi potențiali cumpărători sau furnizori pe termen lung.

www.agravista.md este unicul portal informațional din Moldova ce oferă informație operativă și analitică specializată pentru toți operatorii pieței de fructe, legume și cereale.

Studiile arată că prin intermediul portalului nostru au fost efectuate tranzacții comerciale în valoare de **2,3 mln dolari SUA!**

În cadrul bursei puteți să:

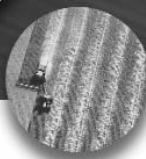
- plasați anunțul de vânzare sau cumpărare de produse
- vizualizați cantitățile și prețurile la produsele agricole
- vizualizați prețurile angro pentru fructe, legume și cereale din Moldova, Ucraina, Rusia și Polonia
- vizualizați prețurile producătorilor pentru fructe, legume și cereale
- vizualizați studii pe produse
- vizualizați analize ale exportului și importului
- vă informați despre cele mai noi tehnologii
- vă informați despre expozițiile internaționale de profil agricol
- citiți cea mai recentă apariție a ziarului Agromediainform

Pentru a plasa oferta pe Bursa Agricolă AgraVista sau pentru a afla detalii despre www.agravista.md trebuie să completați și să trimiteți formularul de înscriere a ofertei de produse la centrul regional AGROinform din regiunea în care activați:

Anenii Noi, Gura Băcului [265] 41 2 32, **Cahul** [299] 2 14 13, **Cantemir** [273] 2 28 53, **Căușeni** [243] 2 37 63, **Drochia** [252] 2 70 32, **Edineț** [246] 2 43 84, **Fălești** [259] 2 29 51, **Hâncești** [269] 2 34 08, **Glodeni** [249] 2 40 69, **Nisporeni** [264] 2 38 57, **Orhei** [235] 2 49 55, **Orhei, Peresecina** [235] 47 2 67, **Râșcani** [256] 2 45 84, **Ungheni** [236] 2 34 55 sau direct la oficiul AGROinform în **Chișinău** [22] 23 56 96.

Vă urăm succes în activitatea Dumneavoastră!

AGRAISTA

Denumire companie	
Manager	
Adresa	
Telefon/Fax	
Email	
Web pagină	
Descriere companie	

Produs(e)	Cantitate ☐ tone ☐ litri ☐ bucăți	Preț, Lei MDL/unitate

Pentru a plasa oferta pe Bursa Agricolă AGRAVISTA trebuie să completați și să trimiteți formularul de înscriere a ofertei de produse la centrul regional AGROinform din regiunea în care activați:

Anenii Noi, Gura Băcului [265] 41 2 32, **Cahul** [299] 2 14 13, **Cantemir** [273] 2 28 53, **Căușeni** [243] 2 37 63, **Drochia** [252] 2 70 32, **Edineț** [246] 2 43 84, **Fălești** [259] 2 29 51, **Hâncești** [269] 2 34 08, **Glodeni** [249] 2 40 69, **Nisporeni** [264] 2 38 57, **Orhei** [235] 2 49 55, **Orhei, Peresecina** [235] 47 2 67, **Râșcani** [256] 2 45 84, **Ungheni** [236] 2 34 55 sau direct la oficiul AGROinform în **Chișinău** [22] 23 56 96.

Federatia Agricultorilor AGROinform